

2012

Årsredovisning

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Omslag

Överst till vänster: University of Gothenburg Symphony Orchestra, med Anders Köllerström som utbildningsledare, fick Göteborgs universitets samverkanspris 2012. Orkestern består av studenter på den tvååriga masterutbildningen i orkesterspel.

Överst till höger: Forskare vid Sahlgrenska akademien har genomfört världens första livmodertransplantationer. Två kvinnor fick nya organ, donerade av deras egna mödrar. Operationerna genomfördes utan komplikationer.

Nederst till vänster: Diktaren och Nobelpristagaren Tomas Tranströmer gästade Göteborgs universitet under en kväll i maj, fylld med poesi, musik och litteratursamtal.

Nederst i mitten: Genomics resurscentrum, Sahlgrenska akademien, analyserar genetiskt material, allt från planering av undersökningar till utvärdering av resultaten.

Nederst till höger: Science slam är en tävling där forskare på 3–5 minuter ska övertyga publiken om att just deras forskning är mest intressant. 2012 genomfördes flera sådana tävlingar vid Göteborgs universitet.

Fotograf: Johan Wingborg

Samtliga bilder kommer från universitetets bilddatabas.

Göteborgs universitet
Box 100, Vasaparken, 405 30 Göteborg

Telefon växel: 031-786 00 00
www.gu.se

Denna årsredovisning är producerad av ekonomienheten, omslag av informationsenheten, vid Göteborgs universitet samt Solberg.

Göteborgs universitet är miljöcertifierat enligt både Europeiska och internationella standards.

Innehållsförteckning

Rektor har ordet	4	Samverkanspriset	48
Studentkårernas redogörelse	6	Prestationer	48
Inledning	9	Internationalisering	49
Forskning och utbildning på forskarnivå	12	Kvalitetsarbete	51
Uppmärksam forskning	12	Prioriterade insatser	51
Infrastruktur	13	Studentinflytande	52
Styrkeområden	13	Hållbar utveckling	53
Strategiska forskningsområden	13	Personal	55
Utbildning på forskarnivå	14	Ledningskompetens, kärnkompetens och stödkompetens	55
Resultat och prestationer	15	Jämställdhet och likabehandling	55
Nationella sekretariatet för genusforskning	18	Åtgärder vid rekrytering	56
Särskilda återsrapporteringskrav	19	Projekt Jämställda fakulteter?	57
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	22	Kompetensförsörjning	58
Utbildningsutbud	22	Medarbetarforum – ett projekt för ökad rörlighet, vidareutvecklad kompetens och bättre arbetsmiljö	59
Studieavgifter och utbytesavtal	24	Kompetensutveckling	59
Kvalitetshöjande åtgärder	25	Redovisning av sjukfrånvaro	60
Avlagda examina	27	Intern styrning och kontroll	61
Likabehandling i utbildning på grundnivå och avancerad nivå	28	Ekonomi – resultat och ställning	64
Breddad rekrytering	28	Ekonomiskt resultat och utveckling	64
Resultat och prestationer	29	Ekonomisk ställning	69
Särskilda återsrapporteringskrav	31	Donationsförvaltning	71
Samverkan	41	Väsentliga uppgifter	72
Samordning och utveckling	41	Finansiell redovisning	74
Samverkan i utbildningen	41	Resultaträkning	75
Uppdragsutbildning	42	Balansräkning	76
Populärvetenskap och folkbildning	42	Anslagsredovisning	78
Forskningskommunikation	43	Redovisnings- och värderingsprinciper	79
Centrumbildningar	44	Noter	84
Innovation och nyttiggörande	44	Redovisning av takbelopp	92
Arenor och kluster	45	Appendix	94
Arenor och kluster	45		
GU Holding AB	46		
Samarbete med Chalmers	47		
Samarbete med Västra Götalandsregionen inom det hälsovetenskapliga området	47		

Budgetåret 2012

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

36 885 studenter, varav 65% kvinnor	640 masterexamina
25 956 helårsstudenter	2 081 kandidatexamina
21 700 helårsprestationer	42 högskoleexamina
5 711 avlagda examina, varav	2 273 yrkesexamina
675 magisterexamina	

Utbildning på forskarnivå

2 042 aktiva forskarstuderande, varav 59% kvinnor	233 doktorsexamina
337 nyantagna forskarstuderande, varav 59% kvinnor	36 licentiatexamina

Ekonomi

5 427 miljoner kronor i intäkter totalt	1 808 miljoner kronor externa
3 619 miljoner kronor anslagsmedel	medel och övriga intäkter

Personal

5 887 anställda motsv.	483 professorer,
5 158 heltidsarbeten (59% kvinnor), varav 2 737 lärare/forskare och doktorandanställningar samt	1 938 teknisk och administrativ personal

Lokaler

381 700 kvadratmeter	636 miljoner kronor
----------------------	---------------------

Fakulteter och institutioner

Sahlgrenska akademien

- Institutionen för medicin
- Institutionen för biomedicin
- Institutionen för kliniska vetenskaper
- Institutionen för neurovetenskap och fysiologi
- Institutionen för vårdvetenskap och hälsa
- Institutionen för odontologi

Naturvetenskapliga fakulteten

- Institutionen för biologi och miljövetenskap
- Institutionen för fysik
- Institutionen för geovetenskaper
- Institutionen för kemi och molekylärbiologi
- Institutionen för kulturvård
- Institutionen för matematiska vetenskaper

Humanistiska fakulteten

- Institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori
- Institutionen för historiska studier
- Institutionen för kulturvetenskaper
- Institutionen för litteratur, idéhistoria och religion
- Institutionen för språk och litteraturer
- Institutionen för svenska språket

Konstnärliga fakulteten

- Akademien Valand
- HDK – Högskolan för design och konsthantverk
- Högskolan för scen och musik

Samhällsvetenskapliga fakulteten

- Förvaltningshögskolan
- Institutionen för journalistik, medier och kommunikation
- Psykologiska institutionen
- Institutionen för socialt arbete
- Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap
- Statsvetenskapliga institutionen
- Institutionen för globala studier

Handelshögskolan

- Företagsekonomiska institutionen
- Institutionen för ekonomi och samhälle
- Institutionen för nationalekonomi med statistik
- Juridiska institutionen

Utbildningsvetenskapliga fakulteten

- Institutionen för pedagogik och specialpedagogik
- Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande
- Institutionen för didaktik och pedagogisk profession
- Institutionen för kost- och idrottsvetenskap

IT-fakulteten

- Institutionen för data- och informationsteknik
- Institutionen för tillämpad IT

Lärarutbildningsnämnden (LUN)

Rektor har ordet

Verksamheten vid Göteborgs universitet har under de senaste åren präglats av fördjupad reflektion och förnyelsearbete. Forskning såväl som utbildning har utvärderats. 2012 blev året då vi slutförde flera stora utvecklingsarbeten, framför allt fick vi en ny vision med mål och strategier för perioden 2013–2020, *Vision 2020*. Vi har också en ny organisation på plats.

Det finns många saker under året som har gjort mig som rektor både nöjd och stolt. Särskilt viktigt att nämna är det engagemang som väldigt många – medarbetare, studenter men även företrädare för verksamheter utanför universitetet – visat i vårt visionsarbete. Att över 1 000 personer, motsvarande nära 20 procent av universitetets anställda, deltagit direkt i arbetet borgar för en stark förankring och goda förutsättningar att nå våra långsiktiga mål.

Vi hade en rad framgångar på forskningssidan. Det gäller medelstilldelning generellt såväl som individuella framgångar. Bland individuella insatser som förtjänar att nämnas syns våra forskare Richard Neutze och Gergely Katona. De prisades båda av tidskriften *Science* för att ha varit medförfattare till en av de tio högst rankade vetenskapliga artiklarna i *Science* och *Nature* under 2012. Forskningsmedlen från externa finansiärer ökade. Vetenskapsrådets stora utlysning för

2012 är ett bra exempel på detta. Göteborgs universitet fick nära en halv miljard kronor. Särskilt bra gick det inom områdena medicin och hälsa samt forskning om det digitaliserade samhället som fick 18 respektive 32 procent av de totala bidragen.

De förslag som finns i regeringens forsknings- och innovationspolitiska proposition är en framgång för hela universitetssektorn. Det avsätts större anslag än förväntat och framför allt ökar basanslagen, något vi inom sektorn arbetat för länge. Göteborgs universitet får särskilda medel för att starta ett innovationskontor. Det är mycket välkommet eftersom *Vision 2020* betonar vikten av att stärka universitetets arbete med att nyttiggöra forskning och samverka med omvärlden. Att vi också får anslag till konstnärlig forskning får ses som att regeringen nu ger området förtjänt legitimitet.

Även 2012 hade vi ett högt söktryck till många av våra utbildningar. Bland dessa märktes lärarutbildningarna, till exempel för förskollärare, ett yrke där bristen på utbildade pedagoger har skapat stora problem runtom i landet. I universitetets kvalitetsarbete var fokus på att stödja det interna arbetet med Högskoleverket/UK-ämbetets kvalitetsutvärderingar. Ett ambitiöst arbete har genomförts vad gäller exempelvis

framtagning av självvärderingsrapporter. Beslut från Högskoleverket har under året kommit för totalt 79 utvärderingar, vilket är ungefär en tredjedel av vad som ska utvärderas fram till och med 2014. Fördelningen mellan de olika omdömena är vid Göteborgs universitet på samma nivå som vid de övriga stora universiteten. Några av de utbildningar som fått omdömet ”mycket hög kvalitet” är till exempel genusvetenskap, sjukhusfysiker och Europakunskap.

Omvärldstrycket på den svenska högskolesektorn har på senare tid ökat markant. Företrädare från såväl den privata som den offentliga sektorn ser med allt större intresse på universitet och högskolor. De inser betydelsen av högre utbildning och forskning och vill gärna vara med och påverka vår utveckling. För att kunna leva upp till det omgivande samhällets förväntningar på oss som lärosäte, är det viktigt att vi har en tydlig färdriktning med tydliga mål för verksamheten.

2012 var ett bra år. Med *Vision 2020* är grunden lagd för fortsatt utveckling och stärkt konkurrenskraft. Sammantaget står vi väl rustade för framtiden.

Pam Fredman

Rektor vid Göteborgs universitet

Studentkårernas redogörelse

Göteborgs universitets studentkårer (GUS) vill här lyfta fram och kommentera några frågor som varit av särskild vikt för studenterna och studentkårerna vid Göteborgs universitet under 2012.

Studentinflytande

Studentinflytandet fungerar på det stora hela mycket bra, men det finns gott om utrymme för förbättringar. Generellt gäller att studentinflytandet på universitetsgemensam nivå fungerar utmärkt och att det i de flesta fall fungerar mycket bra även på fakultetsnivå. Däremot fungerar det många gånger dåligt på institutionsnivå. För att skapa en bättre miljö för alla, måste medvetenhet nå ut till universitetets samtliga nivåer om studentinflytandets betydelse för beslutsfattandet.

Studiereglerna

Studiereglerna är ofta på tapeten och vid utgången av 2012 är de uppe för revidering, ett arbete i vilket GUS har varit delaktiga. Ännu är det oklart hur de nya studiereglerna kommer att se ut, men vi tror att det även fortsatt kommer att vara viktigt både att värna studentens röst mot universitetet och se till att alla studenter på ett enkelt och samlat sätt kan få reda på vilka regler som gäller för dem i deras studier vid universitetet. Vikten av studieregler som både är tydliga och som kan tillämpas effektivt har blivit extra tydlig under arbetet med de studentärenden som uppstått när minst sagt liberala regeltolkningar har gjorts. GUS anser att våra studieregler är en kvalitetsfaktor som bidrar till god utbildning, och vi tror att även Göteborgs universitet fortsätter se det så.

Kårobligatoriet

Det är nu snart tre år sedan kårobligatoriet avskaffades, och medlemskap i studentkår blev därmed frivilligt. Vid Göteborgs universitet har det sedan dess funnits fyra studentkårer: Göta studentkår, Handelshögskolans i Göteborg studentkår, Konstkåren och Sahlgrenska akademins Studentkår. Samtliga kårer tar hand om utbildningsbevakningen vid sina respektive fakulteter, och genom att vara medlemmar i GUS arbetar alla tillsammans gentemot universitetets ledning. Det är nu snart dags för nya ansökningar om kårstatus för ytterligare en treårsperiod, och än finns inget som tyder på att det kommer bli några problem.

Nya verksamhetsområden

I och med kårobligatoriets avskaffande har studentkårerna tvingats lägga såväl tid som resurser på något som de aldrig tidigare behövt arbeta aktivt med: medlemsrekrytering. Sådär efter ett par år börjar det kännas mer naturligt att arbeta med frågorna, men det är fortfarande något som vi relativt utbildningsbevakning sett är noviser på. Samtidigt tvingar detta kårerna att visa vad de arbetar med, något som i grund och botten får ses som positivt, även om vi hoppas att sådan information skulle spridits ändå.

Ekonomiska förutsättningar

Sedan kårobligatoriets avskaffande har kårerna erhållit visst ekonomiskt stöd från statsmakterna, och vid Göteborgs universitet, även från universitetet. I dagsläget är stödet nödvändigt för kårernas överlevnad, men modellen är förstås principiellt problematisk då kårernas verksamhet till stor del går ut på att granska universitetet.

Omorganisationen

En problematik som funnits länge är att organisationen på alla nivåer har sett olika ut med avseende på vilka grupper och beslutsstrukturer som finns. GUS ser mycket positivt på att strukturen – i och med den omorganisation som genomförts – till mycket stor del har gjorts mer enhetlig. Som en del av omorganisationen avskaffades institutionsstyrelserna, och ersattes av institutionsråd, vilket givit all reell makt till prefekterna, något som bekymrar oss. Vi hoppas såklart att prefekterna är ödmjuka inför uppgiften och att de tar institutionsrådets åsikter på allvar. Dessutom ställer denna maktförskjutning högre krav på kårerna, som måste bedriva påverkansarbete på den nivå där studenterna oftast får sämst gehör.

Ytterligare något som vi påtalat inom omorganisationen är bristen på gemensamma bestämmelser för beredningsstrukturer, främst inom utbildningsområdet. Det är en brist, då alla institutioner av kvalitetsskäl har behov av att bereda viktiga frågor som till exempel kursplaner, innan de tas upp i institutionsrådet. Det verkar som att de flesta institutioner nu har inrättat sådana grupper, vilket naturligtvis är bra, men vi anser att detta borde ha varit med från början för att garantera en strukturellt och formellt likformig struktur över hela universitetet.

Nya strukturer för arbetet med likabehandling och internationalisering har inrättats, på så vis att dessa frågor ska hanteras i linjen. Därmed har exempelvis likabehandlingskommittéer på såväl universitetsgemensam som fakultetsnivå avskaffats. GUS är klivna till denna lösning. Vi delar ledningens analys om att arbetet på många håll inte har fått den genomslags-

kraft som det behöver, och med bakgrund av det är det positivt att frågorna hamnar i linjen, hos de som har mandat att förändra. Samtidigt anser GUS att det krävs strukturer för diskussion och erfarenhetsutbyte mellan institutionernas likabehandlingsombud respektive internationaliseringsansvariga. Även om institutionerna har det operativa ansvaret för frågorna anser vi att en sådan struktur, då det rör sig om kvalitetsfrågor, bäst passar in på fakultetsnivån.

Något vi ser som mycket positivt i samband med omorganisationen är den genomlysningen av samarbetet mellan Göteborgs universitet och Chalmers, då detta är ett samarbete som för studenterna inte alltid är helt oproblematiskt. Studenter får inte sällan problem med passerkort, kursadministration, bibliotek och liknande. Att ett helhetsgrepp tas på detta är mycket positivt!

Vision 2020

Under såväl 2011 som 2012 har arbete med Göteborgs universitets vision fram till 2020 pågått. Efter att visionen under hösten fastslagits tycker GUS att den ser mycket bra ut, och att det är extra kul att även arbetsmiljön lyfts upp som ett viktigt område. Ambitionerna för pedagogisk excellens, kombinationen bredd och spets samt kvalitetsarbetet med arbetsmiljöundersökningar kopplade till åtgärdsinsatser ser vi med stor glädje på.

Doktoranderna

Doktoranderna vid Göteborgs universitet jublade i kör när universitetstyrelsen under hösten 2011 beslutade att alla doktorander vid universitetet ska beredas

anställning från och med 2015. Detta är något som GUS vill berömma universitetet för, och även om Göteborgs universitet inte var först i Sverige var vi bland de första, vilket antagligen också har varit ett viktigt påverkansmedel för kårer vid andra stora universitet. Av denna anledning tror GUS att Göteborgs universitet indirekt bidrar till bättre förhållanden för doktorander nationellt. Vi följer med spänning implementeringen av doktorandanställning till dess reformen är helt genomförd.

I skrivande stund har doktorandreglerna precis gått ut på en första remissrunda. Att reglerna revideras anser GUS ligga rätt i tiden. I samarbete med Göteborgs universitets doktorandkommitté kommer detta arbete bevakas fortlöpande.

Något som länge varit eftersatt är arbetet med doktorandernas individuella studieplaner, som i vissa fall inte ens existerat. Göteborgs universitet har påbörjat ett arbete för att digitalisera alla individuella studieplaner för att på så vis enklare kunna kontrollera att de finns, följs upp och används på rätt sätt. Vi hoppas att kommande system bidrar till ett effektivt och rätts-säkert arbete med individuella studieplaner för alla doktorander.

Nationellt

På nationell nivå har det skett många intressanta saker under 2012. Högskoleverkets, från studentkåerna och lärosätena, starkt kritiserade utvärderingssystem har fått underkännat av det Europeiska samarbetet ENQA, vilket måste anses vara ett hårt slag. Debatten fortsätter på nationell nivå, där Högskoleverket uppmanas revidera utvärderingssystemet, redan innan en hel omgång av utvärderingar är klar. GUS hoppas att systemet i framtiden tar hänsyn till fler parametrar, istället för

det ensidiga resultatfokus som nu finns, även om utbildningens resultat också är en viktig parameter.

Inför 2013 ser vi en utökning av antalet platser på vissa håll, samtidigt som en generell neddragning av antalet platser genomförs. Det är märkligt, i synnerhet med tanke på att Sverige fortfarande befinner sig i en lågkonjunktur och många universitet dessutom påvisar rekordnivåer vad beträffar söktryck. Utökningen av platser känns relevant, även om vi ställer oss frågande till om det finns något lärosäte som kommer tillse nya platser på sjuksköterskeutbildningen utan finansiering för dessa.

Det har nu genomförts ännu en höstintagning av internationella studenter från länder utanför EES-området, och det är fortsatt dystra siffror för antalet antagna, även om de förbättrats en aning sedan i fjol. Det är en stor förlust för universitetet att det fortfarande är så få som väljer att studera i Sverige, då det innebär att viktiga perspektiv och inslag går förlorade, inslag som vi inte kan tillgodogöra oss utan personer från andra länder och kulturer.

Mikael Benserud & Tobias Olausson

Ordförande och vice ordförande för Göteborgs universitets studentkårer

Göteborgs universitets studentkårer (GUS) är ett samarbetsorgan mellan studentkåerna vid Göteborgs universitet. GUS bedriver övergripande utbildningsbevakning vid Göteborgs universitet och tillsätter studentrepresentanter i centrala och till vissa studentkårsövergripande organ.

Inledning

Med kvalitetsdriven forskning, utbildning och samverkan i en inspirerande miljö, uttalat samhällsansvar och globalt engagemang bidrar Göteborgs universitet till en bättre framtid.

Detta är visionen för Göteborgs universitet som universitetets styrelse fastställde i september 2012. Visionen är sprungen ur en tradition av ett uttalat samhällsansvar, närhet till stadens liv och öppenhet mot omvärlden. Den baseras på en värdegrund där integritet, öppenhet, engagemang och studentinflytande är viktiga honnörsord.

Visionen sträcker sig fram till år 2020 och innehåller såväl mål som strategier för forskning, utbildning, samverkan och arbetsmiljö. Hela organisationen har börjat att arbeta med att bryta ner visionen i rullande treåriga handlingsplaner för varje fakultet och institution samt för den universitetsgemensamma nivån. Planerna ska följas upp och utvärderas.

Arbetet med att ta fram den nya visionen har pågått under drygt 18 månader och över 1 000 personer har deltagit, både universitetets egna medarbetare och studenter såväl som representanter för andra universitet och organisationer. Genom ett stort antal seminarier och workshops har ett mycket stort material samlats in som sammanställts och analyserats för att till slut resultera i en genomarbetad och lättillgänglig strategi.

Respektive kapitel i årsredovisningen kommer att inledas med målsättningen för respektive del av verksamheten så som dessa formulerats i Vision 2020.

Förnyat universitet

En ny arbetsordning och delegationsordning började gälla från och med den 1 juli 2012. I den nya organisationen stärks institutionernas roll, medan fakulte-

terna får ett tydligare ansvar för kvalitetsstyrning och kvalitetssäkring av utbildnings- och forskningsverksamheten. Universitetsledningen och den universitetsgemensamma nivån får ett mer uttalat ansvar för den interna styrningen och kontrollen av hela verksamheten. Målsättningen är att en mer ändamålsenlig organisation ska bidra till att stärka forskningen och utbildningen och därmed universitetets konkurrenskraft. Vidare syftar omorganisationen till att universitetets bredd och samlade kompetens bättre ska komma till sin rätt och att fakulteterna ska ges ökade möjligheter att fokusera på utbildning och forskning. En tydligare ledningsstruktur och en effektivare administration är andra viktiga förbättringsområden.

I förändringsarbetet har en översyn av stödprocesserna gjorts i syfte att skapa smidigare ärendeflöden och utifrån dessa förutsättningar har en ny funktionell administrativ organisation beslutats. I den nya organisationen blir fakulteternas huvudsakliga uppgifter planering, uppföljning och strategi för utbildning och forskning. Den gemensamma förvaltningens uppgift blir att erbjuda institutionerna det stöd som behövs i deras nya stärkta roll samt att stå för samordning, normering, effektivisering, expertis och planering för hela verksamheten vid universitetet.

Ekonomisk överblick

Årets ekonomiska resultat uppgår till ett överskott på 44 miljoner kronor, vilket utgör 0,8 procent av universitetets intäkter under året. Det ekonomiska utfallet är bättre än beräknat i budgeten för året och i gjorda prognoser över förväntat utfall.

Både intäkter och kostnader har ökat med 2 procent jämfört med föregående år. Kostnaderna följer väl budget och prognoser, medan intäkterna är högre än

förväntat. Det är främst intäkter av bidrag som ökat. Universitetet har haft en mycket god utdelning av forskningsbidrag under det gångna året.

Antalet helårsstudenter uppgick 2012 till totalt 25 956, vilket är en minskning med drygt 3 procent jämfört med 2011. Utfallet gentemot takbeloppet innebär att universitetet har 111 miljoner kronor som kan berättiga till anslagsersättning ett annat år om antalet helårsstudenter understiger det uppdrag som universitetet fått från regeringen. Kostnaderna i utbildningsverksamheten minskade med 4 miljoner kronor jämfört med 2011. Sammantaget innebär detta att kostnaderna per prestation (mätt som kostnader per helårsstudent) ökat med 2 534 kronor eller drygt 3 procent.

Forskningsverksamheten och utbildningen på forskarnivå har fortsatt att öka i omfattning. Intäkterna ökade med 2,5 procent jämfört med 2011. Verksamheten är till 51 procent finansierad av anslagsintäkter

och till 49 procent finansierad av övriga medel (främst bidrag och uppdrag). Den sistnämnda andelen ökar jämfört med 2011. Kostnaderna i verksamheten har ökat med 3,5 procent och består till största delen av ökade personalkostnader. Under året har en särredovisning av kostnader som är förknippade med utbildning på forskarnivå genomförts. Analysen visar att 483 miljoner kronor har använts till direkta och indirekta kostnader, varav 21 procent är finansierat av externa medel.

De strategiska satsningarna fortsätter under kommande år och inriktas mot åtgärder med anledning av forskningsutvärderingen RED 10, fortsatt satsning på identifierade styrkeområden inom forskningen, effekter av åtgärder inom utbildningsområdet som rör volym och innehåll samt på effekter av pågående organisationsutveckling och organisationsförnyelse.

Tabell 1. Ekonomisk utveckling 2010–2012 (mnkr)

	2012			2011			2010		
	Intäkter	Kostnader	Resultat	Intäkter	Kostnader	Resultat	Intäkter	Kostnader	Resultat
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 095	–2 074	21	2 065	–2 078	–13	2 051	–1 994	57
varav uppdragsverksamhet	87	–79	8	101	–92	9	91	–92	–1
Forskning och utbildning på forskarnivå	3 332	–3 305	23	3 252	–3 194	59	3 113	–2 939	176
varav uppdragsverksamhet	141	–141	0	152	–140	11	156	–150	6
SUMMA¹	5 427	–5 379	44	5 317	–5 272	46	5 165	–4 933	232

1. Inklusive resultatandel från GU Holding AB.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Vårt mål är att Göteborgs universitet år 2020 har internationellt ledande forskningsmiljöer inom samtliga vetenskapsområden. Vår forskning är nyskapande och präglas av mångvetenskapligt samarbete. Den är utbildningsanknuten och i nära kontakt med omvärlden.

För att nå målet har handlingsplaner omfattande den första treårsperioden utarbetats, såväl på den universitetsgemensamma nivån som på fakultetsnivå och institutionsnivå. Under denna period kommer fokus vara på rekrytering av framgångsrika forskare, incitament för att stödja framgångsrik forskning, utveckling och uppbyggnad av forskningsinfrastruktur samt utveckling av former för forskningssamverkan över ämnes- och fakultetsgränser.

Vision 2020 betonar och utvecklar tidigare strategier kring begreppet ”kompletta akademiska miljöer”. Grunden för de kompletta akademiska miljöerna är en växelverkan mellan forskning, utbildning och samverkan. Det innebär att all utbildning ska vara forskningsanknuten, liksom all forskning ska vara utbildningsanknuten. Genom kompletta miljöer skapas en helhet som stimulerar dynamisk samverkan mellan å ena sidan utbildning och forskning, å andra sidan näringsliv och samhälle. Miljöernas samverkan med omvärlden innebär att nya idéer kan spridas i en vidare krets. Detta för att möjliggöra ett inflöde av nya idéer och ny kunskap som stärker och förnyar de disciplinära miljöerna.

Uppmärksammas forskning

Att forskning vid Göteborgs universitet är världsledande inom flera områden bekräftades av flera uppmärksammade framgångar hos forskare vid Göteborgs universitet. Till exempel Richard Neutze och Gergely

Katona vid naturvetenskapliga fakulteten, vars forskning uppmärksammades i tidskriften Science för att de varit medförfattare till en av de tio högst rankade vetenskapliga artiklarna i Science och Nature under 2012. Richard Neutze fick också uppmärksamhet för att han i mycket hård nationell konkurrens erhöll bidrag via Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse som så kallad Wallenberg Scholar. Även Thierry Coquand vid IT-fakulteten och Patrik Rorsman vid Sahlgrenska akademien erhöll dessa prestigefyllda bidrag. Under ledning av en annan av universitetets Wallenberg Scholars, Bo Rothstein vid Samhällsvetenskapliga fakulteten, startades forskningsprojektet ANTICORP – Anticorruption Policies Revisited: Global Trends and European Responses to the Challenge of Corruption. Forskargrupper från sexton europeiska länder ingår i det femåriga projektet på totalt 10 miljoner euro, vilket är det största belopp som någonsin beviljats till forskning inom det samhällsvetenskapliga området inom EUs ramprogram. Även våra yngre forskare var framgångsrika. ERC starting grants erhöles av Johan Åkerman, fysiker och Alexandre Antonelli, botanist. Palle Dahlstedt verksam vid IT fakulteten och Konstnärliga fakulteten, var ytterligare en av de unga forskarna vid Göteborgs universitet som blev invald i Sveriges unga akademi. Palle Dahlstedt är ett mycket gott exempel på forskare som bryter nya banor i gränslandet mellan olika vetenskapsområden. Riksbankens Jubileumsfond delade ut över 30 miljoner kronor till programmet Representation av verklighet – historiska och nutida perspektiv på den aristoteliska traditionen, under ledning av Christina Thomsen Thörnqvist. Även inom våra övriga vetenskapsområden uppmärksammades framgångsrik forskning, till exempel resulterade utvärderingen av LinCS – Linnaeus Centre for

Learning, Interaction and Mediated Communication in Contemporary Society – ett av universitetets så kallade Linnéstöd, i positiva utlåtanden och även ytterligare tilldelning av resurser till utbildningsvetenskapliga fakultetens forskning. Inom det konstnärliga området var forskare vid Göteborgs universitet framgångsrika i ansökningar till Vetenskapsrådet.

Infrastruktur

Under året har arbetet med att samordna forskningsinfrastruktur påbörjats. En samverkansgrupp under ledning av vicerector för forskning har etablerats för att tillsammans med Chalmers samordna, utveckla och även prioritera utveckling av forskningsinfrastruktur vid de två lärosätena. Ett systematiskt arbete har inletts för att definiera och synliggöra befintlig forskningsinfrastruktur. I arbetet ingår att skapa goda förutsättningar för forskarna att erhålla extern stöd för etablering av ny infrastruktur men även att utveckla strategier för att underhålla, utveckla och finansiera befintlig forskningsinfrastruktur.

Under året har ett förberedelsearbete pågått inför anskaffning av ett nytt forskningsfartyg till marin forskning och utbildning. Upphandlingsarbete är startat och ett nytt forskningsfartyg ska levereras i slutet av 2014.

Styrkeområden

År 2009 avsatte rektor strategiska medel för att stimulera forskningen inom några av universitetets styrkeområden. Efter en extern bedömning av universitetets internationella rådgivare valdes fem sådana områden ut – språkteknologi, globalisering, lärande, kulturarv samt demokrati och opinion. Beslut togs samtidigt att satsningen skulle utvärderas efter tre år. En sådan

utvärdering genomfördes med hjälp av rektors internationella rådgivare Iain Robinson, Storbritannien, Krista Varantola, Finland och Arild Underdahl, Norge. Utvärderarna menade att satsningen inneburit en effektiv användning av universitetets resurser och att viktiga framsteg gjorts som annars inte hade kommit till stånd. En satsning av detta slag, menade man, kräver dock uthållighet och man föreslog att satsningen skulle fortsätta ytterligare tre år. Rektor följde rådgivarnas förslag och har avsatt resurser för en fortsatt satsning. En ny utvärdering ska genomföras 2015.

Strategiska forskningsområden

Vid statens särskilda utlysning av strategiska forskningsmedel tilldelades Göteborgs universitet forskningsområdet Vård. Det medförde att Centrum för personcentrerad vård – GPCC – inrättades vid universitetet. Universitetet deltar även i sex beviljade områden tillsammans med Chalmers och Lunds universitet. För området Vård tilldelades universitetet 2012 ett anslag om 20 miljoner kronor; av dessa medel har 18,4 miljoner kronor förbrukats. Umeå universitet har tagit emot 0,3 miljoner kronor för ett forskningsprojekt inom GPCC. Det ackumulerade överskottet från 2010–2012 är 13,3 miljoner kronor. Ett 30-tal fleråriga projekt som initierats inom området, drygt 30 doktorander som helt eller delvis finansieras inom GPCC samt en kontinuerlig utveckling av forskning, utbildning och samverkan inom vårdområdet innebär att medelförbrukningen kommande år förväntas överskrida beviljat belopp och därmed minska överskottet till planerade noll kronor. Utöver anslaget på 20 miljoner kronor har forskningsområdet erhållit medel från Vinnova på 1 miljon kronor för 2012 (totalt bidrag 3 miljoner kronor) för en nationell refe-

rensavdelning på Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Därutöver samverkar GPCC med flera centrala parter inom vårdområdet. Samverkan omfattar allt ifrån patientorganisationer, fackföreningar, offentliga verksamheter som Mölndals kommun och Röhsska museet till näringslivet i form av SCA och Astra Zeneca samt amerikanska och brittiska universitet.

Universitetet är mån om att de strategiska forskningsområdena utvecklas ytterligare utöver det som togs fram i ansökningarna. Rektor har därför gett utpekade samordnare i uppdrag att utveckla områdena med avseende på forskning och utbildning samt tillvarata flera kunskapsområden inom universitetet. För detta uppdrag har berörda fakulteter erhållit medel motsvarande halva det tilldelade statsanslaget under 2010–2012; för treårsperioden motsvarar det drygt 47 miljoner kronor. Rektor har under 2012 beslutat att fortsätta satsningen kommande två år med drygt 21 miljoner kronor. I satsningen ingår dessutom uppföljning och utvärdering. För forskningsområdet Vård innebär samfinansieringen ett tillskott om totalt 45 miljoner kronor för perioden 2010–2014. I denna satsning ingår att etablera och utveckla GPCC till en erkänd internationell plattform för flervetenskapligt samarbete och stark forskning i nära samarbete med den praktiska vården.

Utbildning på forskarnivå

Spetsutbildning på forskarnivå är avgörande för att rekrytera framtidens kvalificerade forskare och för att Göteborgs universitet ska kunna förse samhället med avancerad kompetens. Utbildningen förutsätter medveten rekrytering och kvalificerad handledning. Därför arbetar universitetet aktivt för att bredda rekryteringen, kvalitetssäkra formerna för antagning och handledning, öka rekryteringen av doktorander med extern anställning samt utveckla internationella utbytesprogram för studerande på forskarnivå. Universitetet avser också att arbeta för att utbildning på forskarnivå blir en viktig merit på arbetsmarknaden även utanför akademien.

Arbetet med de strategiska målen för utbildningen på forskarnivå leds av den nyinrättade utbildningsnämndens utskott för utbildning på forskarnivå. Ett

sådant arbete är framtagandet av en ny regelsamling i syfte att synliggöra och tolka det allmänna regelverket, ge tillämpningsregler för Göteborgs universitet och därigenom stärka doktorandernas rättssäkerhet och studiesociala miljö. Ett förslag till regler remissbehandlades under senare delen av hösten med ambitionen att de nya reglerna träder i kraft 1 januari 2013.

Som ett led i det strategiska arbetet att bredda rekryteringen fortsatte under året arbetet med att ta fram regler för finansiering av studier på forskarnivå. Bakgrunden är det principbeslut som styrelsen fattade förra året och som går ut på att universitetet under en övergångsperiod inför doktorandanställning från första utbildningsdagen som huvudregel. Reglerna ska ingå i den ovannämnda regelsamlingen och innehåller dels bestämmelser för övergångsperioden för införandet av huvudregeln, dels bestämmelser beträffande doktorander med extern anställning, s.k. samverkansdoktorander, och möjligheter till andra former av finansiering. De nya finansieringsreglerna ska gälla fullt ut från 1 juli 2015.

Arbetet med kvalitetssäkring och frågan om rättssäkerhet har lett till ett projekt för framtagande av universitetsgemensam mall och systemstöd för den individuella studieplanen. Mallen fastställdes av rektor under våren. I den finns möjlighet för fakulteterna att göra egna verksamhetsspecifika tillägg. Systemstödet är ett resultat av samarbete med Lunds universitets datacentral.

Göteborgsdoktorander 2012

En enkätundersökning har genomförts för att undersöka hur antagna till utbildningen på forskarnivå upplever sin utbildning och sina framtida möjligheter på arbetsmarknaden. Resultaten varierar mellan fakulteterna men generellt är 70 procent av respondenterna mycket eller ganska nöjda med utbildningen på forskarnivå och 83 procent skulle absolut eller med tvekan rekommendera utbildningen till andra.

Den främsta orsaken till att de sökt till utbildningen var deras mycket stora intresse av ämnet/forskningsområdet. Tillgången till forskningsmaterial eller dylikt är studenterna relativt nöjda med, medan det finns ett

missnöje kring karriärvägledningen. 43 procent tänker sig en fortsatt akademisk karriär och 55 procent bedömer den framtida arbetsmarknaden som mycket eller ganska god. De allra flesta (63 procent) är intresserade av att söka arbete inom Sverige. Respondenternas huvudsakliga uppväxt är i Göteborgsregionen, i Halland eller i Västra Götalandregionen. Enkätundersökningen visar att 82 procent har svenska som modersmål.

Resultat och prestationer

Forskningsverksamheten och utbildningen på forskarnivå redovisar 3 332 miljoner kronor i totala intäkter under budgetåret. Det innebär en ökning med 80 miljoner kronor eller 2,5 procent jämfört med 2011. Verksamheten är till 51 procent finansierad av anslag och till 38 procent av bidragsintäkter. Av intäkterna utgör anslags- och bidragsfinansierad verksamhet 3 191 miljoner kronor (96 procent) och uppdragsverksamhet 141 miljoner kronor (4 procent). De totala kostnaderna uppgår till 3 305 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 111 miljoner kronor eller 3,5 procent jämfört med föregående år. Bland kostnaderna ökar personalkostnaderna med 80 miljoner kronor eller 4 procent och övriga driftkostnader ökar med 27 miljoner kronor eller drygt 3 procent. Även kapitalkostnaderna ökar med 13 miljoner kronor eller 11 procent. Lokalkostnaderna däremot minskar med 9 miljoner kronor eller 3 procent.

Årets kapitalförändring inom forskning och utbildning på forskarnivå redovisar ett överskott på 23 miljoner kronor, att jämföra med ett överskott på 59 miljoner kronor för föregående år. Den anslags- och bidragsfinansierade forskningsverksamheten redovisar ett överskott på drygt 23 miljoner kronor medan den uppdragsfinansierade verksamheten redovisar ett mindre underskott. Årets kapitalförändring påverkas av att GU Holding AB redovisar ett underskott på 4,3 miljoner kronor (se tabell 2).

Överskottet inom forskningsverksamheten och utbildningen på forskarnivå beror på att beslutade och planerade ökade resursinsatser förskjutits i tiden vilket kommer att ge ökade kostnader under de kommande

åren. Detta gäller bland annat satsningar på rekrytering av internationella gästforskare, satsningar på styrkeområden inom forskningen, åtgärder med anledning av forskningsutvärderingen RED 10 samt satsningar på infrastruktur.

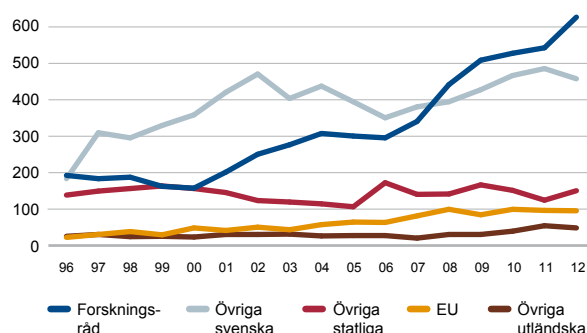
Till den externt finansierade forskningen bidrar de statliga forskningsråden med 625 miljoner kronor och svenska forskningsstiftelser och andra organisationer med 456 miljoner kronor, medan andra statliga myndigheter bidrar med 149 miljoner kronor. Härtill kommer bidrag från Europeiska unionen med 94 miljoner kronor och från utländska företag och organisationer med 47 miljoner kronor.

Utvecklingen av bidrag från olika givare för perioden 1996–2012 framgår av diagram 1.

Bidragsökningen mellan 2011 och 2012 från forskningsråden uppgår till drygt 15 procent och ökningen från övriga statliga myndigheter uppgår till 21 procent. Gruppen ”övriga svenska givare” (främst så kallade ändamålsstiftelser) minskar däremot med nästan 6 procent. Totalt ökar bidragsinkomsterna till forskningsverksamheten med nästan 6 procent mellan 2011 och 2012.

Anslagsmedel har använts för samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet inom forskning och utbildning på forskarnivå med ett belopp uppgående till 118 miljoner kronor. Detta motsvarar drygt 8 procent av finansieringen av verksamheten. Jämfört med föregående år minskade samfinansieringen med 24 miljoner kronor.

Diagram 1. Externa inkomster av forskningsbidrag (löpande penningvärde) uppdelade på givare 1996–2012

Externa bidrag och oförbrukade medel

Vid Göteborgs universitet har externa bidrag och oförbrukade medel ökat under de senaste åren. Utvecklingen redovisas i tabell 3. Under jämförelseperioden har externa bidragsinkomster ökat med 271 miljoner kronor (25 procent). Detta speglar en relativt kraftigt ökad tilldelning av forskningsbidrag. De årliga intäkterna ökar med 381 miljoner kronor (44 procent) och speglar hur stora kostnader som har förbrukats i forskningsprojekten. Oförbrukade medel visar tilldelade medel som ännu ej har förbrukats till sitt ändamål. Dessa har ökat med 309 miljoner kronor (24 procent) under perioden. Denna ökning följer väl det ökade inflödet av externa bidragsinkomster.

Upplupna bidragsintäkter är kostnader för startade projekt där inkomsten ännu inte har inbetalats från forskningsfinansiären. Dessa har ökat med 81 miljoner kronor (83 procent) under perioden. En stor del av ökningen ligger mellan 2011 och 2012. Till delar beror denna ökning på EU-finansierad forskning med eftersläpande inbetalningar och till delar på skärpta regler för utbetalning av beviljade bidrag hos forskningsfinansiärerna.

Kostnad per prestation

Enligt förordning ska universitetet kommentera verksamhetens resultat i förhållande till myndighetens uppgifter (utbildning, forskning och samverkan).

Tabell 2. Redovisning av intäkter och kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå 2012 (tkr)

	Anslags- och bidragsfinansierad forskning och utbildning på forskarnivå	Uppdragsverksamhet	Summa
Intäkter av anslag	1 706 764	0	1 706 764
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	190 833	138 056	328 889
Intäkter av bidrag	1 255 231	0	1 255 231
Finansiella intäkter	38 367	2 574	40 941
Summa intäkter	3 191 195	140 630	3 331 825
Kostnader för personal	-1 930 308	-94 916	-2 025 224
Kostnader för lokaler	-278 831	-12 033	-290 864
Övriga driftkostnader	-829 056	-29 098	-858 154
Finansiella kostnader	-7 579	-208	-7 787
Avskrivningar	-117 786	-4 702	-122 488
Summa kostnader	-3 163 560	-140 957	-3 304 517
Verksamhetsutfall	27 635	-327	27 308
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	-4 261		-4 261
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter mm samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	0	0	0
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	0	0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	19 578	0	19 578
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	86 519	358	86 877
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	37 387	250	37 637
Lämnade bidrag	-143 484	-608	-144 092
Saldo transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	23 374	-327	23 047

Resultatredovisningen ska främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats avseende volym och kostnader. Efter ett utvecklingsarbete inom universitets- och högskolesektorn har överenskommit att redovisa kostnader per ej fraktionerade refereegranskade artiklar och forskningsöversikter.

Prestationsmättet som redovisas i tabell 4 indikerar en ökad kostnad per publikation på 10 procent mellan 2011 och 2012. Universitetet anser att detta inte är ett mått som lämpar sig för styrning och inte heller håller för jämförelser mellan lärosätena. Olika ämnesområden producerar sakkunniggranskade artiklar på mycket olika sätt och med stor variation i hur mycket arbetsinsats som ligger bakom artiklarna. Kostnaden per artikel blir då inte så mycket ett mått på det enskilda lärosätets produktivitet som på dess ämnesprofil. Även om man begränsar sig till att enbart jämföra det enskilda lärosätets utveckling över tid är kostnaden per artikel svår att tolka.

Som ett led i strategin att öka samverkan över fakultets- och ämnesgränser gjordes under året den andra utlysningen i universitetets treåriga satsning på stimulans till framtagandet av fakultets- och disciplinöverskridande doktorandkurser. Syftet med åtgärden är att

uppmuntra till samarbeten och att underlätta prövning av nya perspektiv och utveckling av allmänt användbara kunskaper och färdigheter. För att tilldelas medel fodras att kursen innebär en tydlig samverkan över fakultets- eller ämnesgränser, anknytning till aktuell forskning, medverkan av internationella gästlärare och att det finns en klar ekonomisk plan. Årets utlysning resulterade i tio ansökningar från sammanlagt fem fakulteter och en centrubildning. Tre kurser tilldelades medel för genomförande under 2013.

Utvecklingen av webbplatsen för information om forskarutbildningen, den s.k. doktorandportalen, fortsätter med målet att öka användandet, inte minst för information om fakultetsöverskridande kurser.

Antalet doktorander med minst en procents aktivitet uppgick till 2 042, vilket är i paritet med föregående år. Av dessa har 80 procent en aktivitetsgrad på minst halvtid. Andelen kvinnor bland de studerande på forskarnivå uppgick till 59 procent, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med 2011. Nyantagningen har efter några år av ökning stannat vid 300 för 2012. Flest nyantagna sker inom det medicinska området (174 personer varav 58 procent kvinnor).

Tabell 3. Externa bidrag och oförbrukade medel 2008–2012 (mnkr)

	2012	2011	2010	2009	2008
Forskningsbidrag, årliga inkomster	1 371	1 297	1 276	1 210	1 100
Forskningsbidrag, årliga intäkter	1 255	1 194	1 127	1 156	874
Oförbrukade bidrag	1 586	1 530	1 490	1 381	1 277
Upplupna bidrag	179	137	129	136	98

Tabell 4. Kostnad per prestation 2010–2012

	2012	2011	2010 ¹
Ej fraktionerade refereegranskade artiklar och forskningsöversikter	2 898	3 080	2 832
Totalt antal ej fraktionerade publikationer	5 373	6 496	6 171
Kostnad för forskning och utbildning på forskarnivå, tkr	3 305 517	3 194 156	2 939 386
Kostnad per ej fraktionerad refereegranskad artikel och forskningsöversikt, tkr	1 141	1 037	1 038

Uppgifterna om antalet artiklar, forskningsöversikter och publikationer för 2012 kan komma att förändras eftersom komplettering av icke-rapporterad publicering görs löpande. Fraktionering innebär att publikationen fördelas på antalet författare.

1. Uppgifter för 2010 har uppdaterats.

Kostnad per prestation utbildning på forskarnivå

Inom verksamhetsgrenen Forskning och utbildning på forskarnivå sker många olika former av prestationer. En väsentlig del av verksamhetsgrenen är utbildning på forskarnivå. Sedan 2011 har universitetet arbetat med att särredovisa kostnader för utbildning på forskarnivå. Kvaliteten i redovisningen för 2011 och 2012 får anses vara tillfredställande, men ett fortsatt arbete kommer att ske för att ytterligare förbättra den inför kommande budgetår. Enligt de redovisningsmässiga förutsättningarna ska de fulla kostnaderna för anslagsfinansierad och externfinansierad utbildning på forskarnivå särredovisas i den ekonomiska redovisningen. Det handlar således inte bara om doktorandlönkostnader och utbildningsbidrag, utan även kostnader för handledning, driftkostnader, lokaler samt indirekta kostnader.

Tabell 5. Kostnader för utbildning på forskarnivå 2011 och 2012 (mnkr)

	2012	2011
Doktorandkostnader	220,1	188,6
Utbildningsbidrag	16,5	22,7
Övriga personalkostnader	61,7	56,0
Driftkostnader	35,2	30,6
Lokalkostnader	33,1	35,0
Avskrivningar	0,5	0,2
Summa direkta kostnader	367,1	333,1
Indirekta kostnader	115,6	107,0
Summa kostnader	482,7	440,1

Enligt redovisningen uppgick kostnaderna inom utbildning på forskarnivå till 483 miljoner kronor under 2012. Detta motsvarar 15 procent av redovisad kostnad för anslags- och bidragsfinansierad verksamhet inom verksamhetsgrenen. Kostnaderna har ökat med nästan 10 procent jämfört med 2011. Av beloppet hör 102 miljoner kronor till den bidragsfinansierade verksamheten. Det innebär att kostnader för utbildning på forskarnivå till 21 procent är finansierad av externa medel.

Det prestationsmätt som har tagits fram gemensamt av lärosätena är den genomsnittliga kostnaden för att utbilda en studerande på forskarnivå fram till doktors-examen. För universitetet har detta beräknats uppgå till 1,5 miljoner kronor. Inom ett lärosäte, som Göteborgs universitet, med ett stort omfång av vetenskapsområden varierar kostnaden från 1,3 miljoner kronor till 2,5 miljoner kronor.

Nationella sekretariatet för genusforskning

Nationella sekretariatet för genusforskning har regeringens uppdrag att nationellt och internationellt analysera och informera om genusforskningens utveckling och villkor. Sekretariatet deltar i och arrangerar olika former av möten, seminarier och nätverksträffar över hela landet, ofta i samverkan med andra universitet, forskningsråd, nationella och internationella forskningsnätverk. Bland arrangemangen under 2012 kan

Tabell 6. Utbildning på forskarnivå per vetenskapsområde 2012, andel kvinnor i procent

	Hum-sam	% kv	Medicin	% kv	Natur	% kv	Totalt	% kv	2011	% kv	2010	% kv
Nyantagna	97	54%	174	58%	29	66%	337	57%	339	55%	314	57%
varav med målsättning licentiatexamen	35	71%	1	0%	1	100%	37	70%	13	54%	15	67%
Antal doktorsexamina som föregåtts av licentiatexamen	11	46%	1	0%	9	56%	21	48%	29	45%	23	57%
Antal doktorsexamina som inte föregåtts av licentiatexamen	67	57%	103	59%	42	38%	212	54%	236	62%	272	60%
Antal licentiatexamen	16	69%	6	67%	14	43%	36	58%	50	58%	41	40%
Antal studerande på forskarnivå med någon aktivitet	780	59%	903	61%	359	48%	2 042	59%	2 041	58%	1 958	60%
varav med minst 50% aktivitet	656	63%	662	62%	320	48%	1 638	59%	1 619	59%	1 550	60%

nämnas två forskningskonferenser: g12, som besöktes av omkring 200 forskare och erhöll stöd från Riksbankens Jubileumsfond samt konferensen Gender Theories in Public Health Research i Umeå. Vidare medverkade sekretariatet bland annat vid Almedalsveckan, Bok- och biblioteksmässan, Skolforum samt på Mänskliga rättighetsdagarna.

På sekretariatets webbplats Genus.se tillgängliggörs svensk genusforskning dels genom nyhetsflöden och sociala medier, dels via databaser som upprättats i samarbete med KvinnSam vid Göteborgs universitetsbibliotek. Databasen Gena innehöll i slutet av verksamhetsåret 1 275 avhandlingar med genusperspektiv. I databasen Greda finns omkring 400 presentationer där genusforskare från olika discipliner presenterar sin forskning.

Som tryckta löpande publikationer ger sekretariatet ut den populärvetenskapliga tidningen Genus samt det forskningspolitiska nyhetsbrevet Genusperspektiv. Genus kom under 2012 ut med tre nummer på följande teman: hälsa, spelplats staden och arbetsliv. Numren distribueras via prenumerationer, strategiska utskick till utvalda målgrupper samt i samband med olika aktiviteter. I samarbete med Högskoleverket har skrifterna Genusperspektiv på biologi samt Genusperspektiv på företagsekonomi utkommit. Vidare gav sekretariatet under 2012 även ut Genusvetenskapens pedagogik och didaktik, den första av fem publikationer i en skriftserie om svensk genusvetenskap.

Under 2012 fick sekretariatet, efter ett beslut i nordiska ministerrådet, uppdraget att samordna NIKK, Nordisk information för kunskap om kön, vars uppdrag är att samla in och förmedla nationell forskning, politik och praktik på jämställdhetsområdet i ett nordiskt perspektiv. Uppdraget pågår fram till och med år 2015 och innefattar huvudsakligen arbete med en webbplats och ett nyhetsbrev, men också fördjupande projekt. Under hösten påbörjades arbetet med ett nordiskt samarbetsprojekt om deltidsarbete.

Inom ramen för sekretariatet drivs också Jämställ.nu och Gothenburg Interdisciplinary Gender Research Network, GIG. Jämställ.nu är en portal med informa-

tion om jämställdhetsforskning, politik och praktik. Portalen hade under 2012 omkring 4 000 antal unika besök i månaden och deltog bland annat i Almedalsveckan, Bokmässan och den jämställdhetspolitiska konferensen 2030. Jämställ.nu delade även ut sitt årliga jämställdhetspris som denna gång gick till Kunskapscentrum för jämlik vård vid Västra Götalandsregionen.

GIG är en resurs som syftar till att stärka genusforskningen vid Göteborgs universitet. GIG invigdes i maj 2012 och har under året byggt upp verksamheten, bland annat genom tillsättandet av en akademisk och en extern referensgrupp. Efter en utlysning under hösten delade GIG även ut projekteringsstöd till tre forskargrupper vid Göteborgs universitet.

Tabell 7. Intäkter och kostnader 2010–2012
Sekretariatet för genusforskning (tkr)

	2012	2011	2010
Summa intäkter	11 687	8 288	12 788
varav anslag	9 085	8 013	12 513
Verksamhetskostnader	–12 147	–10 130	–12 301

Särskilda återrapporteringskrav

Havsmiljöinstitutet

Havsmiljöinstitutets regionala enhet vid Göteborgs universitet administreras av Göteborgs miljövetenskapliga centrum (GMV) och dess centrubildning, centrum för havsforskning i Göteborg (Havsforsk). Tillsammans med Havsmiljöinstitutets nationella kansli och enheterna vid Stockholms universitet, Umeå universitet och Linnéuniversitetet fullföljer enheten de uppdrag inom analys-, samverkans- och informationsområdet som definierades i regeringens beslut. Verksamheten under 2012 har följt institutets gemensamma verksamhetsplan. Enheten har deltagit i en rad lednings- och planeringsmöten för den gemensamma verksamheten vid Havsmiljöinstitutet och i månatliga möten med institutets analysgrupp.

En central uppgift för Havsmiljöinstitutet är syntes och analys, och årligen ges rapporten Havet ut i syfte att samlat presentera det aktuella miljötillståndet i

havet. Enheten har aktivt deltagit i stora delar av analys- och syntesarbetet i årets rapport. Enheten har också genom sitt deltagande i Havsmiljöinstitutets redaktion varit huvudansvarig för det redaktionella arbetet med rapporten Havet 2012. Rapporten produceras av Havsmiljöinstitutets redaktion på uppdrag av och i samarbete med Havs- och Vattenmyndigheten och Naturvårdsverket.

Enheten har under året också producerat ett flertal mer specifika rapporter till Naturvårdsverket, och har haft en rådgivande roll i planeringsgrupper och referensgrupper vid Havs- och vattenmyndigheten och vid länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Enheten har bidragit med underlag och analys till Havsmiljöinstitutets regeringsrapport. Enheten har haft en rådgivande funktion i både internationellt och nationellt arbete som rör marina miljöfrågor. På det internationella planet har enheten representerat Sverige i arbetet med en forskningsagenda för OSPAR och i arbetet med marint skräp inom OSPAR och EUs tekniska grupp (EU TSGML), samt deltagit i den svenska delegationen i de tekniska förhandlingarna under FNs konvention om biologisk mångfald (SBSTTA 16). Nationellt har enhetens personal arbetat med rådgivning till länsstyrelse och Havs- och vattenmyndigheten och andra aktörer, i bland annat frågor kring marina skyddsområden.

Inom Havsmiljöinstitutets redaktion, där enheten deltar, har arbetet med att upprätta ett nationellt nätverk tagit fart under 2012. Havsmiljöinstitutets nyhetsbrev och nätverk, syftar till att bredda och underlätta kontakter mellan forskare och användare av vetenskaplig kommunikation om havsmiljön. Även i arbetet med att utveckla Havsmiljöinstitutets webbplats, med daglig nyhetsuppdatering, har enheten bidragit.

Enheten har genomfört möten med den regionala samverkansgruppen Kontaktgrupp Hav, som är en informell grupp bestående av Havsmiljöinstitutet och sju regionala myndigheter ansvariga för havsmiljöfrågor. Under 2012 har arbetet med gruppens gemensamma skrift Västerhavet utvärderats och återupptagits. Nästa nummer planeras komma ut i mars 2013. Skriften är en populärvetenskaplig rapport som behandlar aktuella frågor om miljön i Skagerrak, Kattegatt och Västerhavet. Den läses av både politiker, skolelever och tjänstemän på kommuner och myndigheter.

Förutom ovanstående aktiviteter har institutet planerat och genomfört seminarier, föredrag, diskussionsforum, presentationer och möten kring institutets verksamhet, i flertalet fall i samverkan med centrum för Havsforsk vid Göteborgs universitet. Enheten har till exempel i samverkan men Havsforsk deltagit aktivt i European Maritime Day genom arrangerande av ett seminarium om marin förvaltning. Enheten gav också en presentation om tillståndsbedömning vid årets Havsforskardagar i Kalmar. Enheten har i samverkan med Havsmiljöinstitutets övriga delar arbetat med att planera och genomföra Havsmiljöseminariet, som är en viktig del av produktionen av Havet-rapporten, har enheten varit starkt engagerad. Arrangemanget ger tillfälle för de som har i uppdrag att utföra den marina miljöövervakningen att presentera och diskutera de senaste resultaten. Till mötet kommer deltagare från både forskningssfären och förvaltning.

Tabell 8. Intäkter och kostnader 2010–2012
Havsmiljöinstitutet (tkr)

	2012	2011	2010
Summa intäkter	17 114	11 938	10 368
varav anslag	10 417	10 358	10 300
Verksamhetskostnader	–14 014	–12 262	–9 537

Nordicom – Sveriges dokumentation av medieutveckling

NORDICOM är ett kunskapscenter för medie- och kommunikationsområdet som arbetar såväl på nationell som nordisk nivå. Arbetet syftar till att utveckla mediekunskapen och bidra till att forskningens resultat synliggörs i behandlingen av mediefrågor på olika nivåer i både offentlig och privat verksamhet. En svensk verksamhetsdel följer medieutvecklingen, utarbetar mediestatistik, kartlägger mediemarknaden samt analyserar aktuella trender.

Idag sker en stor del av kunskapsförmedlingen via Nordicoms webbsida *Medieutveckling och mediestatistik*. Här återfinns en rik flora av medie- och kommunikationsstatistik som avser mediernas struktur, ekonomi, ägande, distribution, innehåll och användning. Här återfinns även omvärldskunskap i form av nyhetsbrev och lättillgängliga dokumentsamlingar.

Mediebarometerundersökningen för 2011 redovisades i maj 2012 i en tryckt översiktspublikation, *Mediebarometern 2011*, och i en förkortad e-publikation. En ytterligare bearbetning av undersökningen, *Internetbarometern 2011*, publicerades senare på Nordicoms webbsida. Kostnaden för fältarbete, bearbetning och analys uppgår 2012 till drygt 1,3 miljoner kronor. Intäkter från försäljning utgör 0,5 miljoner kronor.

Kostnaden för verksamheten de tre senaste åren är:

	2012	2011	2010
Verksamhetskostnad	3,6 mnkr	3,5 mnkr	2,8 mnkr

Kostnaderna för verksamheten 2012 uppgår till 3,6 mnkr, som har täckts genom anslag från kulturdepartementet med 2,6 mnkr, försäljningsintäkter 0,6 mnkr samt övriga intäkter 0,8 mnkr.

Kulturdepartementets anslag för 2012 innefattar ett engångsbidrag om 400 000 SEK för modernisering av Nordicoms infrastruktur inom ramen för dokumentationen av medieutvecklingen – denna process har påbörjats och kostnaderna 400 000 kommer att belasta 2013, vilket förklarar överskottet 2012.

Med tanke på de snabba förändringarna i medielandskapet har Nordicom utvecklat en idé om en *MedieSverige* i fickformat för webbpublicering mellan utgivningen av *MedieSverige*. Vid halvårsskiftet presenterades *MedieSverige mini 2012*. Under 2012 har planeringen av en ny utgåva av *MedieSverige 2013* påbörjats.

Hösten 2012 utgav Nordicom resultat från en omfattande studie rörande *Barn och ungas medieanvändning i nätverkssamhället*.

En ny utgåva av rapporten *Den svenska mediemarknaden 2013* har planerats och i det närmaste avslutats under verksamhetsåret. Rapporten innehåller såväl omfattande statistiskt material som analyser av branschen och olika ägarsfärer. I samarbete med stiftelsen Etermidierna i samhället har Nordicom utgivit skriften *Inte för smalt, inte för brett: Spelet om framtidens public service*.

Nordicom utarbetade på uppdrag av Litteraturutredningen en forskningsantologi *Läsarnas marknad, marknadens läsare våren 2012*. Många av förslagen i utredningens betänkande är direkt baserade på underlag redovisade i forskningsantologin.

Material om medieutvecklingen har levererats till Myndigheten för radio och TVs rapport *Medieutvecklingen 2012*.

Nordicom har aktivt bidragit till det arbete som pågår inom UNESCOs statistiska institut (UiS) för få till stånd en internationell medie- och kommunikationsstatistik. Nordicom-Sverige har i övrigt samarbetat med en rad aktörer utanför Sverige, till exempel Eurostat (EU), European Audiovisual Observatory, ECREA och IAMCR.

Tabell 9. Intäkter och kostnader 2010–2012 Nordicom och Nordicoms nordiska verksamhet (tkr)

	2012	2011	2010
Summa intäkter	14 402	15 331	16 521
varav anslag	7 558	7 627	6 367
Verksamhetskostnader	-13 904	-13 317	-16 052

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Vårt mål är att utbildningen vid Göteborgs universitet år 2020 kännetecknas av hög vetenskaplig och konstnärlig kvalitet, med pedagogisk excellens och en uttalad internationell profil. Parallellt med utvecklingen av utbildningsprogram ska universitetet ta ansvar för bildning och livslångt lärande, genom ett brett utbud av fristående kurser.

Utbildningsutbud

Göteborgs universitet har landets bredaste utbildningsutbud och spannar över yrkesprogram, generella program och fristående kurser inom ett brett spektrum av ämnen. Tyngdpunkten ligger fortsatt på utbildning på grundnivå, 78 procent, vilket är en minskning jämfört med tidigare år. Andelen helårsstudenter på avancerad nivå har ökat från 20 procent 2010 till 23 procent 2012. Detta ligger i linje med universitetets satsning på att profilera och utveckla den avancerade nivån. Universitetet bedömer att en utveckling av utbildning på avancerad nivå är ett sätt att stärka den internationella profilen samtidigt som det svarar mot behoven från ett arbetsliv där kraven på kvalificerad utbildning blir allt högre. En ytterligare faktor är att den avancerade nivån stärker rekryteringsbasen för utbildning på forskarnivå.

Antalet sökande till program på grundnivå har minskat något 2012 jämfört med 2011, men fortfarande är efterfrågan på de stora yrkesprogrammen hög. Det program som hade flest förstahandssökande per plats (exklusive lokal antagning) till höstterminen 2012 är juristprogrammet följt av psykologprogrammet, läkarprogrammet, socionomprogrammet och sjuksköterskeprogrammet. Om däremot samtliga sju

inriktningar i Handelshögskolans ekonomprogram räknas in har de flest sökande.

Utbildningsutbudet skiljer sig åt mellan fakulteterna, både vad gäller utbildningsvolym och fördelning mellan program och fristående kurser. Störst är lärarprogrammen med drygt 1 900 helårsstudenter (hst), följt av socionomprogrammet med knappt 1 000 hst och juristprogrammet med cirka 850 hst. Den fakultet som har flest helårsstudenter på fristående kurser är den humanistiska fakulteten. Dess andel av universitetets totala antal helårsstudenter på fristående kurser uppgår till 35 procent. Samhällsvetenskapliga fakultetens andel helårsstudenter på fristående kurser är 20 procent, tätt följt av Handelshögskolan med 19 procent.

Utvecklingen av avancerad nivå i form av masterprogram och studenternas ökade efterfrågan av utbildningsprogram har lett till en ökning av programmens andel av utbildningsutbudet. Göteborgs universitet ser det som viktigt att fortsatt erbjuda ett utbud av fristående kurser med ämnesfördjupning som ger studenter möjlighet att själva sätta samman sin utbildning – även med delar från andra universitet. Detta är också viktigt för att främja det livslånga lärandet.

Som nämnts ovan har andelen helårsstudenter på avancerad nivå stadigt ökat från 2009 till 2012. Antalet sökande till program på avancerad nivå har dock minskat från cirka 6 644 personer 2010 till 5 229 personer 2012 och beror sannolikt på införandet av systemet med anmälnings- och studieavgifter. En annan orsak är att vissa program inte ges varje år vilket ger snedfördelningar mellan enskilda år.

Fakulteternas prognoser för masterexamina och magisterexamina visar på en kontinuerlig ökning kommande år. Samtidigt har universitetet som planeringsinriktning att inte ytterligare öka den totala utbildningsvolymen, utan snarare minska som en konsekvens av ett reducerat uppdrag. Detta innebär att utbyggnaden på avancerad nivå sker genom omfördelning från grundnivån. Antalet examina har naturligt nog stadigt ökat till och med 2012.

Universitetets policy för den avancerade nivån innebär bland annat att den ska utgöra en tydlig egen nivå; självständig i förhållande till utbildning på såväl grund- som forskarnivå. Utbildningarna på avancerad nivå ska eftersträva en bred rekrytering och de ska gärna vara ämnes- och fakultetsövergripande med möjlighet till övergång till ett annat huvudområde och kunna vara en del i det livslånga lärandet.

Under 2012 har också en bredare marknadsförings- och informationskampanj genomförts i syfte att öka omvärldens kännedom om den kompetensnivå som en masterexamen leder till. De undersökningar och ana-

lyser av den avancerade nivån som universitetet genomfört tidigare år, bland annat i samarbete med Uppsala universitet och Lunds universitet, gav vid handen att särskilt arbetsmarknadens kännedom om examina på den avancerade nivån – i första hand masterexamen – är tämligen låg. Det finns också en viss osäkerhet bland studenter och presumtiva studenter kring vad studier på den avancerade nivån innebär annat än en ökad konkurrenskraft, på en internationell och global arbetsmarknad. Universitetet avser också 2013 fortsätta med marknads- och informationskampanjer.

Särskilda medel (11 miljoner kronor) har under ett antal år anslagits till tvååriga masterutbildningar där internationella program viktats högre vilket utgjort ett incitament för att utveckla utbildningar på engelska. Syftet har varit att bland annat öka universitetets internationella attraktionskraft och förbereda för ett system med anmälnings- och studieavgifter. Under 2012 har ett arbete initierats att ytterligare stimulera utvecklingen av masterutbildningar på engelska bland

Tabell 10. Antal sökande till grundnivå och avancerad nivå 2010–2012

	2012	2011	2010
Antal sökande till program grundnivå	22 488	22 747	23 101
Antal sökande till program avancerad nivå	5 229	4 267	6 644

Antal sökande inbegriper såväl samordnad antagning via VHS (förstahandssökande) som lokal antagning inom universitetet (totalt antal sökande).

annat i samarbete med Chalmers. Det ligger i linje med universitetets strategi inom området och bör på sikt kunna innebära en ökad internationell attraktionskraft för Göteborg som studiedestination.

Studieavgifter och utbytesavtal

Den studieavgiftsfinansierade verksamheten uppgick 2012 till 60,17 hst, vilket motsvaras av 101 personer. De flesta betalande studenter studerar internationella program på masternivå inom Samhällsvetenskapliga fakulteten, näst flest studerar IT-program. Övriga program med betalande studenter är bland annat konstnärliga masterprogram och masterprogram inom Handelshögskolan.

Införandet av ett system med anmälnings- och studieavgifter har haft ett antal effekter för verksamheten vid universitetet. Den mest påtagliga är den ökade internationellt riktade marknadsföringen med bland annat omfattande revisioner av universitetets webbplats inklusive översättning till engelska, fokus på användningen av sociala medier med mera. Arbetet har också 2012 bedrivits systematiskt utifrån en budskapsplattform som utvecklades 2010 inför avgiftsbeläggningen. Den mest omfattande effekten är inom det studieadministrativa området där antagningsprocessen setts över och trimmats utifrån ett sökandeperspektiv (informationen till de sökande måste samordnas

och systematiseras på ett annat sätt än tidigare) och samordnats med en process för att fördela stipendier till den avgiftsskyldiga studentgruppen. Stipendiefördelningsprocessen, samordnad av Svenska institutet (SI) är så komplex att den tidsmässigt avkortade antagningsprocessen nu försenas med anledning av stipendiefördelningsprocessen. En särskild utmaning i denna del har varit de skilda villkor som finns för de alltför fåtaliga stipendier som står till buds för denna grupp studenter. En annan utmaning inom det studieadministrativa området är att samtliga studenters avgiftsstatus måste kontrolleras och att en manuell kontroll av avgiftsskyldighet måste genomföras.

Universitetet har goda erfarenheter av samarbetet med Migrationsverket i denna verksamhet.

Studieavgifterna ska baseras på full kostnadstäckning och lärosätena har utifrån denna princip och utifrån förväntat antal betalande studenter beräknat avgifternas storlek. I efterhand har det visat sig att färre betalande studenter kom än vad som tidigare uppskattats vilket resulterat i att full kostnadstäckning inte kan uppnås för budgetåret 2012. I årsredovisningen för 2010 redovisade universitetet ett underskott på 1,5 miljoner kronor. Dessa startkostnader bestod av marknadsföringsinsatser, information och förberedelsearbete inför de kommande studieavgifterna under 2011. Under 2011 redovisas ett underskott på 1,1 mil-

Tabell 11. Utbudet mätt i helårsstudenter 2010–2012

	2012		2011		2010	
	Hst	Hpr	Hst	Hpr	Hst	Hpr
Program	16 756	15 092	16 733	14 960	16 472	14 638
Fristående kurser	8 822	6 224	9 582	6 818	10 424	7 316
Övrigt (uppdragsutbildning och beställd utbildning)	378	384	486	457	516	521
Totalt	25 956	21 700	26 801	22 234	27 411	22 475

joner kronor och sammantaget 2,5 miljoner kronor för båda budgetåren. Under 2012 redovisas ett underskott på 0,8 miljoner kronor. Universitetet vill uppmärksamma regeringen på att kravet på full kostnadstäckning är hart när omöjligt att uppnå. Underskottet på sammantaget över 3,2 miljoner kronor kan knappast finansieras av kommande studieavgiftsskyldiga studenter.

Antalet inresande studenter på utbytesavtal har ökat under den senaste fyraårsperioden från 948 personer 2008 till 1 086 personer 2012. Den stora ökningen är inresande studenter på utbytesavtal med lärosäten i länder inom EU27 och EES-området, främst från Tyskland och Spanien. Antalet studenter från länder utanför EU och EES-området har tvärtom minskat under perioden och uppgår till 251 personer 2012, vilket motsvarar cirka 20 procent av de inresande inom utbytesverksamheten. Länder utanför EU27 och EES-området med flest antal inresande studenter till Göteborgs universitet via utbytesavtal är Japan, Kina och Australien.

Antalet utresande studenter totalt sett har också ökat under perioden från 358 personer 2008 till 535 år 2012. Ökningen är som störst till lärosäten med utbytesavtal inom EU27 och EES-området; de länder flest studenter reste till under 2012 är Storbritannien, Spanien och Tyskland. Antalet utresande studenter på

utbytesavtal med lärosäten i tredje land har även ökat under perioden. Länder med flest utresande studenter i denna kategori är Japan, Kanada, Kina och USA.

Balansen i betydelsen differensen mellan antalet in- och utresandestudenter i utbytesavtal med lärosäten i tredje land har utvecklats i en riktning där det är mer jämt mellan antalet in- och utresande under femårsperioden. Antalet inresande är fler än antalet utresande.

Kvalitetshöjande åtgärder

Som ett led i arbetet med att höja utbildningens kvalitet vid Göteborgs universitet gjordes under 2011 en gemensam översyn av universitetets samtliga utbildningsprogram. Översynen fick namnet BLUE 11 (Better Learning in University Education).

Resultatet av BLUE 11 har under 2012 lett till ett omfattande kvalitetsutvecklande arbete på fakultets- och institutionsnivå. Därutöver har utvärderingsmaterialet utnyttjats för samlade tematiska granskningar. Resultatet av dessa tematiska granskningar redovisades under hösten vid fyra seminarier; *Profilering, studentrekrytering och genomströmning, Pedagogisk utformning, språkstöd och samverkan, Vetenskaplig/konstnärlig kvalitet, internationalisering och lärarkompetens samt BLUE 11 Kvalitet i utbildningen – hur gör man på Göteborgs universitet?*

Tabell 12. Antal inresande studenter inom utbytesavtal 2008–2012 (EU27 inkl EES samt tredje land)

	2012	2011	2010	2009	2008
Antal inresande i utbytesavtal	1 086	1 052	1 040	989	948
Från EU27- och EES-området	835	840	834	786	667
Från tredje land	251	212	206	203	281

Tabell 13. Antal utresande studenter inom utbytesavtal 2008–2012 (EU27 inkl EES samt tredje land)

	2012	2011	2010	2009	2008
Antal utresande i utbytesavtal	535	541	464	399	358
Till EU27- och EES-området	290	356	305	253	248
Till tredje land	245	185	159	146	110

Genom den universitetsgemensamma enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL) stärks den pedagogiska kompetensen hos lärare och handledare. Enheten har som uppgift att bedriva högskolepedagogisk utbildning samt utveckla formerna för interaktivt lärande. Detta sker genom kurser i högskolepedagogik, konferenser, seminarier och workshops samt ett kollegium där högskolepedagogiska frågor diskuteras på vetenskaplig grund. Det sker också genom utlysta utvecklingsprojekt samt riktade projekt som fokuserar särskilda behov av förbättringsarbeten i grundutbildningen.

Alla lärare inklusive undervisande doktorander vid Göteborgs universitet ska ha genomgått behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning eller ha motsvarande kunskaper. PIL bedriver därför en högskolepedagogisk baskurs som är gemensam för alla undervisande lärare vid universitetet, en kurs med områdesspecifik högskolepedagogisk inriktning samt en kurs där den deltagande läraren genomför ett självständigt arbete. Under året har PIL haft totalt 309 deltagare som genomfört kurser inom den Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildningen. PIL ger även så kallade breddningskurser inom det högskolepedagogiska området, bland annat en kurs i engelska som undervisningsspråk i högre utbildning, en kurs om bedömning och examination samt en kurs om design för lärande med digitala redskap. Dessutom ger PIL kurser för lärare på universitetet som önskar fördjupa sig ytterligare i högskolepedagogiska frågeställningar. Antalet deltagare på breddnings- och fördjupningskurserna är dock blygsamt i förhållande till

omfattningen av den behörighetsgivande utbildningen. Utöver detta har ytterligare cirka 100 lärare deltagit i tvådagarsutbildningar, seminarier, workshopar och andra pedagogiska aktiviteter för lärare. Under året deltog 30 personer totalt i de båda omgångarna av en PIL-enhetens tvådagars utbildning för lärare och handledare verksamma inom grundutbildningen.

PIL bedriver även utbildning för nya respektive erfarna handledare i utbildning på forskarnivå. Under året har totalt 155 personer genomgått kursen Handledning i forskarutbildningen. Kursen för erfarna handledare i forskarutbildningen pågår, men är inte särskilt omfattande sett till antalet deltagande professorer och docenter.

I början av år 2012 rapporterades utvärderingen av den tredje och avslutande högskolepedagogiska kursen där deltagarna genomför ett självständigt arbete. Syftet med utvärderingen var att identifiera potentiella förbättringsområden för kursen, men också att utvärdera den behörighetsgivande utbildningen som helhet. Utvärderingsrapporten har diskuterats i lärarlaget och användes vid planering av höstens kurser i högskolepedagogik.

Under året har flertalet av de utvecklingsprojekt som bedrivits med stöd från PIL-enheten rapporterat resultat. Några har även lett vidare till planering av konkreta aktiviteter inom ramen för enhetens kommande verksamhet år 2013. Det gäller till exempel det riktade projektet om pedagogiskt ledarskap som har utmynnat i en seminarierie för pedagogiskt ansvariga vid universitetet. Ett annat utvecklingsprojekt resulterade i publicering av konkreta råd till handledare i forskarutbildningen.

Tabell 14. Antal lärare som genomgått pedagogisk utbildning

	2012		2011		2010	
	antal	%	antal	%	antal	%
Antal lärare i pedagogisk utbildning	494	22%	851	36%	642	28%
Totalt antal lärare ¹	2 254		2 353		2 281	

1. Avser de anställningar som ingår i Göteborgs universitets anställningsordning.

PIL koordinerade även den nationella konferensen NU2012 som genomfördes 17–19 oktober i Göteborg och som hade över 600 lärare och pedagogiska utvecklare från lärosäten i Sverige. Ett flertal lärare från Göteborgs universitet medverkade som deltagare och även som presentatörer under konferensen.

Avlagda examina

Totalt har antalet examina minskat med 889 jämfört med förra året. År 2011 var antalet examina 6 600 och 2012 var antalet examina 5 711. Det är fortfarande kandidatexamen inom samhällsvetenskapliga fakulteten och Handelshögskolan som dominerar. Att antalet examina var högt under 2011 berodde delvis på att reglerna hade ändrats och att studenterna var tvungna att ta ut en kandidatexamen för att få läsa vidare på program på avancerad nivå, vilket medförde att examina som utfärdades 2011 även avsåg studier som hade avslutats tidigare.

Flest masterexamen finns inom den samhällsvetenskapliga fakulteten och Handelshögskolan. Totalt har antalet examina på masternivå minskat från 677 år 2011 till 640 för 2012. Magisterexamen har minskat från 911 år 2011 till 675 år 2012, varav 263 var utfärdade på Handelshögskolan och 135 på Sahlgrenska akademien. Gällande yrkesexamen har läkarexamen, specialistsjuksköterskeexamen och arbetsterapeutexamen ökat medan det totala antalet yrkesexamen har minskat med 459 examina i jämförelse med förra året. Till förra året (2011) ökade lärarutbildningen med 436 examina till följd av att det krävdes en lärarexamen för att bli legitimerad lärare, år 2012 minskade antalet examina på lärarutbildningen med 572 examina.

Tabell 15. Antal examina 2010–2012

Typ av examen	2012	2011	2010
Masterexamen	640	677	459
Magisterexamen	675	911	818
Kandidatexamen	2 081	2 212	1 452
Högskoleexamen	42	68	34
Yrkesexamen			
Apotekarexamen	80	73	87
Arbetsterapeutexamen	44	28	42
Audionomexamen			2
Barnmorskeexamen	34	32	32
Barn- och ungdomspedagogisk examen	2		
Biomedicinsk analytikerexamen	51	45	56
Civilekonomexamen	28	36	
Dietistexamen	38	37	34
Grundskollärarexamen 1–7	4	12	
Grundskollärarexamen 4–9	9	19	
Gymnasielärarexamen	4		
Hushållslärarexamen		2	
Juristexamen/JK	145	133	140
Konstnärslig: Musik		1	2
Logopedexamen	22	23	24
Läkarexamen	184	148	164
Lärarexamen förskola/förskklass/fritid	9	11	3
Lärarexamen försk/fritid/grundsk tid år	201	417	210
Lärarexamen grundskola tidiga år	118	206	141
Lärarexamen grundskola/gymn senare år	231	384	296
Lärarexamen grundskola senare år	33	75	84
Lärarexamen gymnasie senare år	38	87	47
Lärarexamen hela grundskolan	4	8	5
Musiklärarexamen	2	1	
Organistexamen	1	1	
Psykologexamen	63	63	82
Psykoterapeutexamen	25	21	5
Receptarieexamen	29	26	34
Röntgensjuksköterskeexamen	15	19	
Sjukgymnastexamen	70	59	49
Sjukhusfysikerexamen	9	9	9
Sjuksköterskeexamen	163	150	157
Social omsorgsexamen		2	1
Socionomexamen	280	295	244
Specialistsjuksköterskeexamen	147	125	152
Specialpedagogexamen	70	57	54
Speciallärarexamen	25	36	30
Tandhygienistexamen	18	20	18
Tandläkarexamen	52	48	62
Tandteknikerexamen	17	17	16
Teologie kandidatexamen	4	6	6
Ämneslärarexamen	4		
Totalt	5 711	6 600	5 051

Likabehandling i utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Den universitetsgemensamma likabehandlingspolicyn innebär bland annat att utbildningen ska vara öppen för alla studenter, oavsett bakgrund. Studenterna ska behandlas lika oavsett kön och de ska möta en utbildning som ger utrymme för genusperspektiv i utbildningens innehåll och i examineringsformer. Andelen kvinnor i utbildningen på grundnivå och avancerad nivå uppgår även 2012 till 66 procent, vilket är samma nivå som för 2011. Lärarutbildningsnämnden med 78 procent kvinnor tätt följt av Sahlgrenska akademien med 77 procent har störst andel kvinnor. IT-fakulteten har lägst andel med 38 procent. En orsak till ojämn könsfördelning är att ansökningarna och därmed även antagningarna speglar en arbetsmarknad som av tradition inom vissa områden är starkt könsbunden.

En rad åtgärder har vidtagits för att stärka likabehandlingsarbetet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Vid Sahlgrenska akademien startade en ny kurs i mänskliga rättigheter och rätt till hälsa, 5 hp. Kursen har erbjudits 25 lärare och kliniska handledare, och ger lärare basala kunskaper om mänskliga rättigheter och rätt till hälsa samt en grund för att diskutera pedagogiska metoder för att undervisa i ämnet.

Lärarutbildningsnämnden har initierat en strategisk satsning på jämställdhet och likabehandling, i vilken hållbar utveckling och mänskliga rättigheter utgör en bärande del. Denna satsning utgör ett centralt inslag i arbetet för att jämställdhet och likabehandlingsfrågor i lärarutbildningen ska ingå i samtliga utbildningar. Konstnärliga fakulteten integrerar genus- och mångfaldsperspektiven i kurser på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Genom att införa ett genusperspektiv i utbildningarna, att se över litteratur och medvetet inkludera kvinnliga författare och verk, ökar medvetenheten hos studenterna kring dessa frågor och därmed påverkas också deras konstnärliga uttryck.

Breddad rekrytering

Enligt Vision 2020 bidrar en ökad mångfald bland studenter till en högre kvalitet i verksamheten. Arbetet med breddad rekrytering fokuserar på att ge underrepresenterade grupper tillträde till universitetet och att motivera fler personer ur underrepresenterade grupper att söka till universitetets utbildningar. Arbetet bedrivs på lång sikt med att försöka förändra strukturer och skapa medvetande men också genom en mängd aktiviteter riktade mot grundskolan som studiebesök och frågestunder.

Breddad rekrytering har 2012 liksom föregående år varit ett fokusområde för den konstnärliga fakulteten.

Tabell 16. Andelar kvinnor och män i utbildning på grundnivå och avancerad nivå i procent av antalet, 2010–2012

Nämnd	2012		2011		2010	
	kv %	män %	kv %	män %	kv %	män %
Humanistisk fakultet	63	37	63	37	62	38
Samhällsvetenskaplig fakultet	70	30	70	30	71	29
Handelshögskolan	50	50	50	50	50	50
Utbildningsvetenskaplig fakultet	74	26	74	26	77	23
Sahlgrenska akademien	77	23	78	22	77	23
Naturvetenskaplig fakultet	55	45	55	45	54	46
Konstnärlig fakultet	66	34	63	37	62	38
IT-fakulteten	38	62	35	65	32	68
Lärarutbildningsnämnden	78	22	77	23	76	24
Totalt för universitetet	66	34	66	34	65	35

Bland annat håller studenter workshops för elever i grundskolan. Eleverna får en insikt i vilka utbildningar konstnärliga fakulteten erbjuder och studenterna får tillfälle att utveckla sin pedagogiska förmåga och lära sig arbeta med olika åldersgrupper.

En viktig del i arbetet med breddad rekrytering är att se över antagnings- och juryarbetet ur ett likabehandlingsperspektiv inom det konstnärliga området. Ett sådant arbete pågår vid flera av fakultetens institutioner. Eftersom de flesta studenter inom de konstnärliga utbildningarna kommer via olika typer av förberedande utbildningar är det en primär uppgift att redan på denna nivå hitta samarbetsformer som motverkar snedrekrytering till den högre utbildningen. Som modell för ett sådant arbete står Music College i Hammarkullen, som vänder sig till personer med annan musikalisk bakgrund än de som traditionellt antas till exempel hip-hop, elektronisk musik och rock. Colletet ger deltagarna nödvändiga verktyg för att söka till högre musikutbildning samtidigt som de utvecklar sin musikalitet och förmåga att spela tillsammans i olika konstellationer.

Naturvetenskapliga fakulteten har under 2012 till exempel deltagit i Intizeprojektet tillsammans med Chalmers. Projektets mål är att förbättra gymnasieelevernas självförtroende inom matematik samt utveckla en social och pedagogisk förmåga genom praktiskt arbete. Elever i gymnasieskolan erbjuds stödundervisning i matematik av studenter från Göteborgs universitet och Chalmers. Eleverna får en positiv bild av högskolestudier vilket i förlängningen kan öka den breddade rekryteringen till matematiska utbildningar.

Institutionen för språk och litteraturer ger kurser i svenska för studenter med annat modersmål. Dessa ges på två nivåer och vänder sig till presumtiva studenter som inte har behörighet i svenska för högskolestudier.

En aspekt på breddad rekrytering är att stödja studenter med särskilda behov. Lärarutbildningsnämnden, som ansvarar för lärarutbildningen, ställer krav på att alla kursansvariga inom lärarprogrammen tillser att man skapar goda förutsättningar för att säkra stu-

denternas kommunikativa kompetenser redan tidigt i programmets kurser och med progression inom programmen. Genom att ha tydliga lärandemål för kurser och examinationer, där studenters kommunikativa förmågor kan identifieras, ges möjlighet att hänvisa studenter till den språkhandledning och det IKT-stöd som universitetet erbjuder. Språkhandledningen är öppen för alla studenter vid Göteborgs universitet som behöver utveckla sina färdigheter i skriftlig och muntlig framställning på akademisk nivå i svenska och engelska. Handledning sker individuellt eller i små grupper.

Traditionellt har breddad rekrytering primärt fokuserat på att få in underrepresenterade grupper i utbildningar på grundnivå och på professionsutbildningar. Under 2012 har inledande diskussioner påbörjats på universitetsgemensam nivå att i högre utsträckning fokusera på breddad rekrytering också vad gäller utbildning på forskarnivå.

Resultat och prestationer

Utfallet av takbeloppet inklusive decemberprestationer från 2011 visar på ett underskridande på 3 miljoner kronor vilket ligger väl i linje med universitetets utfallsprognoser. De sparade prestationerna uppgår vid årets slut till 111 miljoner kronor. Antalet helårsstudenter som avräknas mot takbeloppet har minskat med 770 helårsstudenter till 25 300. Prestationsgraden ökat något från 83 procent till 83,5 procent mellan 2011 och 2012.

Utbildningsverksamheten på grundnivå och avancerad nivå redovisar 2 095 miljoner kronor i totala intäkter under budgetåret. En ökning med 30 miljoner kronor eller 1,5 procent jämfört med 2011. Verksamheten är till över 90 procent finansierad av anslag. Av intäkterna utgör anslags- och bidragsfinansierad verksamhet 2 007 miljoner kronor (96 procent) och uppdragsverksamhet (beställd utbildning och uppdragsutbildning) 87 miljoner kronor (4 procent). De totala kostnaderna uppgår till 2 074 miljoner kronor, en minskning med 4 miljoner kronor eller 0,2 procent jämfört med föregående år. Bland kostnaderna minskar personalkostnaderna med 20 miljoner kronor eller knappt 2 procent.

Även övriga driftkostnader minskar med 13 miljoner kronor eller nästan 3 procent.

Lokalkostnaderna däremot ökar med 15 miljoner kronor eller nästan 5 procent. Även kapitalkostnaderna (avskrivningar och räntor) ökar med 14 miljoner kronor eller med hela 24 procent.

Årets kapitalförändring inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå redovisar ett överskott på 21 miljoner kronor, att jämföra med ett underskott på 13 miljoner kronor för föregående år. Av årets överskott återfinns 12 miljoner kronor inom anslags- och bidragsfinansierad utbildning. Här redovisades ett underskott på 22 miljoner kronor föregående år. Uppdragsverksamheten redovisar ett överskott på drygt 8 miljoner kronor, att jämföra med ett överskott på 9 miljoner kronor för föregående år (se tabell 17).

Beställd utbildning särredovisas i not 46 till den finansiella redovisningen.

Överskottet inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå beror på att resursinsatsen (främst i form av ökade personalkostnader) inte har utökats som planerat. En planering för en disposition av balanserade överskott har gjorts för åren 2013–2015.

Anslagsmedel har använts för samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå med ett belopp uppgående till 3 miljoner kronor. Detta motsvarar drygt 1 procent av finansieringen av verksamheten. Föregående år uppgick samfinansieringen till drygt 2 miljoner kronor.

Kostnaderna för anslagsfinansierad utbildning, som redovisas i tabell 18, har under 2012 ökat något (0,5 procent) medan prestationstalen ”helårsstudenter” och ”helårsprestationer” minskat med 2,8 procent respektive 2,1 procent jämfört med föregående år. Kostnaden per helårsstudent har ökat med drygt 3 procent,

Tabell 17. Redovisning av intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2012 (tkr)

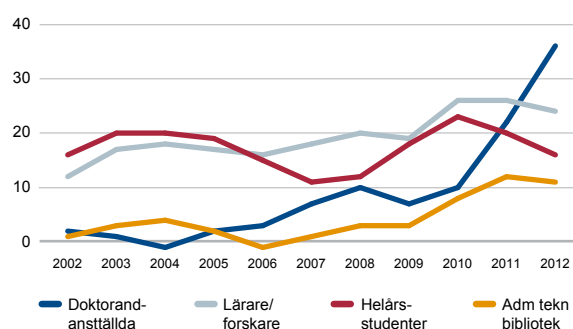
	Anslags- och bidrags- finansierad på grundnivå och avancerad nivå	Uppdragsverksamhet	Summa
Intäkter av anslag	1 912 203	0	1 912 203
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	41 015	86 084	127 099
Intäkter av bidrag	46 439	0	46 439
Finansiella intäkter	7 696	1 281	8 977
Summa intäkter	2 007 353	87 365	2 094 718
Kostnader för personal	-1 162 055	-53 279	-1 215 334
Kostnader för lokaler	-335 318	-9 380	-344 698
Övriga driftkostnader	-427 454	-15 244	-442 698
Finansiella kostnader	-3 747	-40	-3 787
Avskrivningar	-66 419	-1 167	-67 586
Summa kostnader	-1 994 993	-79 110	-2 074 103
Verksamhetsutfall	12 360	8 255	20 615
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2 917	0	2 917
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	6 341	136	6 477
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	11 459	78	11 537
Lämnade bidrag	-20 717	-214	-20 931
Saldo transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	12 360	8 255	20 615

jämfört med 2011 och med 10 procent jämfört med 2010. Kostnaden per helårsprestation har ökat med knappt 3 procent, jämfört med 2011 och med 8 procent jämfört med 2010. Kostnadsförändringar mot 2011 avser främst kostnader för lokaler och avskrivningskostnader för utrustning.

Verksamhetens "output" i form av prestationer har minskat samtidigt som kostnaderna har ökat något. Denna negativa produktivitetsutveckling beror delvis på att fasta kostnader inte minskar i samma takt som utbildningsuppdraget. Å andra sidan har utbildningsverksamheten under åren 2009 och 2010 redovisat kostnader per prestation som har minskat jämfört med föregående år. Att tilldelade resurser används torde ge en förbättrad kvalitet i verksamheten som är positivt för studenterna. Ytterligare satsningar under kommande år på kvalitetshöjande åtgärder genom disposition av balanserade överskott ger sannolikt en fortsatt ökad kostnad per prestation.

Utvecklingen av personal i förhållande till studenter visas i diagram 2. Utvecklingen visar att antalet doktorandanställningar har ökat kraftigt sedan 2010 medan gruppen lärare/forskare samt administrativ/teknisk/bibliotekspersonal har minskat marginellt. Antalet helårsstudenter har minskat sedan år 2010.

Diagram 2. Utveckling av antal helårstudenter och personal

Särskilda återrapporteringskrav

Antal helårsstudenter på läkar – respektive tandläkarutbildningen

Efter slutlig avräkning för 2012 uppgick antalet helårsstudenter (hst) på läkarprogrammet till 1 077 hst och på tandläkarprogrammet uppgick antalet helårsstudenter inom det ordinarie uppdraget till 408 hst. Därutöver fanns det en hst för en betalande avgiftsstudent inom tandläkarprogrammet.

Utveckling av klinisk utbildning och forskning

Efter samråd i samarbetsorgan med Västra Götalandsregionen har de särskilda medlen som erhållits från Karolinska institutet för utveckling av klinisk utbildning och forskning avsatts för ett projekt som syftar till att förstärka lärar- och forskningsresurserna vid regionalisering av läkarprogrammet. Programmet står nu inför ytterligare ökning av studentantalet varför arbetet med en utökning av verksamhet vid Skaraborgs sjukhus i Skövde har påbörjats, framför allt gäller det den verksamhetsförlagda utbildningen.

Integrationssatsningar

Göteborgs universitet har fått i uppdrag att anordna kompletterande utbildningar för läkare, sjuksköter-

Tabell 18. Prestationer och kostnader

	2012	2011	2010
Helårsstudenter ¹	25 578	26 316	26 896
Helårsprestationer ¹	21 316	21 777	21 954
Utfärdade examina	5 711	6 600	5 051
Kostnad för anslagsfinansierad utbildning på grundnivå och avancerad nivå, tkr	1 994 993	1 985 863	1 901 042
Kostnad per helårsstudent, kr	77 996	75 462	70 681
Kostnad per helårsprestation, kr	93 591	91 191	86 592

1. Exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning

skor, tandläkare, jurister och lärare med utländska utbildningar. Syftet med utbildningarna är att studenterna ska uppnå den kunskap som krävs för att få behörighet att arbeta inom respektive yrke i Sverige.

Läkare, sjuksköterskor och tandläkare

Göteborgs universitet har tillsammans med Karolinska institutet, Linköpings universitet och Lunds universitet fått i uppdrag att anordna kompletterande utbildning för personer med avslutad läkar-, sjuksköterske- eller tandläkarutbildning.

I förhållande till föregående år är antalet sökande till kompletterande utbildning för läkare relativt konstant. Till programmet för tandläkare har antalet sökande ökat något medan kompletteringsutbildningen för sjuksköterskor uppvisar en minskning. Antalet sökande är större än antalet behöriga sökande. Merparten av de sökande som befanns obehöriga saknade i stor utsträckning godkänt betyg i Svenska B/SaS B.

Utbildningens upplägg samt de viktigaste erfarenheterna av satsningen

Samarbetet i de nationella och lokala arbetsgrupperna upplevs som mycket givande. Likt tidigare år sker ett samarbete kring antagning, kurs- och utbildningsplaner, examinationsfrågor samt kring kontakter med berörda departement och myndigheter såsom exempelvis Socialstyrelsen. Styrgruppen för kompletteringsutbildningarna engageras endast vid behov i beslutande ärenden, och har inte engagerats alls under läsåret 2011/2012.

Inom utbildningarna läggs stor vikt vid att hjälpa studenterna att omsätta sin medicinska/odontologiska kunskap och erfarenhet till det svenska sjuk- och tandvårdssystemet. Mycket tid och fokus läggs på övningar

i kommunikation och dokumentation, samt seminarier kring etik och bemötande enligt den svenska modellen för patientcentrerad vård.

Skälet till begränsningen i antalet utbildningsplatser är och har varit brist på kliniska placeringar för den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU). För dessa studentgrupper är verksamhetsförlagd undervisning en mycket viktig del av utbildningen för att de skall få en förståelse för hur den svenska sjuk- och tandvården är organiserad, och ges förutsättningar att uppnå utbildningsmålen.

Kompletterande utbildning för läkare – erfarenheter av satsningen läsåret 2011/2012

Höstterminen 2011 antogs 16 studenter. Dessförinnan, på vårterminen 2011, antogs 8 studenter varav 7 registrerades, således hade man under HT11 två parallella studentgrupper i gång.

Av de 16 studenter som antogs till HT12 fick en student beslut om provtjänstgöring och tackade därför nej till den erbjudna platsen. En annan fick anstånd med studiestart på grund av föräldraledighet. Av de registrerade studenterna blev en av dessa godkänd vid Socialstyrelsens medicinska kunskapsprov (Tule) under hösten, men valde att stanna kvar i utbildningen. Alla de 16 studenterna var kvar i utbildningen 2012-12-31. Två studenter blev långtidssjukskrivna under termin II, varav en student kom att beviljas studieuppehåll av medicinska skäl. Vid terminens slut var 7 studenter godkända på alla moment. Av de resterande förväntas merparten bli godkända under innevarande läsår, 2012/2013.

Antalet helårsstudenter var på höstterminen 10 antagna samt 3 antagna på vårterminen. Intäkterna

Tabell 19. Sökande och antagna till kompletterande utbildningar

Utbildning	HT 2012		HT 2011		HT 2010	
	Sökande (behöriga)	Antagna	Sökande	Antagna	Sökande	Antagna
Läkare	79 (55)	16	88	16	52	9
Tandläkare	57 (45)	12	48	12	37	12
Sjuksköterskor	26 (22)	21	32	24	19	19

per helårsstudent är i genomsnitt 236 000 kronor. Cirka 15 procent av dessa medel användes för planering, antagning och validering, cirka 37 procent för undervisning, och cirka 13 procent för verksamhetsförlagd utbildning. Övriga kostnader utgjordes huvudsakligen av indirekta kostnader inkluderat lokalkostnader, cirka 35 procent.

Studenterna samläser under några moment med studenterna på läkarprogrammets olika terminer, men merparten av undervisningen sker i den egna gruppen. Några studenter har bristande kunskaper i svenska språket, men i de flesta fall fungerar det tillfredställande. Studenterna uppmuntras att ta del av den kostnadsfria språkhandledningen vid universitetet. Inom programmet har man även utökat antalet muntliga och skriftliga redovisningar för att stimulera träning i det svenska språket.

Erfarenheter från tidigare studentgrupper har visat ett stort behov av träning av basala kliniska färdigheter. Mycket tid avsätts därför till träning i förhållningssätt och patientbemötande i mindre grupper samt till kliniskt resonerande. Behovet av denna typ av inslag är framförallt betydelsefull för studenter med erfarenhet av främst traditionell katedral undervisning. Många av studenterna har utbildats i Irak och forna Sovjet. Noterbart är att cirka hälften av studenterna har flyttat till Göteborg från andra delar av landet för att delta i undervisningen, vilket är en ökning jämfört med tidigare studentgrupper.

Kompletterande utbildning för sjuksköterskor – erfarenheter av satsningen läsåret 2011/2012

23 studenter antogs till höstterminen. En av studenterna har rest på några moment på grund av graviditet och föräldraledighet, men har nu kommit tillbaka till utbildningen och fullföljer sina studier under innevarande läsår. Två studenter har rest på VFU-moment, och övriga har rest på teoretiska moment, framför allt i läkemedelsberäkning.

Av de studenter som inte var godkända i direkt anslutning till kursens slut i juni 2011 berodde det i några fall på svårigheter med det svenska språket. Detta

gällde såväl inom VFU som vid teoretiska kursmoment. Övriga studenter är nu godkända och har ansökt om svensk sjuksköterskelegitimation hos Socialstyrelsen.

Av de 22 registrerade studenterna hade tre tidigare läst kompletterande utbildning vid Lunds universitet 2009/2010 men hade rester på vissa moment. Lunds universitet har sedan 2009/2010 haft för få antal sökande och har därför inte kunnat starta utbildningen. Vid vårterminens slut var 14 av 22 studenter godkända. Ej godkända studenter kompletterar under innevarande läsår.

Antalet helårsstudenter var på höstterminen 10 och på vårterminen 12. Intäkterna per helårsstudent är 130 tusen kronor. Cirka 10 procent av dessa medel användes för planering, antagning och validering, cirka 38 procent för (teoretisk) undervisning, och cirka 8 procent för verksamhetsförlagd utbildning.

På grund av studenternas svaga socioekonomiska situation har det varit problematiskt att pendla till VFU-kliniker runt om i Västra Götalandsregionen. Man har därför beslutat att ersätta studenter som har blivit placerade på kliniker utanför stor-Göteborg för resor och i vissa fall även boende motsvarande vandrarhem eller liknande när övernattningskrävs. Kunskaperna i svenska språket varierar, trots behörighetskravet Svenska B eller motsvarande. I utbildningen ingår en delkurs i sjukvårdssvenska, där studenterna får ytterligare träning i svenska språket. Denna delkurs löper som en strimma genom hela utbildningen. Det innebär att man arbetar mer medvetet med att fokusera på det svenska språket i undervisningen, istället för att lyfta ut det som ett separat ämne.

Studentgruppen är mycket heterogen både vad gäller studie- och yrkeserfarenhet. Några har erfarenhet av att ha arbetat som sjuksköterskor i sina hemländer, medan andra kom till Sverige direkt efter examination. Gemensamt för alla är att det är några år sedan de var i arbete som sjuksköterskor alternativt tog sin examen, då det tar tid att uppnå betyg motsvarande svensk gymnasienivå (Svenska B/Sas B). Under tidigare år har en del av studenterna tidigare läst sjukvårdssvenska eller svenska med inriktning mot vård.

Denna andel har minskat vilket försvårar undervisningen. Mycket tid läggs på undervisning om och övningar i det svenska patientcentrerade arbetssättet då kunskaper i och erfarenhet om bemötande och etik är mycket varierande. Under läsåret har stora satsningar gjorts på praktiskt träning på Kliniskt träningscentrum (KTC) innan studenterna har gått ut på VFU, något som varit mycket uppskattat. Det moment som flest studenter får tentera flera gånger innan de blir godkända i är delkursen i Farmakologi och läkemedelsberäkning. I gruppen finns studenter med bakgrund från en lång rad av länder. Övervägande andel är kvinnor. Under läsåret 2011/2012 deltog endast en man.

Kompletterande utbildning för tandläkare – erfarenheter av satsningen läsåret 2011/2012

12 studenter registrerades på programmet. Av dessa har 2 studenter rest på någon del och har fått individuella studieplaner upprättade. Vid vårterminens slut hade 4 studenter rest på någon del. En av studenterna avbröt studierna på grund av föräldraledighet, men har kompletterat under hösten och är nu godkänd. Ytterligare två studenter har kompletterat under hösten varav den ena nu är godkänd. Det är främst VFU-kursen som studenterna får rest på eller blir underkända i. Av de 12 registrerade studenterna var således 8 godkända vid utbildningens slut.

En student från 2010 har rest på en kurs inom programmet, men på grund av beslut om utvisning har studenten inte fortsatt sin komplettering som planerat. Ytterligare en student från 2010 har gått om hela läsåret 2011/2012. Studenten var godkänd på alla kurser inom programmet förutom VFU-kursen men i samråd med studenten beslutades att han skulle ges möjlighet att gå om även tidigare godkända kurser för att förkovra sig och för att kunna uppnå kursmålen för VFU-kursen. Studenten är nu godkänd och har ansökt om legitimation hos Socialstyrelsen. Således har man haft 13–14 studenter i utbildningen detta läsår.

Antalet helårsstudenter var på höstterminen 5 på vårterminen 7. Intäkterna per helårsstudent är ungefär

300 tusen kronor. Cirka 13 procent av dessa medel användes för planering, antagning och validering, cirka 30 procent för undervisning och cirka 48 procent för verksamhetsförlagd utbildning. Övriga kostnader utgörs huvudsakligen av indirekta kostnader inkluderat lokalkostnader cirka 9 procent.

Studenterna på den kompletterande utbildningen har varit mycket studiemotiverade och visat ett stort engagemang kring utbildningens innehåll och upplägg. De har till viss del samläst med studenter på det ordinarie tandläkarprogrammet, medan vissa utbildningsmoment har skett i den egna gruppen. Tidigare års problem med platsbrist och brist på handledarledd undervisning har ej uppmärksammats under 2012.

Institutionen för odontologi har ett nära samarbete med Folk tandvården i Västra Götalandsregionen och under termin II är studenterna ute på VFU under 10 veckor på olika kliniker inom Folk tandvården. I några fall har långa pendlingsavstånd till VFU-klinikerna uppfattats som negativt, med anledning av bostads- och familjesituation. Mer än hälften av studenterna har flyttat till Göteborg från andra delar av landet för att delta i undervisningen. För dessa studenter ordnas VFU-placeringar på hemorten eller på annan närliggande ort. Några studenter har efter avslutad VFU-period blivit erbjudna arbete på kliniken.

Studenternas erfarenhet av självständigt arbete varierar, vilket har ställt stora krav på utbildningsanordnaren för att möta studenternas olika behov. Kunskaper i svenska språket har också varit varierande, men med undantag för någon enskild student så har det fungerat tillfredställande. Merparten av studenterna har utbildats i Irak och forna Sovjet. Övervägande andel har varit kvinnor.

Antal studenter som har avbrutit studierna och anledningen till detta

Socialstyrelsens medicinska/odontologiska kunskapsprov pågår parallellt med kompletteringsutbildningarna, och leder också fram till AT-tjänstgöring (läkare) respektive legitimation (tandläkare, sjuksköterskor). Det finns således två vägar till legitimation för denna

målgrupp. De studenter som deltar i och blir godkända i de medicinska/odontologiska kunskapsproven under utbildningens gång kvarstannar vanligtvis i utbildningen i väntan på en AT-tjänst eller erbjudande om arbete. Under läsåret 2011/2012 deltog ett fåtal av studenterna på kompletteringsutbildningarna för läkare i Socialstyrelsens kunskapsprov. Den ende som blev helt godkänd stannade dock kvar i utbildningen och därmed har inte några studenter avbrutit studierna av denna anledning. Ingen av studenterna på kompletterande utbildning för tandläkare deltog i Socialstyrelsens kunskapsprov. Studenterna på kompletterande utbildning för sjuksköterskor deltar i mycket liten utsträckning i Socialstyrelsens kunskapsprov, varför studieavbrott av denna anledning är mindre vanligt förekommande.

Uppföljning av studenterna

Det sker kontinuerlig utvärdering av utbildningen. Dels används de akademigemensamma enkäterna för utvärdering (sedvanlig kursutvärdering samt för VFU) dels samlas synpunkter in från kursledare, lärare och handledare som är verksamma på de olika utbildningarna. Vidare följs studieresultat och etablering på arbetsmarknaden upp på individnivå. I stort sett alla studenter som gått igenom utbildningen med godkänt resultat har fått arbete inom sitt yrke. Många läkare vikarierar som underläkare under en period innan de får AT-tjänst. De återfinns främst inom psykiatri och primärvården där rekryteringsbehoven är störst idag. De tandläkare som gått utbildningen är alla i arbete, medan sjuksköterskorna har haft något svårare att finna arbete och många arbetar som timvikarier. Ett antal av sjuksköterskorna har efter utbildningen fortsatt att studera till specialistsjuksköterskor, vilket många av dem var tidigare i sina respektive hemländer.

Det anordnas även träffar mellan tidigare och nuvarande studenter, vilket brukar vara mycket uppskattat. Inom den kompletterande utbildningen för läkare deltar tidigare studenter i undervisning kring statusträning, bemötande samt kulturella likheter och skillnader. Samordnande lärosäte (KI) har ett särskilt uppdrag att

utvärdera utbildningsinsatserna, och representanterna i den nationella Planeringsgruppen för kompletteringsutbildningarna arbetar gemensamt med detta.

Bedömning av verksamheten för de kommande två åren

Då antalet sökande är stort och överstiger antalet utbildningsplatser till kompletteringsutbildningen för läkare och tandläkare, kan man förmoda att det kommer att finnas ett fortsatt stort intresse för kompletteringsutbildningarna även under de kommande två åren. Antalet sökande till kompletteringsutbildningen för sjuksköterskor är inte lika högt men planering sker för fortsatt, antagning även till denna utbildning med ungefär samma volym som för närvarande.

Jurister

Utbildningen gavs första gången 2005 och totalt fyra antagningsomgångar har genomförts. Den senaste studentgruppen antogs höstterminen 2010. Utbildningen omfattar två års studier och för att vara behörig krävs examen från en minst fyraårig utländsk examen. För att erhålla examen krävs, förutom juridikkunskaper, mycket goda kunskaper i svenska språket. En samlad genomgång av samtliga studentkullar visar på en total genomströmning på 48 procent. Att nyantagning inte skett de två senaste åren beror på att cirka 25 studenter fortfarande inte slutfört sina studier men är aktiva vilket kräver tid och resurser. Det största problemet för studenterna att klara utbildningen på stipulerad tid är studenternas ofta bristande kunskaper i svenska. En uppföljning av examinerade studenter visar att flertalet har fått kvalificerade juristarbeten i Sverige. De studenter som inte slutfört utbildningen har i många fall fått arbete inom andra delar av den svenska arbetsmarknaden.

Beträffande de kommande två åren kommer Göteborgs universitet att anta en ny kull till hösten 2013 och därigenom ha full verksamhet med kompletteringsutbildningen för jurister de närmsta två åren. Ansökan öppnar i mitten av februari med sista ansökningsdag 15 april inför hösten 2013. Redovisning av antalet registrerade

helårsstudenter och framtida planeringstal har redovisats i särskild skrivelse till regeringen.

Lärare

Den kompletterande utbildningen för lärare med avslutad utländsk lärarutbildning (ULV) innehåller både kurser inom det allmänna utbildningsområdet samt examensarbeten och kompletterande kurser inom olika ämnesområden utifrån vald inriktning och studenternas förkunskaper. Därför undersöks varje students förkunskaper och kompletteringsbehov i samband med antagningen. En individuell studieplan upprättas för varje student för att en lärarexamen skall kunna erhållas efter genomförda studier. Samtliga studenter läser inledningsvis kurser inom det allmänna utbildningsområdet som förbereder för det svenska skolväsendet samt skola på vetenskaplig grund. Här innefattas ett examensarbete om 15 hp. Därefter läses olika kurser inom ämnen/ämnesområden utifrån studentens behov. Undervisningen bedrivs vid de olika institutioner vid Göteborgs universitet som medverkar i den reguljära lärarutbildningen.

Inför vårterminen 2012 var antalet sökande 44 varav 15 antogs (av dessa antogs 2 till anpassningsperiod). Inför höstterminen var antalet sökande 39 varav 12 antogs (av dessa antogs 2 till anpassningsperiod). Totalt antal hst för vårterminen uppgick till 19,3 och för höstterminen var motsvarande tal 14,59 hst.

Tio studenter inom ULV-projektet tog ut examen under 2012. Två studenter har avbrutit utbildningen under året. Den ena studenten erhöll lärarlegitimation direkt grundat på den utländska examen, den andra studenten hade svårt att följa undervisningen med anledning av bristande kunskaper i svenska. Just svenskakunskaperna uppfattas vara det tydligast enskilda problemet inom utbildningen då ett stort

antal studenter inte har tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna genomföra utbildningen på ett kvalitativt sätt.

Uppskattad fördelning av kostnader för ULV-projektet för 2012 är följande: planering 50 000 kronor, antagning och validering 441 000 kronor, undervisning 2,2 miljoner kronor och verksamhetsförlagd utbildning 93 000 kronor.

Prognos för helårsstudenter (hst) inom ULV-projektet för perioden 2013–2015 är 36 hst 2013, 32 hst 2014 och 29 hst 2015.

Dimensionering av lärarutbildningen

Inom lärarutbildningen vid universitetet pågår ett löpande arbete avseende dimensionering mellan program och inriktningar samt mellan valbara ämnen. Arbetet syftar till att anpassa platsantal till arbetsmarknadens behov samtidigt som strategisk hänsyn tas till vikten av att de miljöer som deltar i lärarutbildningen har en tillräcklig omfattning för att bestå långsiktigt. Beslut baseras på information från skolverksamheterna och från relevanta underlag från SCB, Arbetsförmedlingen och Skolverket. Studievägledningen informerar om fattade beslut och prioriteringar i löpande kommunikation, på hemsidan och på aktuella mässor.

Vidareutbildning för lärare som saknar lärarexamen

Med anledning av införandet av lärarlegitimation ökade antalet ansökningar och antagna studenter till vidareutbildningen för lärare markant under 2011, men under 2012 har söktrycket mattats av något. Inför vårterminen ansökte cirka 140 studenter till projektet och 64 antogs, motsvarande tal för höstterminen var 125 sökande och 60 antagna. Antalet hst för vårterminen 2012 uppgick till 50. Under höstterminen var motsvarande tal 49 hst.

Tabell 20. Sökande och antagna till kompletterande lärarutbildning

Utbildning	VT 2012			HT 2012		
	Sökande	Antagna (varav till anpassningsperiod)	Hst	Sökande	Antagna (varav till anpassningsperiod)	Hst
Lärare	44	15 (2)	7,63	39	12 (2)	4,09

Antalet studenter som avlade examen vid Göteborgs universitet under 2012 uppgick till 32 stycken. Undervisningen bedrivs vid de olika institutioner vid Göteborgs universitet som medverkar i den reguljära lärarutbildningen. I samband med antagningen undersöks varje students förkunskaper och kompletteringsbehov och en individuell studieplan upprättas för varje student för att en lärarexamen skall kunna erhållas efter genomförda studier.

En enkät som genomfördes under vårterminen 2012 visade att studenter som genomfört utbildningen var nöjda och tacksamma för att hade fått möjlighet att erhålla en svensk lärarexamen genom projektet. I stor utsträckning hade dessa studenter också erhållit arbete som lärare efter genomförd utbildning. Med undantag av enkäten har ingen särskild uppföljning gjorts av projektets resultat. En särskild projektrapport skall tas fram under vårterminen 2013.

Spetsutbildningar i entreprenörskap

Regeringen beslutade 2009 att tillföra Göteborgs universitet och Chalmers medel för att fortsätta utvecklingen för att skapa internationell spetsutbildning inom innovation och entreprenörskap, för att på så sätt öka bredd, djup och internationell förmåga inom området. Sedan april 2012 är arbetet uppdelat i två samarbetande projekt, ett inom Göteborgs universitet och ett på Chalmers. Detta för att möjliggöra att de båda universitetens olika kunskapsområden ska kunna tas tillvara på bästa vis.

De tilldelade medlen för Göteborgs universitet uppgick för 2012 till 3 642 000 kronor för att utveckla verksamheterna. Av dessa medel avsattes 300 000 kronor för samarbetet med Chalmers, som gjorde motsvarande avsättning till samarbetet. Resten fördelades lika (1 671 000 kronor) mellan vardera Sahlgrenska

Akademien och Handelshögskolan, där verksamheten vid Sahlgrenska akademien har ett övergripande ansvar för samarbetet med Chalmers.

Under det gångna året har planeringsarbetet och utbytet fortsatt mellan universitetets entreprenörsutbildningar i linje med de långsiktiga mål som fastställts inom ramen för projektet för att skapa en starkare entreprenörmiljö inom universitetet, vilket innebär att innovation och entreprenörskap är en gemensam angelägenhet för Göteborgs universitet.

Handelshögskolan

Under året har arbetet fokuserats kring att stärka Handelshögskolans entreprenörsutbildning innehållsmässigt och utbildningarnas förankring inom universitetet. Resultatet av detta har bland annat inneburit en ökad intern legitimitet samt en förenklad och förbättrad administration. Handelshögskolans entreprenörsutbildning, Knowledgebased Entrepreneurship, (KBE) har under året även skapat en tydligare profil gentemot tjänsteinnovation vilket innebär att resurser har lagts på att skärpa och stärka utbildningsinnehållet samt den speciella pedagogiken.

Handelshögskolans entreprenörsutbildning, (KBE) har knutits till GU Holding AB vad gäller hanteringen av de kommersiella projekt som utvecklas under andra utbildningsåret. GU Holding har utvecklat den förinkubatorsverksamhet som är kopplad till KBE, men även verkat för att stärka idéflödet till KBE från såväl näringslivet som arbetet med att ta tillvara universitetets kunskapstillgångar.

En central del i säkerställandet av en långsiktig akademisk kompetens och legitimitet har varit att anställa ytterligare forskare och doktorander inom fältet. En viktig del av detta arbete inkluderar även det pågående arbetet att certifiera Handelshögskolan i enlighet med

AACSB¹ kvalitetskriterier, där kvalitetsnivån på studenternas masteruppsatser ingår.

Handelshögskolan tilldelades 1,7 miljoner kronor för 2012. Tillsammans med tidigare års överskott har kostnaderna fördelats enligt följande: 2,4 miljoner kronor till personalkostnader, 75 000 kronor för externa konsulter, 25 000 kronor för marknadsföring, konferenser, nätverkande och resor.

Under 2012 har mastersprogrammet KBE haft 4,1 helårsstudenter. Till detta tillkommer 4,6 helårsstudenter inom ramen för ICM programmet.

Sahlgrenska Akademien

Under året har ett arbete påbörjats för att vidareutveckla det internationella mastersprogrammet och huvudområdet Business Creation and Entrepreneurship in Biomedicine inom Sahlgrenska akademien. Programmet stärks för att innehålla två spår med inriktning mot Entreprenörskap i livsvetenskaperna respektive Intellectual Capital Management. Utvecklingen av dessa sker i samarbete med Chalmers och Juridiska Institutionen vid Handelshögskolan.

I regeringens strategi för entreprenörskap ingår att öka den innovativa förmågan i hälso- och sjukvården. Utvecklingen av mastersprogrammet vid Sahlgrenska akademien innebär att innovation och entreprenörskap kan integreras i övriga utbildningsprogram inom livsvetenskaperna. Långtgående planerings- och utvecklingsarbete pågår för att med anpassade kurser öka bredden i utbildningen samt öka förståelsen och kunskapen kring innovation och entreprenörskap bland forskare och studenter. Den pedagogiska utmaningen innebär att en långsiktig akademisk kompetens och bredare förankring har säkerställts genom att anställa ytterligare forskare och lärare inom fältet.

Ett minskat projektstöd från region och VINNOVA för affärsskapande innebär att resurser avdelats för att

finna nya hållbara arbetssätt för nyttiggörande som är speciellt inriktade mot livsvetenskaperna. Programmet blir en starkare del av Sahlgrenska akademins nyttiggörande av forskningen genom ett närmare samarbete mellan forskare, doktorander och studenternas utbildning inom innovation och entreprenörskap.

Sahlgrenska akademien tilldelades 1,7 miljoner kronor för 2012. Av dessa medel har drygt 60 procent använts till personalkostnader. Resterande del har använts till lokalkostnader, tjänster och övrig drift. Det återstår 0,1 miljoner kronor av årets tilldelning att förbruka under 2013.

Under 2012 har mastersprogrammen Business Creation and Entrepreneurship haft 17 helårsstudenter. Därutöver finns 1,3 helårsstudenter för tre betalande internationella studenter inom programmet.

Samverkan med Chalmers

De speciella medel som avsatts för att fördjupa samverkan med Chalmers inom spetsutbildningarna har framför allt inneburit en kraftsamling för den första terminen för studenterna vid Sahlgrenska akademien och Chalmers, men även för att under året utveckla studenternas sociala entreprenörskapsprojekt.

Den vidare utvecklingen av Intellectual Capital Management vid Sahlgrenska akademien och vid Chalmers drivs huvudsakligen från Sahlgrenska akademien.

Tidigare har det förberedande bolagsbildande som ligger till grund för studenternas masteruppsatser skett i samverkan med Chalmers. För att dels öka utbildningens del i Göteborgs universitets nyttiggörande av sin forskning och dels beroende på minskning av externa medel har resurser använts för att kvalitetssäkra en långsiktig och hållbar verksamhet.

För samverkan med Chalmers tilldelades Sahlgrenska akademien 0,3 miljoner kronor. Av dessa har 0,2 miljoner

1. The Association to Advance Collegiate Schools of Business

kronor förbrukats under året. Resterande 0,1 miljoner kronor kommer att förbrukas under 2013.

Matematiksatsning inom högre utbildning

Nationellt centrum för matematikutbildning har under 2012 haft i uppdrag att driva och samordna matematiksatsningen för högre utbildning. Detta projekt initierades under regeringens särskilda satsning på matematik 2006–2008 med fokus på övergången mellan gymnasieskolan och inledande kurser i matematik på högskolan. Uppdraget består i att anordna nationella möten mellan lärare på gymnasiet och på högskolan, tillhandahålla en webbaserad kurs och stimulera till lokal samverkan.

En rad olika insatser har gjorts under 2012 för att fullgöra uppdraget. Dessa insatser redovisas kortfattat tillsammans med en bild av de resultat som uppnåtts. Det bör dock påpekas att resultaten av satsningen inte är enkelt mätbara och det är särskilt svårt att mäta i vilken utsträckning studenternas övergång från gymnasieskolan till matematikstudier i högskolan har underlättats. De utvärderingar som har genomförts i samband med insatserna under året visar dock på en positiv effekt på lärare som deltagit i aktiviteterna i betydelsen att de fått en större medvetenhet och förståelse för övergångsproblematiken.

Möten mellan gymnasieskolans och högskolans matematiklärare har definitivt minskat klyftan mellan skolformerna. Arbetet har organiserats och genomförts av en projektgrupp som innehåller gymnasielärare, undervisande lärare i matematik vid högskolan, lärarutbildare i matematik samt forskare inom matematikdidaktik med ett riktat intresse för studieövergången. Projektgruppen har haft tät kommunikation och regelbundna möten för att planera och genomföra verksamheten.

De insatser som planerats och genomförts är två nationella möten mellan gymnasieskolans och högskolans lärare i matematik, uppdateringar av webbplatsen, sponsring av Kleindagarna samt samordning och stimulans till webbaserade kurser för blivande matematikstuderande på högskolan.

Under 2012 har två nationella möten mellan gymnasielärare och högskolelärare genomförts dels ett i maj i Göteborg med 67 deltagare dels ett i november i Stockholm där 81 personer deltog. Ett stort antal deltagare har varit med på flera mattebromöten samtidigt som verksamheten attraherar nya deltagare varje år. Ett flertal universitet och gymnasieskolor från norr till söder var representerade. Utförlig dokumentation från mötena inklusive länkar till litteratur och fördjupningsmaterial finns på projektets webbplats, mattebron.se.

Temat för vårens möte var "Fortbildning av matematiklärare", mycket med anledning av Skolverkets satsning på fortbildning av matematiklärare i matematikdidaktik för att öka elevers måluppfyllelse. Under dialogcaféet diskuterade gymnasielärare och högskolans lärare hur gymnasiet och högskolan kan samarbeta kring kompetensutveckling i matematik och matematikdidaktik samt hur fortbildning av lärare kan se ut som gynnar studieövergången. Höstens möte, som var det fjortonde i ordningen, samlade 54 gymnasielärare och 24 högskolelärare. Temat var gymnasiearbete och specialiseringskurser i matematik – samarbetsarenor för gymnasiet och högskolan. Representeranter från Skolverket informerade om det nya gymnasiearbetet. Det hölls också föreläsningar om aktuell matematikdidaktisk forskning om studieövergången samt exempel på specialiseringskurser och projektarbeten i matematik. Under dialogcaféet fick deltagarna antingen diskutera specialiseringskurser i matematik eller projektarbeten i matematik.

Utvärderingen av mötet visar att deltagarna genomgående är nöjda med dessa möten, som utgör en viktig insats när det gäller att skapa mötesplatser för gymnasie- och högskolelärare i matematik. Resultaten visar också att det faktum att mötena är regelbundet återkommande är en viktig faktor för många deltagare. Utvärderingarna visar att deltagarna genomgående är mycket nöjda med konferensen. Att under dialogcaféet få möjlighet att mötas för att diskutera med andra kollegor är ett centralt inslag under mötena som uppskattas, men även föreläsningarna får goda omdömen av deltagarna.

Kontinuerliga uppdateringar av webbplatsen www.mattebron.se eller mattebron.ncm.gu.se har skett med syfte att utgöra en resurs för samverkan mellan gymnasieskolor och högskolor. Webbstatistik visar att webbplatsen är välbesökt. Det senaste året har 10 800 sidor visats för 3 300 besökare per månad, vilket är en liten ökning sedan 2011.

Direkta insatser för att skapa kontakter mellan gymnasieskolor och högskolor inkluderar Kleindagarna, som för andra gången genomförts i samarbete med Svensk kommitté för matematikutbildning (SKM) vid Kungliga Vetenskapsakademien och Institut Mittag-Leffler. Kleindagarna är en ”spetsutbildning” av ett 20-tal gymnasielärare i form av en tredagars vistelse med föreläsningar och workshops vid Mittag-Leffler, under ledning av ett tiotal matematiker. Detta görs

inom ramen för ett internationellt projekt och på initiativ av International Mathematical Union (IMU) och International Commission on Mathematical Instruction (ICMI). Dokumentation och erfarenheter ska spridas via mattebron.se och även via den webbplats som är knuten till Felix Kleinprojektet. Genomförande och erfarenheterna redovisades också på det nationella mötet under hösten.

Slutligen har blivande universitets- och högskolestudenter i matematik haft möjlighet att repetera gymnasiematematiken via två webbaserade kurser. ”Matematiska vetenskapers Sommarmatte” arrangerades av Chalmers och Göteborgs universitet. ”Sommarmatte” är en gemensam kurs mellan Högskolan i Gävle, Kungliga Tekniska högskolan, Linköpings universitet, Mälardalens högskola, Stockholms universitet, Uppsala universitet samt Örebro universitet. Även i år har flera tusen studenter registrerat sig på kurserna. Det är dock svårt att utvärdera hur många av dessa som klarat de inledande matematikstudierna och i vilken utsträckning kursen haft en positiv effekt på deras övergång från gymnasieskolan till högskolan. Svårigheten ligger bland annat i att studenterna går vidare till olika universitet och högskolor och att inte alla slutför sommarkursen innan de börjar på högskolan. Det faktum att studenttillströmningen fortsätter att vara god visar dock på ett positivt bemötande från studenternas sida.

Samverkan

Vårt mål är att Göteborgs universitet år 2020 kännetecknas av ett ansvarsfullt och engagerat samverkansarbete. Det skapar goda cirklar som ger kunskap till omvärlden, nyttiggör forskningen och stimulerar ett inflöde av nya idéer och kunskap. Det ger universitetet en stark attraktionskraft som samarbetspartner.

Göteborgs universitet arbetar systematiskt med att staka ut mål och strategier för att ta ett stort samhällsansvar. Då universitetet 2012 tog beslut om sin nya vision, Vision 2020, stärktes detta ytterligare med målet att bidra till en bättre framtid och svara upp mot samhällets förväntningar på universiteten som viktiga motorer för ett hållbart kunskapssamhälle. Arbetet bygger i grunden på kompletta akademiska miljöer. Genom dem skapas en helhet som stimulerar dynamisk samverkan mellan å ena sidan utbildning och forskning, å andra sidan näringsliv och samhälle. Det utvecklar såväl vår egen verksamhet som omvärldens, och ger universitetet en stark attraktionskraft som samverkanspartner.

Samverkansuppgiften är bred. Den innefattar allt från information och samverkan med olika aktörer till att arbeta med nyttiggörande av universitetets forskning. Nyttiggörande kan ske i sociala, politiska och ekonomiska sammanhang. Inte minst blir studenterna också en viktig del av det, då de genom att vistas i kompletta akademiska miljöer blir bärare av kunskap ut till samhället och tillbaks till akademien antingen under sin studietid eller senare som alumn.

Samordning och utveckling

Institutet för innovation och samhällsutveckling är ett universitetsgemensamt institut som samordnar arbetet inom området innovation och entreprenörskap. Uppdraget är att driva och stimulera akademiskt nyttiggörande på vetenskaplig grund.

Utöver forsknings-, utbildnings- och utvecklingsprojekt har institutet under året bland annat medverkat vid en i sammanhanget särskilt intressant publikation, Forskning och innovation – statens styrning av högskolans samverkan och nyttiggörande, en underlagsrapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi vid Finansdepartementet.

Samverkan i utbildningen

I universitetets Vision 2020 betonas vikten av ett stärkt kunskapsutbyte för högre utbildningskvalitet. Genom att öka kontaktytorna med omvärlden höjer vi kvaliteten i utbildningen, kunskapsutbytet mellan parterna stärks och studenterna får arbetslivskontakter. Ett sätt är att öka inslagen av praktik i utbildningarna. Många av professionsutbildningarna har idag omfattande inslag av verksamhetsförlagd utbildning. Andra exempel på utbildning som är beroende av direkt interaktion med omvärlden är entreprenörskapsutbildningarna, som kräver ”learning by doing”, ett annat är programmet i Business design som bygger på ett nära samarbete med företag och organisationer.

Sedan 2001 har universitetet haft ett karriärcentrum som arbetar med att förbereda studenterna för arbetslivet och att vara en mötesplats för arbetsgivare och studenter/nyutexaminerade. Karriärcentrum utannonserar jobb och praktikplatser. Samverkansarbete bedrivs även på fakultets- och institutionsnivå och alla fakulteter har fastställt handlingsplaner för samverkansarbete. Det gäller även karriärvägledning, ofta direkt kopplat till studievägledningen. Ett exempel är Handelshögskolan som med sitt Career Service arbetar med att stärka studenters varaktiga anställningsbarhet med en mängd aktiviteter.

Under våren 2012 avvecklades Nationella exjobbpoolen. För att skapa en digital mötesplats för arbetsgivarna och studenterna när det gäller exjobb utveck-

lades Annonssportalen. Sedan lanseringen i juni har 120 förslag på examensarbeten, uppsatser, student- och forskningsuppdrag inom alla ämnesområden registrerats i portalen av företag, offentlig verksamhet och organisationer. Under andra halvan av 2012 var Annonssportalen den näst mest besökta sidan på universitetets samverkanswebb.

Antalet registrerade alumner är i år cirka 900 fler än 2011 och uppgår till totalt cirka 14 400. Våra alumner är bosatta i 75 olika länder, också det en ökning. Flest bor i USA, därefter kommer Norge och sedan Storbritannien. I oktober hade Göteborgs universitet en alumnträff i Shanghai, den första i Kina någonsin. Handelshögskolan startade också en ny alumngrupp i London. Under året har alumnerna bland annat blivit inbjudna till näringslivsträffar, jubiléer, föreläsningar och examenshögtider. Alumnerna har även bidragit med sina erfarenheter från yrkeslivet som deltagare på arbetsmarknadsdagar och som inspirationsföreläsare för studenter.

2012 års utvärdering av utbildningsprogram (BLUE 11) gav en bra bild av utbildningarnas kontakter med alumner och avnämare. Programråd med externa ledamöter och organiserade mötesplatser blir allt vanligare och gäsföreläsare och adjungerade lärare förekommer på många håll inom universitetet. Många utbildningsprogram ser kontakterna med alumner och avnämare som en strategisk framtidsfråga.

Uppdragsutbildning

De totala intäkterna från uppdragsutbildningen omfattade 2012 knappt 63 miljoner kronor. Sett över en femårsperiod har uppdragsutbildningen minskat från att tidigare omfattat mellan 80–90 miljoner kronor.

Fördelningen mellan ämnesområden som levererar uppdragsutbildning och de kundgrupper som är köpare varierar från år till år. Offentlig sektor med vård, skola, omsorg och kommunal förvaltning är den dominerande kundgruppen för Göteborgs universitet. Utbildningsvetenskapliga fakulteten och lärarutbildningsnämnden har idag drygt hälften av universitetets

totala volym inom uppdragsutbildningen. Den andra omgången av den nationella satsningen ”läraryftet” utgör en stor och viktig del. Sahlgrenska akademien har minskat sin andel jämfört med förra året, medan samhällsvetenskapliga fakulteten ökat något. Även humanistiska ämnen har ökat sin volym 2012. Handelshögskolan, med det privata näringslivet som sin huvudsakliga målgrupp, har minskat något i sin andel och totala volym jämfört med tidigare år.

Under 2012 slutfördes utredningsarbetet kring uppdragsutbildningens organisation och rektor beslutade om en ny policy för uppdragsutbildningen. Utredningen och policyn föreslår en tydligare organisation och strategi för uppdragsutbildningen. För att uppdragsutbildningen skall kunna öka i omfattning och kvalitet måste den bli en integrerad del av utbildningsplanering och strategier för samverkan inom alla nivåer. Målet är att skapa en professionell och attraktiv uppdragsutbildning som långsiktigt kan stärka kontakterna med omvärlden och marknadsföra universitetets samlade kompetens.

Populärvetenskap och folkbildning

Göteborgs universitet har en stolt tradition av öppna föreläsningar och aktiviteter som välkomnar besökare i alla åldrar till universitetet för att ta del av forskning och vetenskap.

Vid Vetenskapsfestivalen i maj medverkade många forskare från Göteborgs universitet, med föreläsningar, debatter, workshops och aktiviteter, under festivaltemat Allt sitter i hjärnan. Med sina 70 000 besök är festivalen fortsatt ett av Europas ledande populärvetenskapliga evenemang. Av dessa var 30 000 elever och lärare som deltog i någon av de hundra unika klassaktiviteterna. Vetenskapsfestivalen arrangeras av Göteborg & Co, men planeras av Göteborgs universitet, Chalmers, Vetenskapsrådet, KK-stiftelsen och Business Region Göteborg.

Radioprogrammet Alltinget gjorde i maj 2012 sin sista sändning, efter 15 år i etern. 22 forskare från 6 discipliner vid universitetet har svarat på lyssnarnas

frågor i 40 program per år. Hälften av programmen har varit regionala, i P4 Göteborg, med cirka 70 000 lyssnare per program. Hälften har sänts på kvällstid i P4 riks med så mycket som 400 000 lyssnare per sändningstillfälle. Under åren har lyssnarna ställt närmare 30 000 frågor till kunskapspanelen, via telefon, e-post och brev. 7 000 av dessa hann panelen besvara.

Forskartorget på Bok & biblioteksmässan 27–30 september engagerade ett tiotal forskare från Göteborgs universitet som medverkade med välbesökta föreläsningar. Forskartorget presenterar populärvetenskap för allmänheten men fungerar också som en plats för samverkan med vetenskapssamhället och andra universitet. Montern, föreläsningarna och utställningen hade närmare 10 000 besökare.

Global Week belyste de nya utmaningar som utbildning och forskning står inför i en alltmer global värld. Det var andra året som Göteborgs universitet arrangerade detta forum för viktiga globala frågor som berör högskolevärlden. Global Week hade 38 öppna programpunkter och temat 2012 var mänskliga rättigheter.

I augusti lanserades ett nytt webbkalendarium, gu.se/open, som enbart innehåller evenemang som är öppna för allmänheten. Bara under hösten annonserades 191 programpunkter på gu.se/open. En annan nyhet för året var föreläsningar i samarbete med bibliotek runt om i Göteborg under universitetets höstprogram.

ForskarFredag är ett EU-initiativ som koordinerats av föreningen Vetenskap & Allmänhet, VA. Universitetet återupptog 2012 sin medverkan i ForskarFredag och erbjöd tillsammans med Chalmers alla Göteborgs gymnasier ett koncept där gymnasierna kan få låna en forskare under en dag. Under ForskarFredag arrangerade universitetet och Chalmers också en gemensam ForskarGrand Prix, som ledde till att vinnaren deltog i en nationell final. Bakom nationella Forskar Grand Prix står Vetenskap och allmänhet med ett nätverk av universitet och högskolor, med stöd av EU-kommissionen och i samarbete med forskningsråden FAS, Formas, Vetenskapsrådet och VINNOVA.

Från fakulteternas populärvetenskapliga satsningar under 2012 kan särskilt nämnas Naturvetenskapliga fakultetens samverkanssatsningar mot barn och unga under åren 2011–2013 som innefattar projekten Prao som forskare (åk 8/9), Upptäckarklubben (åk 4 och 5), Summer Science Camp (gymnasiet) och Sommarforskare (åk 8) samt Kommunikation med gymnasieskolan. Tillsammans med Sjöfartsmuseet Akvariet bedriver fakulteten också projektet Virtue, som syftar till att väcka intresse för naturvetenskap hos elever i grundskolan och att bidra till kompetensutveckling för lärare.

Forskningskommunikation

Göteborgs universitet förekom flitigt i svenska medier under 2012. Antalet införanden ökade med 5,5 procent jämfört med 2011. Nyheter om forskning och utbildning dominerade stort och en överväldigande majoritet av det som rapporteras, 96 procent, klassificeras som positiva eller neutrala nyheter. Den forskningsnyhet från Göteborgs universitet, nationellt och internationellt, som fick störst genomslag handlade om de livmodertransplantationer som forskare vid Sahlgrenska akademien genomförde i september. Alla större svenska medier rapporterade om nyheten. Journalister hör dagligen av sig till universitetets forskare för expertkommentarer. Här har statsvetarna en särställning. I en listning av de 15 talespersoner vid Göteborgs universitet som förekom oftast i medierna under 2011 var hela 10 statsvetare. Totalt skickades drygt 400 pressmeddelande ut från Göteborgs universitet under året och majoriteten av dem översattes till engelska och lades ut på internationella webbplatser för journalister.

Inför Almedalsveckan i juli planerade och genomförde Göteborgs universitet tillsammans med Chalmers, Västsvenska Handelskammaren, Västra Götalandsregionen och Business Region Göteborg för första gången en Västsvensk arena i Almedalen. Syftet med arenan var att agera tillsammans och att gemensamt kunna diskutera och lyfta stora och brännande frågor och utmaningar av regional, nationell och inter-

nationell karaktär. Life Science och marina frågor var två angelägna temaområden som fördes fram på den Västsvenska arenan 2012.

Ett 40-tal medarbetare från universitetet fanns under veckan på plats i Visby, för att följa och delta i diskussioner om högskolesektorns aktuella frågor eller som inbjudna experter i olika sammanhang.

Centrumbildningar

Antalet centrumbildningar fortsatte att öka under 2012. Sammantaget finns det nu ett 40-tal centrumbildningar inom universitetet. Kännetecknande är tvärvetenskaplig forskning över fakultetsområdena, och ofta även samverkan med andra lärosäten, kommunala och statliga instanser samt företag. De nytillkomna centrumbildningarna verkar bland annat inom medicinsk teknik, missbruk och beroende, visualiseringsteknik och innovation.

Ett nybildat nätverk för centrumledare har genomfört tre möten under året för utbyte av erfarenheter. Inom universitetet finns det dessutom ett 40-tal forskningsmiljöer och nätverksgrupperingar som arbetar på ett liknande sätt som centrumbildningarna.

Innovation och nyttiggörande

Under det senaste året har Göteborgs universitet utvecklat sitt arbete med nyttiggörande av universitetets kunskapsstillgångar. Detta har uppmärksammats såväl nationellt som internationellt. Arbetet har under det gångna året presenterats i sin nuvarande form för andra lärosäten, forskningsfinansiärer och departement i olika sammanhang och omnämndes särskilt i den offentlig utredning om innovationsstödssystemet (SOU 2011:41).

Behovet av samverkans- och innovationsstöd har vuxit från samtliga fakulteter och verksamhetsstödet för innovation har därför förstärkts. Innovationsservice har tillsammans med GU Holding under året konsulterats av ett 60-tal forskare och av dessa har ett 40-tal idéer fått aktivt stöd. Under året har ett 20-tal patentansökningar lämnats in av både bolagen och

idégivare. Under samma period har fem patentansökningar blivit beviljade. Den övervägande delen av idéerna har applikationsområden inom livsvetenskaperna och bioteknologi, men flera lovande idéer härstammar även från andra delar av universitetet och har andra tillämpningsområden. Över hälften av idéerna har erhållit någon form av externt ekonomiskt stöd för utveckling eller verifiering. GU Holding har under året investerat i fem nya projekt och två nya bolag, samt att två projekt har bolagiserats. GU Holding har idag ett ägarinnehav i 33 bolag och i 14 affärsprojekt.

Under 2012 har innovationsrådgivare vid flera tillfällen involverats tidigt i olika ansökningsprocesser för extern forskningsfinansiering. Innovationsrådgivare har även medverkat vid möten som arrangerats om specifika större utlysningar, vilket varit mycket uppskattat. Detta är något som kommer att utvecklas framöver.

Göteborgs universitets och Chalmers ansökningar till VINNOVAs Nyckelaktörsprogram resulterade i att GoINN startades 2008. Projektet är ett utvecklings- och lärandeprojekt med målet att professionalisera och utveckla nyttiggörande och samverkan vid de båda lärosätena. Under 2012 utvärderades programmet med gott resultat av en extern utvärderare.

Projektet "Knowledge Management Platform" (KMP) utvecklar processer och förmågor för att utvärdera, hantera och styra forskning som genereras inom Göteborgs universitet, med målet att skapa ökat värde för universitetet, dess forskare och omvärlden. Projektet har under 2012 fokuserat på att utveckla metoder för informationshantering för beslutsunderlag. Projektet är finansierat till och med 2013 och kommer att slutrapporteras i början av 2014.

Med anledning av den regionala satsningen på det marina klustret, se nedan, nystartade samarbetsprojektet Mare Novum med fokus på marin innovation. Mare Novum har som uppdrag att se till att fler idéer med anknytning till den marina och kustnära miljön ska omvandlas till innovationer med högt kunskapsinnehåll. Göteborgs universitet skall genom Mare

Novum vara en aktiv partner i Västra Götalands maritima strategi och i Västra Götalandsregionens uttalade satsning på ”ett centrum för marina innovationer med särskilt fokus på att skapa kunskapsutbyte mellan företag, akademi och offentlig sektor, i syfte att få fram fler internationellt konkurrenskraftiga maritima innovationer”. Mare Novum har under 2012 lagt särskilt fokus på delklustret i marin bioteknik.

Inom partnerskapet Innovationskontor Väst samarbetar Göteborgs universitet med ytterligare sju lärosäten: Chalmers, Högskolan Väst, Högskolan i Skövde, Sveriges lantbruksuniversitet, Skara, Högskolan i Borås, Högskolan i Jönköping och Högskolan i Halmstad. Vård för partnerskapet är Chalmers. Genom partnerskapet kanaliseras stöd i form av verifieringsmedel och verksamhetsstöd, via lärosätets egna innovationsrådgivare, till forsknings- och utbildningsverksamheter.

I och med regeringens forsknings- och innovationsproposition som kom under året pekades Göteborgs universitet ut som ett av de universitet som skall erhålla finansiering för innovationsarbetet för ett så kallat Innovationskontor.

Innovations- och samverkansstödet inom hälso-/sjukvårdsområdet har under året förstärkts ytterligare. Göteborgs universitet och GU Holding har etablerat ett samarbete med Läkemedelsverkets nyinrättade Innovationskontor, med syfte att förbättra stödet till tidiga projekt och bolag inom läkemedel och medikerteknik. Tillsammans med Sahlgrenska Science Park som arbetar på uppdrag av Business Region Göteborg, Chalmers, Göteborgs universitet och Västra Götalandsregionen tillhandahålls nu en väl fungerande struktur av inkubator och företagspark för att främja kommersialisering av innovationer och etablering samt utveckling av affärsinriktade projekt och företag inom det hälsovetenskapliga området. Under året har GU Holding även startat ett nytt samarbete kring innovationer tillsammans med AstraZeneca, detta grundas i det gemensamma intresset att främja utveckling av tidiga läkemedelsprojekt.

Arenor och kluster

Chalmers, Göteborgs stad, Göteborgs universitet, Västra Götalandsregionen och Västsvenska Handelskammaren har valt att samarbeta genom fem kluster som identifierats i regionen: Stadsplanering för framtiden, Marin miljö och marin sektor, Transportlösningar, Grön kemi och biobaserade produkter samt Life Science. Akademin, näringslivet och den offentliga sektorn har gemensamt identifierat vilka globala utmaningar som klustren ska ta sig an. Just samarbetet inom regionen ses som en styrka som ligger till grund för att Västsverige skall kunna anta utmaningarna och verka för ett framtida välstånd. Göteborgs universitet har framförallt verksamhet inom tre av de identifierade klustren, där samarbetet under 2012 har utvecklats och förtätats:

Mistra Urban Futures är ett centrum för hållbar stadsutveckling som erbjuder en arena för utveckling och överföring av kunskap, där samverkan med näringsliv, intresseorganisationer och allmänhet ska utvecklas. Samarbetet sker inom ett konsortium där Chalmers, Göteborgs universitet, Göteborgsregionens kommunalförbund, Göteborgs Stad, IVL Svenska miljöinstitutet, Länsstyrelsen i Västra Götalands län samt Västra Götalandsregionen ingår. Utöver arenan har centrumet fem regionala plattformar i Kapstaden, Kisumu, Göteborg, Manchester och Shanghai.

Havs- och vattenmyndigheten och Havsmiljöinstitutet är av stor betydelse för den maritima utvecklingen i Västsverige. Likaså utgör det maritima näringslivet med sjöfart, marinteknisk industri, fiskeri och båtvarv en viktig del. Det finns flera testarenor såsom havsbaserad vindkraft, Ocean Energy Centre och Clean shipping. Några av utmaningarna är en hotad havsmiljö, förnybar energi, marin bioteknik, marina livsmedel och en hållbar sjöfart.

I Västsverige finns ett av Europas största universitetssjukhus, internationellt ledande forskning inom såväl biomedicin som naturvetenskap, en stark forskningsbaserad industri inom biomaterial samt storföretag inom global läkemedelsutveckling. Några av utma-

ningarna är en åldrande befolkning, pandemier, antibiotikaresistens och folksjukdomar.

Ett initiativ med inriktning mot hälsa och sjukvård som syftar till att skapa hållbar tillväxt inom det hälsovetenskapliga området i Västsverige är Göteborg-BIO. Den strategiska idén är att inom de tre fokusområden Biomaterial, Kardiovaskulära sjukdomar & Metabolism samt Hälsoveteknik, utveckla samverkan mellan aktörerna samt att stärka entreprenörskapsutbildning inom området, innovationsstödsystemet och dess koppling till klinisk verksamhet för att snabbare föra kunskap och forskningsresultat till näringslivet och sjukvården. Initiativet är en fortsättning på projektet "Biomedicinsk utveckling i Västsverige" och huvudmän för projektet är AstraZeneca, Business Region Göteborg, Chalmers, Göteborgs universitet, Mölnlycke Health Care, Nobel Biocare och Västra Götalandsregionen.

Med-Tech West är ett medicintekniskt centrum med målet att skapa bättre förutsättningar för forskning, utveckling och innovationer inom det medicintekniska området, genom ökad samverkan mellan akademi, vård och industri. Parterna i MedTech West är Chalmers, Göteborgs universitet, högskolan i Borås och Västra Götalandsregionen genom Sahlgrenska universitetssjukhuset och Regionutvecklingsnämnden.

På arenan för forskning, innovation och utbildning inom de tre fokusområdena: mobilt internet, intelligenta fordon och transportsystem samt modern media och design. Ett av huvudsyftena med Lindholmen Science Park är att skapa förutsättningar för samverkan mellan näringsliv, högskola och samhälle, både på det nationella och internationella planet. Parter är Business Region Göteborg, Chalmers, Göteborgs Stad, Göteborgs universitet, Trafikverket och näringslivet.

GU Holding AB

Bolaget bedriver kommersialisering av forskningsresultat och spetskompetens vid Göteborgs universitet sedan 1995. Affärsidén är att starta, utveckla och finansiera affärsprojekt och företag, vilka stöds aktivt för god lönsamhet och tillväxt. När så är lämpligt utlicensieras patent och idéer eller avyttras till indu-

stripartners. Verksamheten motiveras utifrån både affärsmässiga och näringspolitiska grunder och syftet är att bidra till utveckling och tillväxt av såväl universitetet och dess anställda, som regionen.

GU Holding har idag ägarinnehav i 33 bolag och i 14 affärsprojekt, totalt 47 engagemang.

Tabell 21. Data om verksamheten 2011–2012

	2012	2011
Nya investeringar	7	6
Följdinvesteringar	13	9
Avyttringar	4	5
Innehav, aktiebolag	33	29
Innehav, affärsprojekt	14	9
Koncernens ekonomiska resultat, mnkr	-4,3	1,5
Koncernens balansomslutning, mnkr	40,7	33,2
Koncernens eget kapital, mnkr	9,8	10,1

Omsättningen i moderbolaget uppgick under året till 22,1 miljoner kronor (19,2 miljoner kronor föregående år). Omsättningen i koncernen är 49,3 miljoner kronor. Moderbolaget redovisar ett negativt resultat efter skatt om 4 miljoner kronor. Koncernen redovisar ett negativt resultat efter skatt om 4,3 miljoner kronor.

Andra nyckeltal

Inflöde under året av affärsidéer. (Anges i antal)	67
Under året sökta resp beviljade patent. (Anges i antal)	19 ansökta och 5 beviljade
Under året ingångna licensavtal. (Anges i antal)	4 ingångna licensavtal med aktörer i Europa och USA

Sedan starten har GU Holding skapat:

- 77 nya forskningsbaserade affärskoncept
- 53 företag, varav två är börsnoterade
- 300 nya arbetstillfällen
- 161 miljoner kronor i omsättning
- 650 miljoner kronor i attraherat riskkapital
- 100 miljoner kronor per år i skatteintäkter
- Avyttringar om 53 miljoner kronor med god avkastning

GU Holdings verksamhet erhåller årligen ungefär 13 miljoner kronor av offentliga medel, portföljbolagen erhåller sammanlagt ungefär 10 miljoner kronor i olika bidrag och lån från svenska och europeiska

myndigheter. Per år skapar GU Holding och bolagen skatteintäkter om cirka 100 miljoner kronor i form av löneskatt, vinstskatt och moms. Det betyder att redan i slutet av mars har bolaget återbetalat årligen vad det kostat och resterande månader utgör ett vinsttillskott för samhället. Till exempel har bolagen omsatt 1,8 miljarder kronor under de senaste 10 åren och återfört skatter om cirka 1 miljard kronor.

GU Holding erhöll under 2012 ett kapitaltillskott om totalt 4 miljoner kronor från regeringen, som ska finansiera uppbyggnaden av så kallade idébanker och införandet av en struktur och process för att hantera sådana forskningsresultat. Halva beloppet, 2 miljoner kronor, tilldelades GU Holding i en VINNOVA-utlysning i konkurrens med andra högskolor. GU Holding samarbetar här med holdingbolagen vid Sveriges Lantbruksuniversitet, Stockholms universitet och Luleå tekniska universitet. Under året har parternas processer samkörts och en första möjlig saminvestering har identifierats.

Syftet med dessa medel är att öka antalet forskningsresultat som kan kommersialiseras, där idégivande forskare inte själva är aktiv och drivande. Det kan bero på att idén inte har en tydlig kund eller att det krävs ytterligare utveckling av forskningsresultatet innan kommersialisering kan komma i fråga. Det kan också bero på att den enskilde forskaren inte vill, kan eller har möjlighet att driva sin idé vidare.

Utav de tilldelade idébanksmedlen har under året 1,65 miljoner kronor satsats på byggande av struktur och processer och utförande av själva arbetet. Resterade 2,35 miljoner kronor har investerats i att köpa del av idéer och att driva idéutvecklingen. GU Holding investerade under året dessa medel i 12 idéer, vars

idégivare är forskare vid universitetet. Branschfördelningen är 4 bioteknik, 2 läkemedel, 2 energi, 1 medicinteknik, 1 transport, 1 sociala innovationer, samt 1 informations- och kommunikationsteknologi.

Samarbete med Chalmers

För att förbättra möjligheterna till forskning av internationell klass har samarbetet med Chalmers stadigt fördjupats under de senaste åren. Lärosätena samarbetar inom en rad områden såsom miljö, IT, Life Science och ämnesläroutbildning.

Göteborgs miljövetenskapliga centrum, GMV, är sedan 2002 Chalmers och Göteborgs universitets gemensamma organisation för att främja forskning, utbildning och samverkan inom miljö och hållbar utveckling. De cirka 500 forskarna i GMV:s nätverk kommer från många olika ämnesområden och bidrar med sin specialkompetens i verksamheten. GMV utgör också en tydlig ingång för externa intressenter.

På uppdrag av de båda rektorerna har en utredning gjorts för hur samarbetet mellan Göteborgs universitet och Chalmers kan stärkas inom samtliga verksamhetsområden. Utredningen kommer ligga till grund för olika framtida satsningar.

Samarbete med Västra Götalandsregionen inom det hälsovetenskapliga området

Universitetet har för budgetåret 2012 tilldelats 415 miljoner kronor som ersättning till den kliniska delen av läkarutbildningen och 69 miljoner kronor till den kliniska delen av tandläkarutbildningen. I tabellerna 22 och 23 redovisas de kostnader som Västra Götalandsregionen haft för verksamheten under åren 2010–2012.

Tabell 22. ALF-medel 2010–2012 (tkr)

	2012	2011	2010
Lokaler	29 443	29 063	28 886
Löner	168 776	166 601	165 715
Övrigt	216 466	213 675	212 371
Summa	414 685	409 339	406 972

Tabell 23. TUA-medel 2010–2012 (tkr)

	2012	2011	2010
Lokaler	15 322	14 638	13 226
Löner	35 110	34 288	35 185
Övrigt	18 847	18 500	17 835
Summa	69 279	67 426	66 246

Rektor fattade under 2011 beslut om att genomföra en översyn av samverkan mellan Västra Götalandsregionen och universitetet. Av beslutet framgår att ”det är väsentligt att det nära samarbetet med regionen kan fördjupas och vidareutvecklas inom alla de områden där regionen och universitetet har gemensamma intressen”. Vidare innebär beslutet att ”det är viktigt att den samverkan och det förtroende som byggts upp inte skadas av den förändring som måste komma till stånd inom universitetet för att tydliggöra myndighets- och arbetsgivarrollen”.

Av översynen framgår att samverkan mellan regionen och universitetet är god men kan utvecklas ytterligare till form och innehåll. Samverkan varierar i omfattning, form och innehåll mellan de olika fakultetsområdena. Av översynen framgår vidare bland annat behovet av att vid universitetet integrera samverkansarbetet i den ordinarie verksamheten för att på så sätt också ingå i den strategiska planeringen.

Samverkanspriset

För att uppmärksamma goda insatser när det gäller samverkan mellan universitetet och dess omvärld, instiftades ett samverkanspris under 2010. År 2010

gick priset till Handelshögskolans Partnerskapsprogram och 2011 tilldelades priset enheten för Miljöekonomi.

2012 års samverkanspris tilldelades universitetets symfoniska utbildningsorkester. Motiveringen var att man genom att utveckla långsiktiga och mångsidiga samarbeten med svenska och internationella orkestrar och musikaliska akademier drivit fram orkesterutbildningen vid Göteborgs universitet till en internationellt framstående position. Särskilt uppmärksammas har det långa samarbetet med Sveriges Nationalorkester, (Göteborgs Symfoniska Orkester) och dess dirigenter varit.

Prestationer

Enligt anvisningar till förordning om årsredovisning och budgetunderlag ska statliga verksamheter redovisa hur verksamhetens prestationer utvecklats med avseende på volym och kostnader för de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion. Samverkan ingår som en naturlig del i de forskningsaktiviteter och utvecklingsarbete samt inom utbildningsverksamheten som redovisats tidigare. Att redovisa prestationer inom samverkansområdet med sammankopplade kostnader låter sig inte göras inom flertalet viktiga samverkansområden.

Internationalisering

Policydokumentet Vision 2020 lyfter fram internationaliseringen och det globala engagemanget som ska präglade lärosätet. Internationalisering inom universitetsvärlden är ett nyckelord som ofta kopplas till kvalite. Det dagliga internationaliseringsarbetet handlar om att omsätta begreppet till konkreta initiativ som syns och påverkar vårt samarbete med omvärlden. Under 2012 har universitetsledningen implementerat en ny organisation i syfte att ge en tydligare organisatorisk hemvist för internationaliseringsarbetet och bättre koppla policyn till de konkreta insatserna för att öka den internationella mobiliteten och att beakta det globala perspektivet i all forskning och utbildning.

Vid Göteborgs universitet pågår flera egna internationaliseringsinitiativ såsom

- mobilitetsprogrammet Det globala universitet,
- eventet Global Week, och
- bidrag för administratörs- samt lärarmobilitet.

Det globala universitetets fyra projekt har varit i full gång under år 2012 och går in på sitt avslutande år 2013. Projekten, som genomförs med partneruniversitet i Sydafrika, Indien, Nepal, Uganda samt Rwanda, syftar till att öka samarbeten med utvecklingsregionerna genom att skapa kompletta akademiska miljöer, där såväl forskare, lärare som studenter och administrativ personal ska delta i arbetet och omfattas av mobilitetssatsningarna. Därmed skapas hållbara samarbeten med projektens partneruniversitet och samtidigt ökas medvetenheten inom de medverkande fakulteterna för arbete med utvecklingsregionerna.

Samarbete med utvecklingsregioner har alltid varit prioriterat vid Göteborgs universitet. Det reflekteras i de många "Linnaeus Palme (LP)-projekt" som universitetet ansvarat för under åren. Under 2012 pågick 18 LP-projekt och 24 nya LP-ansökningar har utarbetats. Likaså har universitetet i god tradition skickat

ut studenter på Minor Field Studies (MFS), vilka är kortare studentprojekt i utvecklingsregionerna. År 2012 har universitetet ingått samarbete med SIDA och Göteborgs stad för att under 2013 delta i SIDA Alumniprojektet där tidigare MFS-studenter får delge sina erfarenheter från utvecklingsregionerna till Göteborgs gymnasieskolor.

SIDA Alumni-projektet presenterades på ett de många intressanta seminarier som hölls vid universitetet under Global Week. Global Week är den vecka under året då universitetet belyser internationaliseringen på alla nivåer med seminarier, workshops, Science Slam, filmpremiärer och mässor samt allmän information till studenter och personal om alla mobilitetsmöjligheter. I årets program ingick bland annat seminarier om "Romernas situation i Europa, Sverige och Göteborg" "Scholars at Risk" – nätverket där Göteborgs universitet kan komma att ta en nationellt ledande roll; klimatseminarium; Indiens dolda apartheid; Sydafrikas problem med kåkstäder och korruption; samt ett populärt "Staff Training" program för gäster från våra partneruniversitet.

Att Göteborgs universitet har en ambition att vara ett internationellt synligt universitet tar sig uttryck på många sätt, bland annat genom medlemskap i internationella nätverk och aktivt deltagande på internationella konferenser om högre utbildning. Universitetet var värd för 2012 års EAIE Academy. Ett tiotal nya internationella samarbetsavtal framför allt med universitet i Asien och Australien har tillkommit under 2012. Göteborgs universitet har i många år varit störst brukare av Erasmus personalmedel nationellt. Vid sidan av Erasmusmedel har universitetet även gjort egna satsningar på personalmobilitet, satsningar som har en större vidd då de är öppna att sökas för resor i hela världen och även mer flexibla vad gäller regler för tiden man kan vara utomlands än med Erasmusmedel. I tabell 25 visas antalet utresande lärare och doktorander.

Under 2012 tog Göteborgs universitet ett steg upp i jämförelse med övriga svenska lärosäten i och med att universitetet för första gången blev störst i Sverige på summan tilldelade Erasmusmedel från Internationella programkontoret. Här ingår det värdefulla arbetet som bedrivs på institutioner och fakulteter vad gäller studentmobilitet inom EU, men ökningen berodde främst på det aktiva arbetet med att utnyttja Erasmus-praktikstipendier för studenter som vill göra praktik inom EU kopplat till sin utbildning.

Internationalisering kopplas ofta till kvalitet. Dock är det en kvalitetsfråga som inte är lätt att följa upp såvida den inte konkretiseras i tydliga mål och kvantitativa aspekter. Antalet in- och utresande studenter och personal blir därför en av de tydligaste måttstockarna för ett lärosätes internationalisering, samtidigt som själva statistikinsamlingen inom internationaliseringen är ett problem. Som exempel kan tas att officiell studentmobilitet enbart räknas bland studenter som åker på utbyte baserat på samarbetsavtal. Utöver denna typ av mobilitet finns det många studenter som åker på 'Minor Field Studies' (MFS) till utvecklingsregioner, examensarbete som görs internationellt och internationell praktik för att bara ta några exempel. För denna typ av mobilitet har Göteborgs universitet under de senaste tre åren valt att föra egen statistik sammanställd i tabell 26. Här finns dock en markant felmarginal eftersom flera institutioner inte har möjlighet att hämta in informationen som efterfrågas och siffrorna är därför i underkant. Det är universitetets ambition att fortsätta förbättra sin uppföljning över internationaliseringen och skapa en tydligare målbild. God kvantifierbar internationalisering är också en av flera förutsättningar för att lyckas på internationella rankinglistor.

Universitetet kan konstatera att Göteborg är en bra studiedestination för internationella studenter något som fastslogs i den Internationella studentbarometer

där Göteborgs universitets blev nummer ett av alla deltagande universitet i världen på kategorin Living Overall. Universitetet kan inte ensamt ta åt sig av berömmet utan ser det som en effekt av att vara beläget i en trevlig stad med bra infrastruktur och ett intressant kulturbud, men också ett resultat av det fina samarbete som finns med Göteborgs stad och andra aktörer i regionen – en samverkan som vi fortsätter arbeta på 2013.

Tabell 24. Antal antagna studenter registrerade på studentutbyte i LADOK

	2012	2011	2010
Inresande	1 140	1052	1040
Utresande	637	541	464

Tabell 25. Rörlighet bland lärare/forskare och doktorander

	2012	2011	2010
Doktorander			
Utresande	66	230	88
Inresande	75	113	74
Lärare			
Utresande	328	86	113
Inresande	418	75	70

Tabell 26. Statistik över studentmobilitet utöver traditionella studentutbyten insamlade från institutionerna

	2012	2011	2010
Linnaeus Palmemobilitet	7	13	10
Övriga studier utanför traditionellt utbyte (tex språkkurser, studiebesök)	407	280	328
Fältstudier	114	244	445
Minor Field Studies (MFS)	71	53	50
Erasmus praktik	136	47	46
Examensarbete utomlands	155	Inga uppgifter	Inga uppgifter
Statistik över studentmobilitet utöver traditionella studentutbyten insamlade från institutionerna			

Kvalitetsarbete

Prioriterade insatser

Under våren fortsatte det under 2011 påbörjade gedigna arbetet med att ta fram universitetets Vision 2020. Visionen beslutades av universitetsstyrelsen i september och därefter har processen fortsatt på alla nivåer med formulering av tre- och ettåriga handlings- och verksamhetsplaner som kontinuerligt ska följas upp. Visionen betonar genomgående att all verksamhet ska vara kvalitetsdriven.

I övrigt har under 2012 prioriterats att aktivt implementera och följa upp universitetets plan för kvalitetsarbete 2011–2012. Särskilt fokus har lagts på att stödja verksamheten vad gäller Högskoleverkets utbildningsutvärderingar. Workshops har arrangerats och ett ambitiöst arbete har genomförts vad gäller framtagning av självvärderingsrapporter och vidare utveckling av utbildningarna med koppling till utvärderingarna. Under året har 48 självvärderingsrapporter lämnats till Högskoleverket. Förberedelse och genomförande av platsbesök hör också till kvalitetsarbete som är kopplat till utvärderingarna. Beslut från Högskoleverket har under året kommit för totalt 79 utvärderingar. Åtgärdsarbete har påbörjats inte minst för de utbildningar som fått omdömet ”bristande kvalitet” (14 utbildningar). De 11 utbildningar som fått omdömet ”mycket hög kvalitet” och flera av dem med omdömet ”hög kvalitet” används nu som goda exempel i det vidare utvecklingsarbetet kring examensarbeten.

Fakultetsaudit är rektors verktyg för att följa upp och ge rekommendationer om förbättringar vad gäller fakulteternas kvalitetsarbete och modellen är väl utvecklad, känd, accepterad och uppskattad inom universitetet. Fakultetsaudit innebär kollegial granskning av fakulteternas kvalitetsarbete. I januari avslutades den första cykeln av audits. Revidering av verktyget genomfördes under november och december. Cykel två påbörjas under vårvintern 2013.

Under året har såväl ett individuellt pedagogiskt pris som ett lagpris tilldelats anställda för tydlig utveckling av undervisningen. Erfarenheterna har också spridits till andra verksamheter genom en artikel i GU-Journalen.

Under 2012 har två interna fakultetsövergripande benchmarkingprojekt med sammanlagt åtta deltagande institutioner genomförts med syfte att förbättra processen kring forskarutbildningen och därmed kvaliteten i den. Systematisk benchmarking mellan dessa institutioner samt med två externa (Linköpings universitet och Handelshögskolan i Köpenhamn) har genomförts och lett till konkreta handlingsplaner för förbättringar inom den egna verksamheten. Projektet har varit mycket uppskattat och de deltagande institutionerna har redan under projektets gång förbättrat en rad rutiner inom sina respektive forskarutbildningar.

2011 års benchmarkingprojekt, på temat de självständiga arbetena, har under november 2012 följts upp. Man har sett stora synergieffekter för arbetet med Högskoleverkets utbildningsutvärderingar och involverade institutioner har i stort sett helt genomfört sina handlingsplaner från benchmarkingprojektet.

I februari redovisades program-, audit- och fakultetsrapporter inom universitetets arbete med uppföljning och utveckling av universitetets utbildningsprogram, BLUE 11. En första övergripande analys av fakultetsrapporterna och beskrivningar av fakulteternas arbete med BLUE 11 presenterades i samband med ett seminarium i mars. Allt BLUE 11-material analyserades tematiskt under våren. Under hösten har fyra universitetsgemensamma seminarier genomförts för rapportering av analyserna och för presentation av goda exempel inom respektive tema. Slutrapporter färdigställs under vårvintern 2013. Förutom det centrala arbetet rapporterades från samtliga fakulteter att

åtgärder som en konsekvens av BLUE 11-arbetet har implementerats på såväl fakultets- som institutionsnivå.

Under året har enkätundersökningen Göteborgs-doktorander genomförts. Svarfrekvensen hamnade på 63 procent och resultaten presenterades under hösten 2012. Eventuella förbättringsåtgärder kommer att genomföras under 2013. En enkät för samtliga studenter har också med ett brett förankringsarbete tagits fram under året.

Utöver ovan har en rad ytterligare åtgärder genomförts som i hög grad bidrar till ett positivt resultat av universitetets kvalitetsutveckling, t.ex. har åtgärdsarbete till följd av forskningsutvärderingen RED 10 fortsatt.

Studentinflytande

Studenterna har rätt att utöva inflytande över sina utbildningar. Detta görs i huvudsak genom representation i beslutande och beredande organ och genom kursutvärderingar/utbildningsvärderingar.

Då ett aktivt studentinflytande är en central del av universitetets kvalitetsutveckling så har de formella formerna för inflytandet på alla nivåer särskilt diskute-

rats i samband med arbetet med den förnyade organisationen. I och med att mycket av beredningsarbete och beslutsfattande förläggs på institutionsnivå så har det uppmärksammats att studentkårerna i vissa fall uppfattar att det är svårt att bemanna samtliga organ. Detta har också uppmärksammats av fakulteter och institutioner där man startat arbetet med att utforma berednings- och beslutsformer som på ett effektivt och transparent sätt inbjuder till ett aktivt studentdeltagande. Rektor avser att följa upp utfallet av detta arbete.

Flera fakulteter arbetar aktivt med att stärka studentinflytandet utöver det som sker i beslutsfattande organ genom att bjuda in studentrepresentanter att delta i olika sammanhang och genom att involvera studentkårerna vad gäller olika typer av student-sociala aktiviteter.

Göteborgs universitet har sedan kårobligatoriets avskaffande gett studentkårerna en ersättning utöver det som staten ger. Under 2012 har 8,4 miljoner kronor avsatts för att ytterligare stödja studentkårernas arbete med utbildningsbevakning och studentinflytande.

Hållbar utveckling

Göteborgs universitet strävar efter att vara ett av de ledande universiteten i Europa för forskning och utbildning inom hållbar utveckling och miljö. Sedan 2006 är hela universitetet, såväl kärnverksamhet som stödverksamhet, miljöcertifierat enligt den internationella miljöstandarden ISO14001 och registrerat enligt EUs miljöförordning EMAS (Eco-Management and Audit Scheme). Universitetet rapporterar även arbetet för en hållbar samhällsutveckling enligt *Global Reporting Initiatives* riktlinjer i en årlig hållbarhetsredovisning. Detta sammantaget gör Göteborgs universitet unikt bland universiteten i världen. Universitetet strävar efter att både minska sin miljöpåverkan från t.ex. energiförbrukning och resor och att förbättra förutsättningarna för utbildning och forskning inom miljö- och hållbarhetsområdet.

Universitetet är medlem i det internationella nätverket ISCEN (International Sustainable Campus Network) tillsammans med några av världens högst rankade universitet, bland andra Harvard, Yale, Tokyo, Hong Kong och Oxford. Under 2012 bidrog Göteborgs universitet med ett bokkapitel om de egna erfarenheterna med miljö- och hållbarhetsarbetet tillsammans med flera av dessa universitet. Syftet var att lyfta fram universiteten som levande laboratorier för en hållbar förändring och belysa den kunskap om komplexa problem som universitet över alla kulturgränser har idag.

Göteborgs universitet var också initiativtagare till ett nytt nordiskt nätverk NSCN (Nordic Sustainable Campus Network) med syfte att samarbeta över de nordiska gränserna för hållbara universitet.

Utbildning har vid upprepade tillfällen identifierats som en av nyckelfaktorerna för hållbar samhällsutveckling. Uppdraget att integrera hållbar utveckling i utbildningen finns inskrivet i Högskolelagen och Göteborgs universitet har ett stort och brett utbud av utbildningar inom miljö och hållbar utveckling, med fler än

500 kurser och 60 program där perspektiv på hållbar utveckling är starkt betonat.

Under 2012 och 2013 är universitetet genom utbildningsvetenskapliga fakulteten värd för två gästprofessorer inom lärande för hållbar utveckling. De ledde bland annat en workshop under temat "Vad betyder högskolelagens skrivning om hållbar utveckling för framtida lärarutbildningar?" samt "Kan hållbarhet läras ut?"

Göteborgs Miljövetenskapliga Centrum är som del i regionen sedan 2012 erkänd som *Regional Center of Expertise* (RCE) för lärande för hållbar utveckling inom UN University inom FNs dekad för lärande för hållbar utveckling.

En stor del av forskningen inom miljö och hållbar utveckling i Sverige sker i Göteborg och ett av universitetets prioriterade styrkeområden är Havsmiljön.

Forskningsprojekten är ofta gränsöverskridande samarbeten mellan flera fakulteter vid universitetet och med Chalmers. Ett exempel är Göteborgs miljövetenskapliga centrum där nära 500 forskare och doktorander från många institutioner samverkar i ett nätverk. Forskarskolan Miljö och hälsa är en ämnesövergripande forskarskola som tar fram produkter eller strategier för att komma tillrätta med miljörelaterade hälsoproblem. Centrum för Havsforskning i Göteborg har startat en forskarskola i Marin Miljövetenskap, där 14 doktorander har anställts under året. Dessa doktorander har sin grund i olika vetenskapliga områden men möts i en gemensam frågeställning.

Universitetet vill genom sin forskning bidra till framtidsorienterade lösningar och modeller för ett hållbart samhälle. Några pågående såväl som nya initiativ kan nämnas:

- Marina arters anpassning till miljöförändringar
- Havets förurning – det nya miljöhotet
- Stadsturism och klimatförändring
- Rättvis och genomförbar klimatanpassning

Samverkan med andra aktörer i närområdet är en viktig del av universitetets hållbarhetsarbete. Ett exempel på detta som kan nämnas är CSR (*Corporate Social Responsibility*) Forum 2012 på temat Cash & Heart – En affär för världen där en forskare från universitetet bidrog med sina insikter om hur hänsyn till miljö- och sociala frågor integreras i företags strategiska och operativa processer. Ett annat exempel är Lovéncentret på Tjärnö som hade fler än 10 000 publika personaktiviteter under 2012 i syfte att lära och informera om havets resurser, möjligheter och begränsningar.

Universitetet har som mål att minska sin klimatpåverkan med 20 procent till 2015 och som en del av universitetets klimatstrategi genomfördes under året en serie av klimatseminarier som besöktes av fler än 600 deltagare.” Far och flyg eller Styr och Ställ?” om resor i tjänsten, ”Matens makt över klimatet” om vad vi äter och hur det påverkar klimatet, ”Kan kärnkraft lösa klimatproblemet?” om vem som tar ansvar för kärnkraften samt ”Klimatet och individen – om ansvar, påverkan och det goda livet” om vilket moraliskt ansvar du som individ har och möjlighet till påverkan. Serien avslutades under *Global Week* med ”*The human mindset and relation to the earth and the climate change*”, ett seminarium med fokus på frågan om klimatförändringen, människans attityder och om man kan omdefiniera relationen människan–jorden.

Resfria möten pekats ut som en viktig del i universitetets arbete med att minska klimatpåverkan från resor utan att inskränka på internationaliseringsmålet. I samband med att universitetets klimatstrategi fastställdes gjordes en särskild satsning på resfria möten. Det har resulterat i videokonferensprogrammet Jabber som gör att varje anställd kan medverka i en videokonferens från sin egen dator eller surfplatta men även från videokonferensanläggningar inom och utanför organisationen. Under året har fler än 200 nya användare registrerats som har hållit över 400 resfria mötestimmar. Resfria möten bidrar till minskad miljö- och klimatpåverkan, mer tid över för arbete, familj och fritid samt stora ekonomiska besparingar.

Energianvändning vid Göteborgs universitet står för ungefär lika stor del av universitetets klimatpåverkan som resandet. Under 2012 startades ett stort energiprojekt i samverkan med fastighetsägaren Higab med syftet att genomföra lönsamma energiinvesteringar. Projektet tar utgångspunkt i Göteborgs universitet miljö- och klimatarbete och Higabs hållbarhetsplan. Första fasen i projektet, en genomgripande kartläggning och analys av potential för energieffektivisering, är genomförd. Under 2013 går projekten in i en operativ fas där genomförandet av energieffektiviserande och utsläppsreducerande åtgärder för de olika fastigheterna påbörjas.

Under året fastställde rektor en policy för ny- och ombyggnation. Policyn ställer tydligare krav kring hållbarhet och miljö vid ny- och ombyggnation. Strategiska frågor kring profilering och synliggörande av universitetets fysiska närvaro i staden hanteras också här. En hållbarhetsgrupp ska utses med uppdrag att säkerställa att hållbarhetsfrågorna kommer med och följs upp i de stora ny- och ombyggnadsarbeten som planeras på Göteborgs universitet.

Göteborgs universitet arbetar för att minska användandet av farliga kemikalier, bland annat genom deltagande i Nationella substitutionsgruppen, som är ett nationellt nätverk med syfte att hjälpa åt att substituera farliga kemikalier inom forskning samt hälso- och sjukvård. Vid universitetet registreras alla kemikalier i det webb-baserade systemet KLARA vilket ger möjlighet till bra kontroll och god överblick. Under 2012 initierades ett projekt i samarbete med arbetsmiljö och säkerhet om uppbyggnad av ett gemensamt incidenthanteringssystem. Startskottet gick också för en laboratorieäkerhetskurs som riktar sig till samtliga laboratorieanvändare vid universitetet och som har fokus på miljö, arbetsmiljö och säkerhet. Under året hölls även en kemikaliemässa med fokus på miljö, för universitetets laboratoriepersonal. Vid mässan hölls föreläsningar och leverantörer inom kemikalieområdet deltog.

Samtliga resultat från arbetet med miljö och hållbar utveckling publiceras i universitetets Hållbarhetsredovisning 2012.

Personal

Vårt mål är att Göteborgs universitet år 2020 ska ha ökat sin attraktivitet som arbetsplats genom ändamålsenlig organisation, ett aktivt ledarskap och stärkt delaktighet för medarbetare och studenter på alla nivåer.

Vid Göteborgs universitet fanns 5 887 personer (5 158 heltidsekvivalenter) anställda i oktober 2012. Andelen kvinnor av de anställda uppgick till 59 procent. Andelen tillsvidareanställda var 59 procent.

Medelåldern för de anställda vid universitetet är förhållandevis hög och en stor andel av de anställda kommer att gå i pension under den närmast förestående 10-årsperioden. Av de tillsvidareanställda går således 40 procent i pension till och med 2022. Av universitetets tillsvidareanställda professorer, universitetslektorer, universitetsadjunkter och övrig undervisande och forskande personal – det vill säga kärnkompetensen – beräknas 46 procent komma att avgå med ålderspension under perioden.

Ledningskompetens, kärnkompetens och stödkompetens

Vid Göteborgs universitet omfattar kategorin ledningskompetens dels ledningsuppdrag som dekan eller prefekt, dels ett antal chefstjänstemän. Kärnkompetens definieras som lärare (till exempel professorer, universitetslektorer, universitetsadjunkter), forskare och doktorander. Stödkompetens definieras som tekniska och administrativa befattningar samt bibliotekspersonal.

Tabell 27. Anställda fördelade efter kompetensgrupp åren 2010–2012

Kompetensgrupp	2012	2011	2010
Ledningskompetens	4%	4%	4%
Kärnkompetens	66%	65%	64%
Stödkompetens	30%	31%	32%

Gruppen ledningskompetens utgörs av 52 procent män och 48 procent kvinnor.

Jämställdhet och likabehandling

Universitetets organisation ska utvecklas kontinuerligt för att säkerställa en god arbetsmiljö där alla anställda och studenter oavsett kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder ges bästa möjligheter att utvecklas. En ökad mångfald både bland studenter och anställda bidrar till en högre kvalitet i verksamheten. Utgångspunkten är alla grupper lika värde och möjligheter till delaktighet i verksamheten.

De övergripande målen för likabehandling av både personal och studenter anges i likabehandlingspolicyn och konkretiseras och preciseras i de handlingsplaner som årligen upprättas, revideras och återrapporteras på fakultets- och institutionsnivå. Under 2012 har ett omfattande arbete påbörjats i syfte att anpassa universitetets organisation av likabehandlingsarbetet till de förutsättningar som ges i den nya organisation som implementeras under året. Medarbetarnas kompetens utökas systematiskt genom utbildning, information, kompetensutvecklingsinsatser, temadagar och seminarier. Information om likabehandling, diskriminering och trakasserier ges av samtliga fakulteter till nya studenter. Under 2012 har ett huvudfokus för det universitetsgemensamma likabehandlingsarbetet varit att integrera perspektivet i befintliga personalutbildningar inom ledarskap och arbetsmiljö. Den universitetsgemensamma utbildningen som givits för likabehandlingsombud har varit öppen för alla intresserade anställda och studenter. Sammanlagt har över ett hundratal personer från samtliga fakulteter, universitetsbiblioteket och även studenter deltagit. De kontinuerliga arbetsmiljöundersökningarna utgör ett värdefullt underlag för aktiva åtgärder.

Åtgärder vid rekrytering

Projektet ”Jämställda fakulteter?”, finansierat av Delegationen för jämställdhet i högskolan, startade 2011 i syfte att kartlägga kvinnor och mäns förutsättningar inom akademien vid tjänstgörings-, anslags- och uppdragsfördelning för lärare och forskare. Projektet genomfördes i samverkan mellan gemensamma förvaltningens personalavdelning, naturvetenskapliga och utbildningsvetenskapliga fakulteterna och avslutades under sommaren 2012. (Se separat redovisning.)

Vid Sahlgrenska akademien antogs 2011 en handlingsplan för jämnare könsfördelning bland adjungerade professorer och arbetet har enligt planen fortsatt under 2012. Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden beslutade 2007 om utökad villkorad forskningstid om 25 procent för professorer och 20 procent för docenter. 2011 presenterades en extern utvärdering av satsningen som konkluderade att den resulterat i fler externa anslagsansökningar och haft särskild betydelse för kvinnors möjligheter att meritera sig från docent till professor. Satsningen fortsatte under 2012. Institutionen för tillämpad informationsteknologi, vid IT-fakulteten, har försökt använda sökkommittéer för varje tjänst som lysts ut. Ett centralt uppdrag för kommittéen har varit att utröna om det finns särskilt kvalificerade och internationellt starka kandidater av underrepresenterat kön som kan tänkas söka. Dessa ska i

sådana fall kontaktas och uppmuntras att söka. Vid samhällsvetenskapliga fakulteten har Institutionen för globala studier infört ett mentorsprogram för nydisputerade forskare. Varje nydisputerad forskare erbjuds en personlig mentor som har i uppdrag att stödja forskaren i den fortsatta meriteringen. Institutionen har även ett särskilt mentorssystem för universitetslektorer för att stödja dem inför befordran till docent respektive professor. Vid konstnärliga fakulteten har en jämn könsfördelning uppnåtts på den fakultetsövergripande nivån men arbete återstår för att uppnå en jämn könsfördelning inom respektive ämnesområde.

Av tabell 29 framgår att andelen nyrekryterade professorer som är kvinnor totalt sett har ökat med 10 procentenheter mellan år 2011 och 2012. Fortfarande föreligger det en ojäm könsfördelning, männen utgör 73 procent av det totala antalet professorer. För att påskynda en jämnare könsfördelning inom kategorin professorer har universitetet under 2012 antagit Handlingsplan avseende rekrytering och befordran till professor samt rekrytering av gästprofessorer. Enligt handlingsplanen ska samtliga fakulteter ange rekryteringsmål för antalet rekryterade professorer av underrepresenterat kön under perioden 2012 till 2015. Handlingsplanen anger även främjande åtgärder såsom sökkommittéer med uppdrag att hitta lämpliga kandidater av underrepresenterat kön samt åtgärder

Tabell 28. Personal per vetenskapsområde 2012 (heltidsekvivalenter), andel kvinnor i procent

Personalkategorier	Hum-sam	varav kv	Medicin	varav kv	Naturv	varav kv	Övrigt	varav kv	Total	varav kv	2011	varav kv	2010	%kv
Professor	185	29%	193	31%	105	17%			483	27%	490	25%	477	25%
Lektor	580	51%	109	71%	101	35%			790	52%	741	51%	690	52%
Adjunkt	269	57%	34	83%	10	31%			313	59%	345	59%	349	60%
Forskarassistent	10	46%	29	63%	27	34%			66	49%	84	47%	79	52%
Postdoktor	50	54%	68	77%	31	39%			149	61%	173	60%	172	56%
Doktorand-anställning	362	62%	197	72%	242	53%	2	100%	803	62%	722	60%	655	60%
Annan undervisande och forskande personal	187	44%	309	64%	118	43%	2	42%	616	54%	621	54%	683	55%
Tekn/adm personal inklusive bibl	502	68%	475	79%	172	68%	789	66%	1938	70%	1952	70%	1873	70%
Totalt	2 145	55%	1 415	67%	806	47%	793	66%	5 158	59%	5 128	58%	4 978	58%

för att främja förutsättningarna för de kvinnliga lektorer som inom en tvåårsperiod bedöms ha tillräcklig meritering för att befordras till professor.

Majoriteten av dekanerna, prefekterna och föreståndarna vid universitetet är män. Bland studierektorerna är kvinnorna i majoritet. Detta förhållande har varit stabilt under de senaste åren. Flera fakulteter har försökt ändra på dessa förhållanden. Vid Konstfria fakulteten ska jämställdhetsperspektivet och en jämn könsfördelning beaktas vid rekrytering till ledningsuppdrag och underrepresenterat kön skall uppmuntras att söka ledningsuppdrag. Beredningsgrupper och rekryteringsgrupper av skilda slag skall presentera minst en kandidat av vardera kön inför det slutliga urvalet. Avvikelse från denna princip skall motiveras. Ambitionen är också att ledningsfunktionen (prefekt, proprefekt och administrativ chef) vid institutionerna skall bestå av både män och kvinnor. Humansistiska fakulteten beaktar jämställdhetsperspektivet vid alla tillsättningar. Sahlgrenska akademien tillämpar lika-behandlings- och jämställdhetsperspektiven vid alla tillsättningar varvid kompetenta och behöriga sökande av underrepresenterat kön och/eller med annan social, kulturell och språklig bakgrund än majoriteten av de anställda prioriteras. Arbetssättet är en integrerad del av varje befordran och rekrytering.

Projekt Jämställda fakulteter?

Projektet ”Jämställda fakulteter?” genomfördes som en del av det universitetsgemensamma likabehandlingsarbetet vid Göteborgs universitet och finansierades av Delegationen för jämställdhet i högskolan. Arbetet initierades under 2010 och Högskoleverket mottog projektets slutredovisning i augusti 2012.

”Jämställda fakulteter?” genomfördes inom ramen för den övergripande målsättningen att stärka förändringsprocessen mot ett jämställt lärosäte, påskynda och styra utvecklingen mot jämnare könsfördelning i alla delar av organisationen samt förändra rådande normer och värderingar. Projektet har syftat till att kartlägga kvinnor och mäns förutsättningar inom akademien vid tjänstgörings-, anslags- och uppdragsfördelning för lärare och forskare.

Genom att förena metodologiska angreppssätt (kvalitativ samt kvantitativ metod) och belysa olika delar av universitetsvärlden har projektets målsättning varit att skapa verktyg för att utmana strukturella hinder. Genom omfattande kartläggning av naturvetenskapliga samt utbildningsvetenskapliga fakulteterna har ett gediget kunskapsunderlag för lärosätets kontinuerliga jämställdhets- och likabehandlingsarbete skapats. Underlaget presenterades i kartläggningen ”Jämställda fakulteter? – En studie av arbetsfördelning och normer hos lärare och forskare vid två fakulteter vid Göteborgs universitet” samt ”Metodpraktika för jämställdhetskartläggning” och har utarbetats för att bland annat:

- lyfta den interna diskussionen om verksamhetens normer och värderingar utifrån ett jämställdhetsperspektiv,
- påvisa lämpliga kvantitativa frågeställningar och metoder för att utveckla och kontinuerligt följa upp jämställdhetsindikatorer i verksamheten,
- påvisa möjliga kvalitativa frågeställningar samt metodologiska utgångspunkter och
- utifrån kartläggningens resultat ta fram åtgärdsförslag

Tabell 29. Antal nyrekryterade lärare samt kvinnor därav under perioden 2010–2012

	2012	varav kv	andel kv	2011	varav kv	andel kv	2010	varav kv	andel kv
Professor*	38	17	45%	49	17	35%	47	13	28%
Universitetslektor	80	39	49%	76	42	55%	39	22	56%
Universitetsadjunkt	15	11	73%	24	10	42%	19	10	53%

*fr.o.m. 2012 exkl adj professor.

Utifrån kartläggningens resultat är det framförallt två slutsatser som, initialt, föranlett åtgärder. Vid naturvetenskapliga fakulteten kommer ledningsgruppen att under hösten 2012 medverka i jämställdhetsinsatsen "Jämställdhet inifrån". Denna metod är utvecklad för att stärka ledningsgruppers förmåga att hantera och relatera till jämställdhetsproblematik inom verksamheten. Ytterligare en åtgärd är att kvalitetssäkra lärostätets personalstatistik utifrån relevanta jämställdhetsindikatorer.

Kompetensförsörjning

Under hösten 2012 startade implementeringen av en förnyad organisation inom Göteborgs universitet. Med den nya organisationen ska universitets bredd och samlade kompetens komma bättre till sin rätt. Fakulteterna ska ges ökade möjligheter att fokusera på utbildning och forskning. En ny besluts- och delegationsordning, en tydligare ledningsstruktur och en effektivare administration är andra viktiga förbättringsområden.

Vision 2020, som arbetats fram i en öppen process som engagerat såväl medarbetare som studenter, beslutades av styrelsen i september 2012. Styrdokumentet är bland annat ett led i att stärka universitetets konkurrenskraft nationellt och internationellt när det gäller att rekrytera lärare och studenter eller att konkurrera om ekonomiska medel.

Under våren 2012 startades ett partgemensamt projekt "Medarbetarforum". Projektet är en del av universitetet strategiska personal- och arbetsmiljöarbete och ska vara ett stöd till chefer i arbetet med att ta tillvara och utveckla befintlig kompetens och öka personälrligheten inom Göteborgs universitet. (Se separat redovisning.)

För att säkerställa kompetensförsörjningen inför en generationsväxling erbjuder universitetet goda möjligheter till delpension. En grundfinansiering sker på universitetsgemensam nivå och ytterligare medel avsätts inom respektive fakultetsområde.

Satsningar inom fakultetsområden

Inom samtliga fakultetsområden har man under året arbetat aktivt med kompetensförsörjningsfrågor; bland annat upprättat kompetensförsörjningsplaner på institutionsnivå.

Flera fakultetsområden har under året inrättat någon form av rekryteringskommitté i syfte att proaktivt arbeta med kommande rekryteringar.

För att öka internationaliseringen och stärka viktiga strategiska forskningsfält genomför Handelshögskolan ett internationellt gästprofessorsprogram, Visiting Professors Programme, under perioden 2009–2013. Programmet är nu fullt utbyggt när det gäller kontrakterade gästprofessorer; totalt har 35 gästprofessorer kontrakterats.

Sahlgrenska akademien har under 2012 fortsatt satsningen på särskilda rekryteringsanställningar (postdoktor och forskaranställningar) amanuens- och doktorandprogram i syfte att behålla kompetensen och säkra återväxten inom lärarkåren.

Under året har Sahlgrenska akademien genomfört en personalförsörjningskonferens med medverkan från Västra Götalandsregionen, Sahlgrenska universitetssjukhuset och Folk tandvården. Ett resultat från konferensen är bland annat att en plan för strategiska rekryteringar inom de närmaste fem åren har utarbetats.

Exempel på ytterligare åtgärder under 2012 inom

Tabell 30. Antal dekaner, prefekter, föreståndare och studierektorer

	2012			2011			2010		
	män	kvinnor	totalt	män	kvinnor	totalt	män	kvinnor	totalt
Dekaner	5	3	8	5	3	8	5	3	8
Prefekter	27	15	42	26	19	45	30	18	48
Föreståndare	10	4	14	12	5	17	14	6	20
Studiorektorer	31	49	80	24	36	60	32	43	75

olika fakulteter för att bli en attraktiv arbetsgivare i konkurrensen om nya medarbetare:

- utökad tid för forskningsverksamhet för professorer och docenter
- tydliga lönesteg vid meriteringar
- pågående arbete med att öka andelen tillsvidareanställningar och att öka anställningars sysselsättningsgrad

Medarbetarforum – ett projekt för ökad rörlighet, vidareutvecklad kompetens och bättre arbetsmiljö

Medarbetarforum startade våren 2012 och bedrivs i projektform. Målet är att skapa tydliga metoder och rutiner som stöd till cheferna i deras uppdrag, ta tillvara befintlig kompetens och främja utveckling och rörlighet inom Göteborgs universitet.

Projektet är en del i universitetets strategiska personal- och arbetsmiljöarbete och bedrivs i nära samarbete med chefer och andra företrädare för universitetets verksamhet samt personalorganisationerna. Projektet löper under tre år och finansieras med parts-gemensamma medel. I projektet finns en projektledare och en biträdande projektledare, båda med bred och långvarig erfarenhet av arbete med personalfrågor vid Göteborgs universitet. Under första halvåret (maj–oktober 2012) har en projektplan och en blankett för ansökan om stöd/insatser från projektet tagits fram.

Företrädare för projektet har även besökt fakulteterna och träffat dekaner, prodekaner, vicedekaner, prefekter samt kanslichefer och presenterat projektet, dess syfte och mål. En dialog har förts om behov av stöd, förutsättningar och möjligheter.

Kontakt har upparbetats med företagshälsovården och upphandlade konsultföretag inom arbetspsykologi. I slutet av december var elva personer anmälda. Samtliga är i behov av aktivt stöd från projektet. Under hösten har projektledaren och biträdande projektledaren ingått i den bemanningsgrupp som tillsatte för att underlätta och göra arbetet med bemanningen av den nya organisationen transparent.

Kompetensutveckling

På universitetsgemensam nivå tillgängliggörs och samordnas ett stort utbud av seminarier, kurser och andra kompetenshöjande aktiviteter för medarbetare inom Göteborgs universitet. Som en följd av flera insatser för att fördjupa samordningen av den kompetensutveckling som sker vid universitetet kan de anställda som deltagit i universitetsgemensamt anordnade kompetensutvecklingsaktiviteter räknas till cirka 5 000, varav cirka 650 avser deltagande i aktiviteter för att höja den högskolepedagogiska kompetensen. Arbetet med att implementera ny organisation har påverkat utbud och deltagandet som därför sjunkit något under 2012. Chefsutvecklingsprogrammet utgör, tillsammans med mer specifika, redskapsinriktade utbildningsdagar ett utbildningsprogram som sedan 2008 är obligatoriskt för alla chefer vid universitetet. Som en följd av implementering av ny organisation och delvis nya uppdrag för universitetets chefer startade inget nytt Chefsutvecklingsprogram under hösten 2012 utan planerades istället för start i mars 2013. I stället har stödet till chefer och ledningsgrupper intensifierats i form av coaching och handledning för att möta de behov som

uppstått i samband med förändringen. Den obligatoriska introduktionsutbildningen för nyanställd personal har däremot genomförts och vidareutvecklades ytterligare under 2012. Som ett led i universitetets internationaliseringsarbete genomförs en fortsatt satsning på språkutbildning och språkhandledning för samtliga medarbetare. På arbetsmiljöområdet kan förutom utbildningar för arbetsmiljöombud nämnas en omfattande satsning på utbildning i laboratoriesäkerhet som inletts under 2012.

Sammantaget har redovisade universitetssammansamma och fakultetsvisa åtgärder stärkt universitetets möjligheter i konkurrensen om personal. Inom de flesta områden har universitetet lyckats rekrytera efterfrågad kompetens och också lyckats att behålla kvalificerade medarbetare.

Vissa institutioner redovisar svårigheter att rekrytera lärare inom vissa ämnen; en problematik som delas med övriga universitet/högskolor i hela landet.

Handelshögskolan har inom ramen för Visiting Professors Programme under åren 2009–2012 totalt kontrakterat 35 gästprofessorer och målsättningen att öka internationaliseringen och att stärka viktiga strategiska forskningsområden har därmed uppfyllts.

Implementeringen av den nya organisationen fortsätter under våren 2013 och strategierna i Vision 2020 ska omsättas i treåriga, rullande handlingsplaner för fakultet/institutionsnivå och motsvarande.

I övrigt kommer nuvarande program och strategiska satsningar att fortsätta även under 2013. Bland annat

Handelshögskolans internationella gästprofessorsprogram kommer att följas upp och utvärderas. Sahlgrenska akademien kommer under 2013 att förstärka den strategiska rekryteringskompetensen och Lärarförslagsnämndens roll kommer att ses över.

Redovisning av sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas i tabell 31. Som framgår har sjukfrånvaron i stort sätt varit oförändrad mellan åren 2010 och 2012.

Tabell 31. Uppgifter om sjukfrånvaro år 2010–2012

	2012	2011	2010
Total sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid	2,3	2,2	2,1
Varav:			
Långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar) i förhållande till total sjukfrånvaro	51,2	50,8	50,8
Sjukfrånvaro för kvinnor, % av tillgänglig arbetstid	3,0	2,9	2,8
Sjukfrånvaro för män, % av tillgänglig arbetstid	1,4	1,4	1,3
Sjukfrånvaro för anställda –29 år, % av tillgänglig arbetstid	1,5	1,2	1,6
Sjukfrånvaro för anställda 30–49 år, % av tillgänglig arbetstid	2,2	2,0	1,9
Sjukfrånvaro för anställda 50 år och äldre, % av tillgänglig arbetstid	2,7	2,8	2,5

Sjukfrånvaron inom Göteborgs universitet har hållit sig relativt konstant över den redovisade perioden. Långtidssjukskrivningen (60 kalenderdagar) har haft nedåtgående trend under flera år. För 2012 har långtidssjukskrivningen ökat något, om detta är ett trenderbrott eller engångseffekt återstår att se. Inom fakulteterna (motsv.) arbetar man aktivt med att kartlägga och följa upp sjukskrivningar och genom rehabiliteringsinsatser och förebyggande åtgärder minska densamma. I linje med organisationsförändringen så har arbete under 2012 påbörjats med att bygga upp motsvarande på institutionsnivå.

Intern styrning och kontroll

God intern styrning och kontroll på alla nivåer inom Göteborgs universitet bidrar till att verksamheten bedrivs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt, att lagar, förordningar och andra regler efterlevs samt att en tillförlitlig redovisning och en rättvisande rapportering av verksamheten sker.

Förordningen om intern styrning och kontroll (SFS 2007:603) innebär att Göteborgs universitet, tillsammans med Sveriges övriga största myndigheter måste upprätta en riskanalys, vidta kontrollåtgärder samt systematiskt och regelbundet följa upp och dokumentera arbetet med intern styrning och kontroll. Göteborgs universitet har strukturerat arbetet i enlighet med den så kallade COSO-modellens¹ fem komponenter för intern styrning och kontroll:

- Kontrollmiljö
- Riskanalys
- Kontrollfunktioner/kontrollåtgärder
- Information och utbildning
- Uppföljning och utvärdering – tillsyn

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön är det som ytterst skapar förutsättningarna för intern styrning och kontroll i organisationen. Den påverkas av organisationens kultur, till exempel etiska värderingar, ledarskap, integritet, tydlighet i målbeskrivningar, säkerställda rutiner för olika processer, fördelning av ansvar och befogenheter i organisationen.

Göteborgs universitet har under lång tid arbetat aktivt med att utveckla en ändamålsenlig kontrollmiljö. Ett exempel på detta är att i princip hela organisationen gör riskanalyser och följer upp kontrollåtgärder. Detta är ett sätt på vilket intern styrning och kontroll integreras i den ordinarie verksamheten. En

faktor som förväntas påtagligt stärka kontrollmiljön är den nya arbets- och delegationsordningen som på ett tydligt och universitetsgemensamt sätt definierar och klargör olika befattningshavares roller, mandat och skyldigheter.

Till kontrollmiljön hör även den löpande revision som utförs av externa och interna revisorer. Internrevisionen rapporterar direkt till styrelsen och har en fortlöpande diskussion med universitetets ledning. Internrevisionen har vid gemensamma chefsmöten också lyft upp aktuella granskningsteman och påtalat olika risker, fr.a. vad gäller regelefterlevnad.

Riskanalys

Under 2012 har Göteborgs universitet fortsatt att bedriva ett omfattande riskanalysarbete. Samtliga fakulteter har genomfört riskanalyser av kärnverksamheterna utbildning, forskning och samverkan. Den gemensamma förvaltningen har gjort riskanalyser av administrativa nyckelprocesser. Utifrån inkomna riskanalyser utarbetade universitetsledningen ett förslag till universitetsgemensam riskanalys för 2013. Denna fastställdes av styrelsen i december. I den av styrelsen fastställda riskanalysen identifieras tretton risker. Av dessa risker är sex nya jämfört med förra året:

- För hög andel administrativa uppgifter för forskare/lärare.
- Urholkad studentpeng leder till sämre kvalitet.
- Lagstiftning och administrativa rutiner motverkar samverkan med andra organisationer.
- Bristande IT-stöd försvårar för verksamheten.
- Omorganisationen skapar osäkerhet och oro och ökar belastningen på personal.
- Risk för att det underrepresenterade könet överutnyttjas för arbete i olika typer av arbetsgrupper så att tiden för egen forskning blir för liten.

1. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission

Samtidigt har en rad risker utgått tack vare förändrade omvärldsfaktorer och med anledning av den genomgripande omorganisationen som har genomförts under 2012. För övriga kvarstående risker har risknivån generellt sjunkit, vilket till stor del beror på att en rad kontrollåtgärder har satts in för att minska risken. Hög risknivå är i huvudsak kopplade till osäkra omvärldsfaktorer samt till processer och områden som är kopplade till att den nya organisationen inte fullt ut har implementerats med avseende på tillämpning av arbetssätt, regelverk och arbetsfördelning.

Kontrollfunktioner och kontrollåtgärder

Kontrollfunktioner utgörs av de åtgärder som har till syfte att motverka, minimera eller eliminera de risker som universitetet på olika sätt utsätts för. Det kan också handla om beredskap för att hantera eller reagera på situationer som uppstår till följd av att olika händelser inträffar.

Fakulteter, gemensamma förvaltningen och universitetsledningen har genomfört ett stort antal kontrollåtgärder för att hantera riskerna som identifierades i riskanalyserna för 2012. Dessa har inrapporterats och sammanställts i ett universitetsgemensamt dokument som presenterats i universitetsstyrelsen.

Effekterna av kontrollåtgärderna kan inte alltid mätas i kvantitativa termer. En sammanvägning av effekterna visar dock att risknivån generellt har redu-

cerats. Kontrollåtgärderna har också en central betydelse för att bygga upp ett system och en kultur som innebär att organisationen dels kontinuerligt vidtar åtgärder inom områden som uppfattas som riskfyllda dels kontinuerligt följer upp vidtagna initiativ. Åtgärderna består av alltifrån stora strategiska initiativ till konkreta handläggningsrutiner inom en viss arbetsprocess. Syftet med kontrollåtgärderna är att antingen eliminera, reducera, dela eller acceptera risken. För de flesta större verksamhetsrisker uppfattar Göteborgs universitet att det mest adekvata är att genomföra reducerande åtgärder. Det kan vara aktuellt att acceptera risken då risken beror på externa faktorer som universitetet inte kan påverka.

Information och utbildning

Information och utbildning binder samman de olika aktörerna i organisationen och bidrar till att skapa delaktighet. Det handlar både om kommunikation från ledningen ut till organisationen och från organisationen till ledningen. För en stor organisation är intern kommunikation alltid problematisk då det är svårt att garantera att samtliga berörda får rätt information vid rätt tillfälle. Den under 2012 genomförda omorganisationen har dock haft som delmål att stärka sambanden mellan olika delar av organisationen, främst vad gäller de olika administrativa processerna. Under året har också ett arbete startat vad gäller översyn och framtida

gande av nya styrdokument och normerande beslut vars syfte är att reglera och styra olika verksamhetsområden på ett mer enhetligt sätt inom universitet. Ett ytterligare initiativ under året har varit framtagandet av en kommunikationsstrategi där ett uttalat syfte är att stärka internkommunikationen vid universitetet. Under 2012 har frågor rörande regelefterlevnad funnits med som punkter vid de universitetsgemensamma chefsmötena och i de obligatoriska chefsutbildningarna. Sammantaget uppfattas initiativen kunna bidra till en kontinuerligt ökad medvetenhet i organisationen i frågor som rör intern styrning och kontroll. Som en följd av detta har vissa delar av organisationen höjt risknivån inom områden som rör främst regelefterlevnad, inte primärt som ett resultat av att fler regelbryter uppmärksammas utan snarare som en följd av en större och gemensam insikt om reglernas betydelse med avseende på exempelvis universitetets trovärdighet. Eftersom den akademiska ledningen kontinuerligt byts inom ett universitet krävs att information om intern styrning och kontroll fortlöpande förnyas och återupprepas.

Uppföljning och utvärdering – tillsyn

Tillsyn innebär att kontinuerligt utvärdera kontrollsystemet för att säkerställa att detta fungerar på avsett sätt. Ansvar för detta ligger ytterst på universitetsledningen. Punktinsatser kan ske i form av verksam-

hetsuppföljningar, internutredningar etc. Tillsynen ska resultera i förslag till förbättringar för att stärka styrningen och den interna kontrollen. Systemet med att årligen göra nya riskbedömningar, identifiera kontrollåtgärder för att minimera risker, följa upp kontrollåtgärderna för att sedan göra en ny riskanalys utgör ett värdefullt instrument för uppföljning och utvärdering. I detta sammanhang spelar också universitetets internrevision en central roll då den i sitt arbete kopplar granskningar och revisioner till just centrala riskområden. På samma sätt utgör Riksrevisionens granskningar ett viktigt inslag när det gäller att bygga upp en kultur där man kontinuerligt belyser och utvärderar verksamheten och dess centrala processer.

Sammanfattande analys

Styrelse och övrig ledning inom universitetet har under 2012 liksom tidigare år identifierat ett antal risker och gjort uppföljning av riskerna. Fortlöpande har det tagits initiativ och vidtagits åtgärder för att reducera alternativt eliminera riskerna samt att arbeta utifrån COSO-modellens olika steg.

Utifrån ovan nämnda resonemang bedöms Göteborgs universitet överlag ha en betryggande intern styrning och kontroll av de viktigaste verksamhetsriskerna och för de administrativa processerna.

Ekonomi – resultat och ställning

Ekonomiskt resultat och utveckling

Universitetet har under året haft en fortsatt relativt god tillväxt av intäkterna till verksamheten. Ökningen uppgår till 110 miljoner kronor eller cirka 2 procent. Kostnaderna har samtidigt ökat med 107 miljoner kronor eller cirka 2 procent. Inför de senaste budgetåren har det tagits en rad initiativ och beslut om strategiska satsningar som främst berör forskningsverksamheten. Dessa satsningar har inneburit och kommer fortsatt att innebära, stimulans till nyanställningar och ökade kostnader för infrastruktur. En stor del av dessa satsningar har givit förväntade kostnadsökningar. Antalet årsarbetare, exempelvis, har ökat med nästan 8 procent (365 årsarbetare) mellan 2008 och 2012.

Dock beräknades i budgeten för 2012 att dessa kostnadsökningar skulle fortsätta i än högre grad än vad som blivit fallet. En tydlig plan för planerad och tidsbestämd förbrukning av balanserat kapital är framtagna för perioden 2013–2015.

Universitetet redovisar ett överskott på 44 miljoner kronor. Av detta överskott redovisas 23 miljoner kronor inom forskningsverksamheten medan utbildningsverksamheten redovisar ett överskott på 21 miljoner kronor.

Universitetets sammantagna överskott (myndighetskapital) möjliggör ytterligare fortsatta satsningar för att stärka konkurrenskraften under de närmast kommande åren. Följande satsningar är fortsatt prioriterade:

Tabell 32. Ekonomisk utveckling (belopp i mkr löpande priser)

	Bokslut 2012	Prognos 2012 ¹	Bokslut 2011	Bokslut 2010
Verksamhetens intäkter				
Intäkter av anslag	3 619	3 621	3 557	3 518
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	456	470	466	467
Intäkter av bidrag	1 302	1 245	1 244	1 159
Finansiella intäkter	50	50	50	21
Summa intäkter	5 427	5 385	5 317	5 165
Verksamhetens kostnader				
Kostnader för personal	–3 241	–3 240	–3 180	–2 923
Kostnader för lokaler	–636	–643	–630	–605
Övriga driftkostnader	–1 301	–1 310	–1 287	–1 252
Finansiella kostnader	–12	–12	–11	–4
Avskrivningar	–190	–174	–165	–150
Summa kostnader	–5 379	–5 380	–5 272	–4 933
Verksamhetsutfall	48	5	45	231
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	–4,3	1,5	1,5	0,4
Transfereringar mm				
Finansiering av bidrag	165	150	144	119
Lämnade bidrag	–165	–150	–144	–119
Årets kapitalförändring	44	6	46	232

1. Prognos per 2012-08-31 redovisad i universitetsstyrelsen.

- fortsatta åtgärder med anledning av forskningsutvärderingen RED 10 (Research Evaluation for Development),
- fler doktorandanställningar,
- effekter av rekryteringar av internationella gästforskare,
- satsning på områden inom ramen för beslutad Vision 2020,
- samfinansiering av externa forskningsprojekt,
- effekter av åtgärder inom utbildningsområdet som rör kvalitet, volym och innehåll,
- utveckling av kursutbud och programutbildningar,
- effekter av beslutad ny arbetsordning och delegationsordning samt beslutad ny administrativ stödorganisation.

Den sammantagna finansieringen av verksamheten uppgick under året till 5 427 miljoner kronor, vilket är en ökning med 110 miljoner kronor jämfört med 2011.

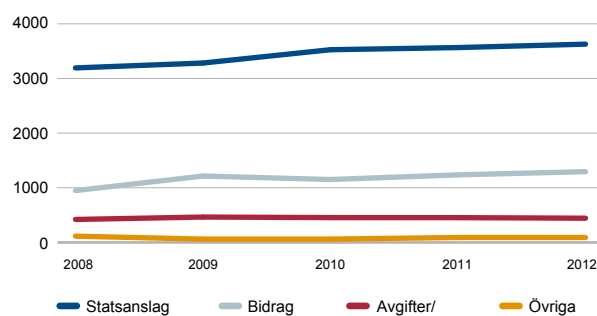
Intäkter av anslag som uppgår till 3 619 miljoner kronor ökar med nästan 2 procent (62 miljoner kronor). Intäkter av anslag utgör 67 procent av den totala finansieringen. Av anslagen används 22 miljoner kronor till finansiering av transfereringar. Dessa ökar med 12 miljoner kronor och beror på ökad samverkan med Chalmers och andra organisationer. Anslagen ökar främst beroende på den generella pris- och löneomräkningen. Anslagen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå förändras dessutom på grund av en utökning av antalet utbildningsplatser för läkare och sjuksköterskor samt en omfördelning till förmån för humaniora och samhällsvetenskap, men minskar också genom en mindre indragning av anslaget på grund av införda studieavgifter för studenter från tredje land. Anslaget till forskning och utbildning på forskarnivå förstärks genom fullföljande av beslutade satsningar från forskningspropositionen och på strategisk satsning på vårdforskning.

Av statsanslagen avser:

- 1 793 miljoner kronor utbildning på grundnivå och avancerad nivå (en ökning med 1,3 procent),
- 1 362 miljoner kronor forskning och utbildning på forskarnivå (en ökning med 3,2 procent), samt
- 484 miljoner kronor till ersättning för klinisk utbildning och forskning inom läkarutbildningen och tandläkarutbildningen (en ökning med 1,5 procent), i enlighet med avtal mellan staten och Västra Götalandsregionen.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar uppgår till 456 miljoner kronor, vilket är en minskning med drygt 2 procent (10 miljoner kronor) jämfört med föregående år. Intäkter av avgifter och andra ersättningar utgör 8 procent av den totala finansieringen. Intäkter av uppdragsutbildning minskar med drygt 18 procent och uppgår till 63 miljoner kronor. Det är främst uppdragsutbildning riktad mot kommuner och landsting samt mot företag som minskar. Intäkter av uppdragsforskning är i stort sett oförändrad och uppgår till 130 miljoner kronor. Den största andelen härrör från andra statliga myndigheter. Även övriga försäljningsintäkter minskar med nästan 3 procent och uppgår till 158 miljoner kronor. Bland försäljnings-

Diagram 3. Finansiering av verksamheten

intäkterna minskar försäljning av kompendier och andra publikationer samt analysarbeten. Intäkter från resurssamordning ökar däremot med nästan 4 procent och uppgår till 93 miljoner kronor. Studieavgifter för studenter från s.k. tredjeländ införs under 2011 och drygt 8 miljoner kronor har dessa avgifter redovisas för året.

Intäkter av bidrag, det vill säga bidrag från forskningsråd och andra bidragsgivare, uppgår till 1 302 miljoner kronor. Bidragsintäkterna har ökat med nästan 5 procent (58 miljoner kronor) jämfört med föregående år. Intäkter av bidrag utgör 24 procent av den totala finansieringen.

De löpande bidragsinkomsterna har ökat med nästan 6 procent (74 miljoner kronor). Skillnaden mellan redovisade intäkter och löpande inkomster redovisas som ökade oförbrukade bidrag.

Bidragsinkomsterna fördelat på olika grupper av bidragsgivare:

- bidrag från forskningsråden utgör 46 procent och ökar med drygt 15 procent,
- bidrag från andra statliga myndigheter utgör 11 procent och ökar med 21 procent,
- bidrag från andra svenska organisationer och företag utgör 33 procent och minskar med nästan 6 procent,
- bidrag från Europeiska unionen utgör nästan 7 procent och är i princip oförändrade,
- bidrag från utländska företag och organisationer utgör 3 procent och minskar med 11 procent.

Forskningsbidrag per finansieringsgrupp redovisas i diagram 4.

De finansiella intäkterna uppgår till 50 miljoner kronor och är i paritet med föregående år. De finansiella intäkterna utgör 1 procent av den totala finansie-

ringen. Av de finansiella intäkterna utgörs merparten av ränteintäkter (36 miljoner kronor) från inlåningsräntan hos Riksgälden och 14 miljoner kronor avser avkastning från egna fonder m.m.

Resursanvändningen i verksamheten (de totala kostnaderna) uppgick till 5 379 miljoner kronor. Jämfört med föregående år innebär detta en nominell ökning med 2 procent (107 miljoner kronor). Ökningen beror främst på ökade personalkostnader och på ökade kapitalkostnader (avskrivningar). Resursanvändningen i verksamheten redovisas i diagram 5.

Kostnader för personal motsvarar 3 241 miljoner kronor av den totala resursanvändningen. Dessa kostnader utgör 60 procent av den totala resursanvändningen. Av kostnaderna utgör direkta löner och andra ersättningar 2 119 miljoner kronor och 1 032 miljoner kronor sociala avgifter, avsättningar till pensioner samt övriga personalkostnader (bl.a. företagshälsovård, kompetensutveckling m.m.) 90 miljoner kronor. Jämfört med föregående år ökar de totala personalkostnaderna med 61 miljoner kronor eller nästan 2 procent. Av ökningen utgör 30 miljoner kronor beräknade effekter av nytt löneavtal med giltighet från 1 oktober 2012. Statens avtalsförsäkringar (SPV) har ökat mer än förväntat och en högre premiekostnad om 13,5 miljoner kronor redovisas i bokslutet. Jämfört med 2011 så är antalet årsarbetskrafter näst intill oförändrat. Antalet administrativ och teknisk personal minskar med drygt 2 procent till 1 923 årsarbetskrafter, antalet undervisande och forskande personal minskar med knappt 1 procent till 2 398 årsarbetskrafter medan antalet anställda forskarstuderande ökar med nästan 8 procent till 798 årsarbetskrafter. Den förändrade personalstrukturen beräknas ge kostnadsförändringar om 10–15 miljoner kronor.

Tabell 33. Personalkostnader och personalvolym 2008–2012

	2012	2011	2010	2009	2008	förändring	%
Personalkostnad, mnkr	3 241	3 180	2 923	2 817	2 724	517	19
Antal årsarbetare	5 121	5 123	4 983	4 804	4 756	365	8
Antal anställda	5 758	5 823	5 642	5 385	5 348	410	8
Personalkostnad/årsarb (tkr)	635	621	587	586	573	62	11
Förändring i %	2,3	5,8	0,2	2,3	7,1		

Tabell 34. Lokalkostnader per m² 2008–2012

	2012	2011	2010	2009	2008	förändring	%
Lokalkostnad, mnkr	636	630	605	616	603	33	5
Lokalyta, m ²	381 700	381 100	374 700	385 800	390 119	–8 419	–2
Kostnad per m ²	1 665	1 652	1 616	1 597	1 546	119	8
Förändring i %	0,8	2,2	1,2	3,3	1,2		

Förändringen av personalkostnader och personalvolym under perioden 2008–2012 framgår av tabell 33. Under perioden har de totala personalkostnaderna ökat med 517 miljoner kronor i löpande priser. Detta motsvarar en ökning på 19 procent. Volymförändringen under samma period (mätt i årsarbetskrafter) redovisar en ökning med 8 procent. Kostnaden per årsarbetskraft har ökat med 62 000 kr eller 11 procent under femårsperioden.

Personaluppgifter kommenteras även under avsnittet ”Personal”.

Kostnader för lokaler utgör 636 miljoner kronor av de totala kostnaderna. Lokalkostnaderna utgör 12 procent av den totala resursanvändningen. Jämfört med föregående år ökar lokalkostnaderna med 1 procent (6 miljoner kronor). Av lokalkostnaderna utgör 588 miljoner kronor hyreskostnader och 47 miljoner kronor övriga kostnader för fastighetsdrift. Hyreskostnaderna ökar med 7 miljoner kronor medan driftkostnaderna är i stort oförändrade.

Lokalytan uppgick till 381 700 m², en ökning med 600 m² jämfört med föregående år. Volymförändringen består av tillkommande lokalytor på 2 000 m² och minskade lokalytor på 1 400 m² och beror främst på:

- tillkommande lokalytor för främst gästforskarbostäder,
- minskade lokalytor för den utbildningsvetenskapliga fakulteten och för Handelshögskolan.

Förändringen av lokalkostnader och lokalyta under perioden 2008–2012 framgår av tabell 34. Under perioden har de totala lokalkostnaderna ökat med 33 miljoner kronor i löpande priser, vilket motsvarar en ökning på 5 procent. Volymförändringen (lokalytan) under samma period uppgår till en minskad lokalyta på 8 400 m². Kostnaden per m² har ökat med 8 procent under perioden.

Övriga driftkostnader svarar för 1 301 miljoner kronor av den totala resursanvändningen, vilket motsvarar 24 procent. Jämfört med 2011 ökar driftkostnaderna med drygt 1 procent eller 14 miljoner kronor.

Jämfört med föregående år ökar kostnaderna för:

- konsulttjänster och övriga tjänster med 5 procent (9 miljoner kronor)
- datatjänster med 6 procent (6 miljoner kronor)
- kostnader för antagningssystem mm med nästan 17 procent (4 miljoner kronor)

Diagram 4. Externa forskningsbidrag uppdelat på finansårsgrupper för 2012

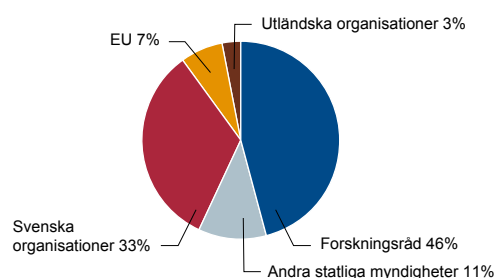
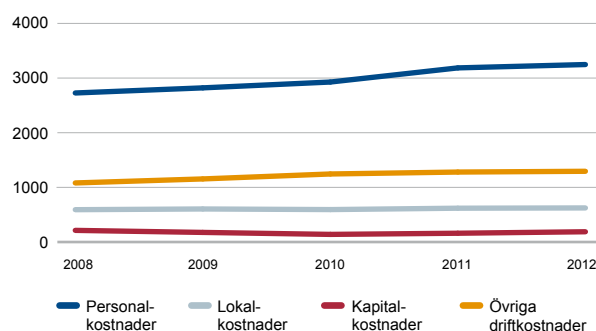

Diagram 5. Resursanvändning i verksamheten

- kostnader för utbildning och praktik med 8 procent (5 miljoner kronor)
- laboratoriekemikalier med 10 procent (3 miljoner kronor)
- resekostnader med 3 procent (3 miljoner kronor)
- samverkanskostnader med Chalmers med 9 procent (4 miljoner kronor)

Jämfört med föregående år minskar kostnaderna för:

- böcker, tidskrifter och andra publikationer med 19 procent (10 miljoner kronor)
- tryckning med 13 procent (2 miljoner kronor)

Kostnader för klinisk utbildning och forskning inom läkar- och tandläkarutbildningen utgör 484 miljoner kronor, en ökning med 7 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Finansiella kostnader samt avskrivningar motsvarar 202 miljoner kronor och utgör 4 procent av den totala resursanvändningen. Kapitalkostnaderna ökar med 26 miljoner kronor, jämfört med 2011. Avskrivningar uppgår till 190 miljoner kronor och ökar med 25 miljoner kronor. I årets avskrivningar ligger extra avskrivningar på 22 miljoner kronor för immateriella anläggningstillgångar (utvecklingsprojekt av olika slag). Räntekostnader för lån på anläggningstillgångar uppgår till 7 miljoner kronor, en minskning med 1 miljon kronor jämfört med föregående år.

Under perioden 2008–2012 har finansieringen av verksamheten och resursanvändningen inom verksamheten, i löpande priser, utvecklats enligt tabell 35.

Intäkterna har under perioden ökat med 17 procent. Bland intäkterna har statsanslagen ökat med 14 procent och avgifter och andra ersättningar för uppdragsverksamheter mm har ökat med 5 procent. Intäkter av bidrag har ökat med hela 36 procent.

De totala kostnaderna har ökat med 16 procent. Personalkostnaderna har ökat med 19 procent. Lokalkostnaderna har ökat med 5 procent medan kapitalkostnaderna har minskat med 11 procent under perioden. Övriga driftkostnader har ökat med 19 procent eller i genomsnitt knappt 4 procent per år.

GU Holding AB

Holdingkoncernen redovisar i sitt bokslut för 2012 ett negativt resultat efter skatt på 4,3 miljoner kronor, vilket påverkar universitetets resultat i motsvarande mån. Moderbolaget redovisar ett negativt resultat efter skatt på 4 miljoner kronor.

Sammantaget har det egna kapitalet i koncernen minskat från 10,1 miljoner kronor per den 31 december 2011 till 9,8 miljoner kronor per den 31 december 2012. I moderbolaget har det egna kapitalet dock ökat från 8,8 miljoner kronor till 9 miljoner kronor för motsvarande jämförelsepunkter. I båda fallen påverkas

Tabell 35. Finansiering och resursanvändning 2008–2012 (belopp i mnkr löpande priser)

	2012	2011	2010	2009	2008	Förändr	%
Statsanslag	3 619	3 557	3 518	3 276	3 187	432	14
Bidrag	1 302	1 244	1 159	1 222	958	344	36
Avgifter/ersättningar	456	466	467	477	433	23	5
Övriga intäkter	50	50	21	21	74	-24	-32
Summa intäkter	5 427	5 317	5 165	4 997	4 652	775	17
Personalkostnader	-3 241	-3 180	-2 923	-2 817	-2 724	-517	19
Lokalkostnader	-635	-630	-605	-616	-603	-32	5
Kapitalkostnader	-202	-175	-154	-190	-227	25	-11
Övriga driftkostnader	-1 301	-1 287	-1 252	-1 162	-1 089	-212	19
Summa kostnader	-5 379	-5 272	-4 933	-4 785	-4 643	-736	16
Verksamhetsutfall	48	45	232	212	9		
Summa verksamhetsutfall 2008–2012	546						

det egna kapitalet av erhållet kapitaltillskott om 4 miljoner kronor för uppbyggnad av så kallade idébanker.

Resultatutvecklingen för holdingbolaget under perioden 1997–2012 visas i tabell 36.

Styrelsen för holdingbolaget kommer att ha behandlat resultatet för 2012 före universitetsstyrelsens sammanträde 2013-02-20.

Tabell 36. Resultatutveckling i GU Holding AB, 1997–2012 (belopp i mnkr)

2012	2011	2010	2009	1997–2008
–4,3	1,5	0,4	0,2	–8,8

Ekonomisk ställning

Universitetet redovisar som årets kapitalförändring ett överskott på 44 miljoner kronor. Det ekonomiska resultatet påverkas i hög grad av att forskningsverksamheten och utbildningen på forskarnivå redovisar ett överskott på 23 miljoner kronor, samt att utbildning på grundnivå och avancerad nivå redovisar ett överskott på 21 miljoner kronor.

Under de fem senaste budgetåren (2008–2012) har universitetet redovisat årliga kapitalförändringar i enlighet med tabell 37.

Myndighetskapitalet, inklusive årets kapitalförändring, uppgår vid årets slut till totalt 864 miljoner kronor. I myndighetskapitalet ingår statskapital (dependerad konst och kapitaltillskott till GU Holding AB), donationsfastigheter och resultatandel i holdingbolaget samt verksamhetens balanserade kapital. Det sistnämnda beloppet uppgår till 840 miljoner kronor.

Under 2012 har institutioner och fakulteter inom universitetet fortsatt att analysera det balanserade kapitalet. Syftet har varit att försöka klassificera kapi-

talet i ”bundet” respektive ”fritt” kapital. Med ”bundet kapital” avses kapital som är avsatt för en planerad och tidsbunden användning och som exempel kan nämnas strategiska satsningar, åtagande om samfinansiering i befintliga forskningsprojekt, forskarskolor och doktorandanställningar. Med ”fritt kapital” menas allt annat kapital som finns för att kunna möta oförutsedda behov och löpande förändringar i finansieringsförutsättningar och kostnader.

Analysen har givit som resultat att av det balanserade kapitalet på 840 miljoner kronor är ungefär drygt 55 procent att betrakta som ”bundet kapital” och resterande knappa 45 procent som ”fritt kapital”. Jämfört med motsvarande bedömning under 2011 så minskar andelen ”bundet kapital” något. En genomförd inventering per fakultetsområde vid årsskiftet 2012/2013 har utifrån analysen om ”bundet” och ”fritt” balanserat kapital tagit fram en plan för perioden 2013–2015 gällande förväntad disposition av det balanserade kapitalet. Denna inventering visar att ungefär 100 miljoner kronor per år under nämnda period kommer att förbrukas till planerade insatser. Universitetet har också satt upp som ”tumregel” att runt 5 procent av omsättningen (300 miljoner kronor) bör finnas som en långsiktigt ”fritt kapital”. Detta för att kunna möta oförutsedda händelser.

Universitetet avser att gå vidare under kommande år för att ytterligare säkerställa analysen och att gjorda bedömningar kan anses vara kvalitetssäkrade.

Investeringar och låneramar

Totalt uppgår årets investeringar till 220 miljoner kronor, vilket innebär en ökning mot föregående år på 5 miljoner kronor. Under de senaste åren har det tagits

Tabell 37. Årlig kapitalförändring (mnkr)

	2012	2011	2010	2009	2008
Verksamheten	47,1	45,0	230,8	212,3	8,7
Donationsmedel	0,8	–0,3	0,7	–0,1	0,8
GU Holding	–4,3	1,5	0,4	0,2	–1,5
Summa	43,6	46,2	231,9	212,4	8,0

initiativ till en riktad satsning av infrastrukturella investeringar i forskningsmiljöer och studiemiljöer. Denna satsning har pågått under åren 2010–2012 och särskilda investeringsmedel om 130 miljoner kronor har ställts till verksamhetens förfogande.

Investeringar i annans fastighet uppgår till 11 miljoner kronor och har minskat med 17 miljoner kronor jämfört med föregående år. Vidare har 146 miljoner kronor investerats i utrustning och inventarier. Detta är nästan oförändrat jämfört med föregående år. Dessutom har 35 miljoner kronor investerats i utvecklingsarbetet med IT-relaterade stödsystem. Jämfört med föregående år är detta en ökning med 3 miljoner kronor.

Det bokförda värdet av befintliga materiella och immateriella anläggningstillgångar uppgår per 31 december till 607 miljoner kronor. Det är en ökning jämfört med föregående år med 3 miljoner kronor. Förändringen beror på årets nyinvesteringar och påverkas också av årets avskrivningar inklusive extra avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar (utvecklingsprojekt).

Universitetet disponerade under budgetåret en låneram på 600 miljoner kronor för finansiering av investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten. Årets nyupplåning uppgår till 193 miljoner kronor och under budgetåret har lånen amorterats med 147 miljoner kronor. Nyupplåningen har ökat med 32 procent (47 miljoner kronor) och amorteringarna med 11 procent (15 miljoner kronor). Universitetets lån hos Riksgäldskontoret uppgår per 31 december till 480 miljoner kronor. En ökning med drygt 10 procent (46 miljoner kronor).

Likviditet

Kassalikviditeten framgår av nedanstående uppställning (miljoner kronor).

2012-12-31	2011-12-31	2010-12-31
2 781	2 472	2 338

Behållningen på räntekontot hos Riksgälden har ökat med 350 miljoner kronor och övriga banktillgodohavanden (EUR-konto) har minskat med 41 miljoner kronor, jämfört med föregående bokslut.

Universitetets likviditet består till en mycket stor del av förvaldade förskott från bidragsgivare till forskningsprojekt, men också i växande utsträckning av ett ökat myndighetskapital. Likviditeten vid det gångna årsskiftet påverkas även av relativt kraftigt ökade leverantörsskulder.

Enligt kapitalförsörjningsförordningen ska alla in- och utbetalningar som avser universitetets verksamhet ske genom universitetets räntekonto hos Riksgälden. Den 31 december var universitetets saldo på detta konto 2 727 miljoner kronor. Den genomsnittliga inlåningsräntan på räntekontot uppgick till 1,47 procent.

Oförbrukade forskningsbidrag och upplupna bidragsintäkter

I balansräkningen redovisas för året upplupna bidragsintäkter på 179 miljoner kronor. Detta är en ökning med 42 miljoner kronor jämfört med föregående år. Upplupna bidragsintäkter består av utgifter för projekt där bidragsgivaren ännu inte överfört medel i tillräckligt utsträckning.

I balansräkningen redovisas oförbrukade forskningsbidrag på 1 586 miljoner kronor. Detta är 56 miljoner kronor mer än vid motsvarande tidpunkt föregående år. Ökningen beror både på att de löpande bidragsinkomsterna har ökat och på att en fullständig kostnadsredovisning tillämpas från och med 2009 som innebär

Tabell 38. Värdeförändring 2012

	Värdeförändring 2012 i % markn värde	Jämförelseindex
Jubileumsfonden	5,21	4,54
Handelshögskolan, Fastighetsdonation	5,25	4,54
Oceanografi, Fastighetsdonation	5,28	4,47
Lundberglaboratoriet	5,29	4,47
Torsten och Ragnar Söderbergs prof.	5,14	4,47

att indirekta kostnader redovisas efter hand som förbrukning av forskningsbidragen sker.

Donationsförvaltningen

Universitetet har regeringens medgivande att placera statliga gåvo- och donationsmedel på annat sätt än i förvaltning hos Riksgälden och/eller Kammarkollegiet. Detta innebär att delar av universitetets gåvo- och donationsmedel placerats diskretionärt i kapitalförvaltning hos två kapitalförvaltare, Svenska Handelsbanken och Skandinaviska Enskilda Banken, SEB.

De diskretionära förvaltningsuppdragen har under året fullföljts i enlighet med den av universitetet fastställda placeringspolicyn. Huvuddragen i placeringspolicyn är riskspridning genom fastställda gränsvärden för fördelning av kapitalet i olika tillgångsslag, samt en tydlig fokusering på goda normer, god sed samt gott omdöme i förmögenhetsplaceringarna.

Förvaltningen placerar inte i företag som bedriver sin verksamhet i strid mot väletablerade internationella normer, framförallt FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s konvention om mänskliga rättigheter, FN:s barnkonvention, ILO:s kärnkonventioner, samt Internationella miljökonventioner.

Under 2012 har det ekonomiska nyhetsflödet till stor del handlat om den statsfinansiella krisen i Europa. Under senare delen av året har man dock tolkat ekonomisk statistik och enkäter, som att utvecklingen åtminstone inte ytterligare har försämrats. Utvecklingen i USA har också tolkats som positiv, då underskottet i bytesbalansen minskat och det privata sparandet ökat. Börsåret 2012 blev till slut riktigt positivt där Stockholmsbörsen steg med närmare 17 procent.

Det bokförda värdet för gåvo- och donationsmedlen uppgår till 208 miljoner kronor. Av det samlade kapitalet är drygt 59 miljoner kronor placerat i värdepapper via förvaltningsuppdrag hos Kammarkollegiet (räntor) samt SEB (svensk aktieindexfond). Allokeringsmässigt är normalläget så att 50 procent är räntor

och 50 procent aktier. Den diskretionära donationsförvaltningens avkastning mäts mot sammanvägda jämförelseindex.

I tabell 38 framgår utvecklingen i de olika förvaltningsdepåerna ställt mot antaget jämförelseindex.

Depåernas värdeförändring har utvecklats något bättre än jämförelseindex. Den största orsaken till det goda resultatet är att ränteförvaltaren lyckats väl i sina ränteplaceringar. Aktieindexfonden har levererat i paritet med index. Marknadsvärdet av aktie- och fondinnehav i de diskretionärt förvaltade uppdragen överensstämmer med bokfört värde.

Utöver de diskretionärt förvaltade donationerna ingår 115 miljoner kronor som universitetet ingått avtal om att placera i Akademiska Hus AB samt 18 miljoner kronor oförbrukade medel av samma donation. Resterande är bankräkning hos kapitalförvaltarna (1,3 miljoner kronor), donationer för diverse forskningsändamål (6,2 miljoner kronor) samt ännu ej förbrukade räntemedel (8,5 miljoner kronor). Förvaltningen består av både likvida medel i bankräkning och placeringar på räntekonto i Riksgälden.

Under 2012 har universitetets donationsförvaltning bidragit med 9,2 miljoner kronor till olika verksamhetsområden inom universitetet fördelat enligt följande:

Handelshögskolan	6,9 mnkr
Naturvetenskapliga fakulteten	0,8 mnkr
Universitetsgemensamma ändamål	1,5 mnkr

Utdelade stipendier och andra bidrag

Universitetet har under året haft möjlighet att utdela cirka 4 500 stipendier till studerande inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå och inom utbildning på forskarnivå. Stipendiernas storlek har varierat från 500 kronor och upp till 60 000 kronor. De beloppsmässigt största stipendieutgivarna har varit de Adlerbertska stiftelserna, ur vilka stipendier om cirka 41 miljoner kronor utdelats. Exempel på andra stiftelser ur vilka stipendier till studerande utgått är Bo Linderoth-

Olsons fond, Paul och Marie Berghaus' donationsfond, Göteborgs Folkskoleseminariers Minnesfond samt Carl Larssons stipendiefond.

Drygt 230 lärare och forskare har tilldelats bidrag till resor och forskning ur bland annat Sven Petterssons fond för humanistisk vetenskap, Torsten Petterssons fond för humanistisk vetenskap, Erland Erikssons donation, Göteborgs Högskolas Linnéfond, Oscar Ekmans stipendiefond, Adlerbertska Forskningsstiftelsen samt Jubileumsanslaget ur Knut och Alice Wallenbergs stiftelse. De utdelade beloppen uppgår totalt till cirka 5,6 miljoner kronor.

Avkastning ur anknutna stiftelser avsedda för forskning inom Sahlgrenska Akademiens område har under 2012 fördelats med ett belopp uppgående till cirka 7 miljoner kronor.

Väsentliga uppgifter

I enlighet med Regleringsbrev för budgetåret 2012 redovisas en sammanställning över väsentliga uppgifter. Av sammanställningen kan utläsas:

- *Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*; antalet helårsstudenter exkl. uppdragsutbildning och beställd utbildning uppgår till 25 578 och har minskat med 2,8 procent eller 738 helårsstudenter, jämfört med föregående år. Antalet helårsprestationer uppgår till 21 316, vilket är en minskning med drygt 2 procent eller 461 helårsprestationer.
- *Kostnad per helårsstudent* uppgår till 77 996 kronor och har ökat jämfört med föregående år med drygt 3 procent eller 2 544 kronor. Kostnad per helårsprestation uppgår till 93 591 kronor och har också ökat jämfört med föregående år med knappt 3 procent eller 2 400 kronor.
- *Antalet studieavgiftsskyldiga helårsstudenter* uppgår till 60 och utgör 0,2 procent av det totala antalet helårsstudenter.
- *Utbildning på forskarnivå*; antalet nyantagna doktorander uppgår till 337 vilket är en viss minskning jämfört med 2011. Av dessa är 59 procent kvinnor, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Antalet doktorander med någon aktivitet uppgår till

2 042, vilket är i paritet med föregående år. Antalet doktorander med doktorandanställning uppgår till 803, en ökning med 11 procent jämfört med föregående år. Antal doktorander med utbildningsbidrag uppgår till 96, en minskning med 31 procent jämfört med 2011. Antalet doktorsexamina uppgår till 233, vilket är en minskning med 32 jämfört med föregående år.

- *Personal*; Antalet årsarbetskrafter uppgår totalt till 5 158 och ökar med 0,5 procent eller 30 årsarbetare, jämfört med föregående år. Antalet lärare uppgår till 1 839 och minskar med 70 eller nästan 4 procent jämfört med föregående år. Andelen disputerade lärare utgör 74 procent, vilket är en lite minskning jämfört med 2011. Antalet professorer uppgår till 483, en minskning med 7, jämfört med 2011. Av antalet professorer är 27 procent kvinnor, en ökning med 8 procentenheter jämfört med föregående år.
- *Ekonomi*; Intäkterna ökar med 110 miljoner kronor eller 2 procent, jämfört med 2011. Av intäkterna utgör utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2 095 miljoner kronor (39 procent), en ökning med 30 miljoner kronor eller drygt 1 procent, jämfört med 2011. Forskning och utbildning på forskarnivå utgör 3 332 miljoner kronor eller 61 procent av de totala intäkterna. Intäkter till forskning och utbildning på forskarnivå ökar med 80 miljoner kronor eller drygt 2 procent, jämfört med 2011.

De totala kostnaderna ökar med 107 miljoner kronor eller 2 procent, jämfört med 2011. Av de totala kostnaderna utgör personalkostnader 60 procent och lokalkostnaderna 12 procent. I stort är det oförändrade andelar jämfört med föregående år.

Balansomslutningen uppgår till 4 056 miljoner kronor, en ökning med 325 miljoner kronor eller knappt 9 procent, jämfört med 2011. Av balansomslutningen utgör oförbrukade bidragsmedel 1 586 miljoner kronor (39 procent), en ökning med 56 miljoner kronor, jämfört med 2011. Myndighetskapitalet uppgår till 864 miljoner kronor, vilket utgör 21 procent av balansomslutningen. Myndighetskapitalet ökar med 47 miljoner kronor, jämfört med föregående år.

Väsentliga uppgifter (bilaga 6)

	2012	2011	2010	2009	2008
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ¹	25 578	26 316	26 896	25 914	24 330
Kostnad per helårsstudent (kr)	77 996	75 462	70 681	71 516	75 843
Totalt antal helårsprestationer ¹	21 316	21 777	21 954	20 896	19 659
Kostnad per helårsprestation (kr)	93 591	91 191	86 592	88 690	93 864
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	60	44			
Totalt antal nyantagna doktorander	337	339	314	292	269
andel kvinnor	59%	55%	57%	61%	61%
andel män	41%	45%	43%	39%	39%
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	2042	2 041	1 958	1 990	2 045
andel kvinnor	59%	58%	59%	60%	60%
andel män	41%	42%	41%	40%	40%
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.)	803	722	655	653	634
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarb.)	96	140	153	159	165
Genomsnittligt studietid för licentiatexamen	2,6	2,5	2,8	3	2,5
Genomsnittligt studietid för doktorsexamen	4	4	4,1	4,1	4,2
Totalt antal doktorsexamina	233	265	295	307	281
Totalt antal licentiatexamina	36	50	41	30	37
Antal ej fraktionerade refereegranskade artiklar och forskningsöversikter ²	2 898	3 080	2 832	2 883	2 711
Kostnad per ej fraktionerad refereegranskad artikel och forskningsöversikt (mnkr) ²	1,14	1,04	1,04	0,98	0,96
Personal³					
Totalt antal årsarbetskrafter ⁴	5 158	5 128	4 978	4 796	4 778
Medelantal anställd	5 860	5 833	5 621	5 449	5 429
Totalt antal lärare (årsarb.) ⁵	1 839	1 909	1 678	1 641	1 610
andel kvinnor	47%	46%	45%	45%	44%
andel män	53%	54%	55%	55%	56%
Andel disputerade lärare (årsarb.) ⁵	74%	75%	70%	64%	60%
andel kvinnor	45%	43%	41%	40%	37%
andel män	55%	57%	59%	60%	63%
Antal professorer (årsarb.)	483	490	477	472	461
andel kvinnor	27%	25%	25%	25%	23%
andel män	73%	75%	75%	75%	77%
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr) varav	5 427	5 317	5 165	4 997	4 652
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2 095	2 065	2 051	1 998	1 972
andel anslag	91%	91%	91%	94%	87%
andel externa intäkter (exkl. fin.)	9%	9%	9%	6%	11%
Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	3 332	3 252	3 113	2 999	2 680
andel anslag	51%	52%	53%	50%	55%
andel externa intäkter (exkl. fin.)	48%	47%	46%	50%	43%
Kostnader totalt (mnkr) varav	5 379	5 272	4 933	4 785	4 642
andel personal	60%	60%	59%	59%	57%
andel lokaler	12%	12%	12%	13%	13%
Lokalkostnader ⁶ per kvm (kr)	1 665	1 652	1 616	1 597	1 546
Balansomslutning (mnkr)	4 056	3 731	3 565	3 133	2 934
varav oförbrukade bidrag	1 586	1 530	1 491	1 381	1 277
varav årets kapitalförändring	44	46	232	212	8
varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring) ⁷	864	817	771	540	328

1. Exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning. Metoden för att beräkna antal helårsstudenter (hst) och helårsprestationer (hpr) har förändrats under 2012.

Uppgifterna för 2010 och 2011 har justerats för jämförbarhet, vilket också påverkar kostnadsberäkningen per hst och hpr.

2. Uppgifterna om antalet artiklar, forskningsöversikter och publikationer för 2012 kan komma att förändras eftersom komplettering av icke-rapporterad publicering görs löpande. Fraktionering innebär att publikationen fördelas på antalet författare vilket också påverkar kostnadsberäkningen per hst och hpr. Uppgifterna för 2010 och 2011 har justerats för att uppnå jämförbarhet.

3. Per oktober månad om inget annat anges.

4. Antal årsarbetskrafter inkluderar externfinansierade adjungerade lärare.

5. Antal lärare avser de anställningar som ingår i Göteborgs universitets anställningsordning.

6. Enligt resultaträkning.

7. För stiftelsehögskolorna avses kapital och årets resultat.

Resultaträkning (tkr)

	Not	2012-01-01– 2012-12-31	2011-01-01– 2011-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	3 618 967	3 557 165
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2, 45, 46	455 988	466 441
Intäkter av bidrag	3	1 301 670	1 243 584
Finansiella intäkter	4	49 919	49 892
Summa		5 426 544	5 317 082
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	–3 240 559	–3 180 214
Kostnader för lokaler	6	–635 561	–629 633
Övriga driftkostnader	7	–1 300 854	–1 287 083
Finansiella kostnader	8	–11 574	–10 666
Avskrivningar och nedskrivningar	9–13	–190 074	–164 808
Summa		–5 378 622	–5 272 404
Verksamhetsutfall		47 922	44 678
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	14	–4 261	1 495
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m. m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	15	0	36
Medel som tillförts statens budget från uppbörds verksamhet		0	–36
Saldo		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	16	22 495	10 752
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		93 354	80 704
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		49 175	53 055
Lämnade bidrag		–165 024	–144 511
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	17	43 661	46 173

Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2012-12-31	2011-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	9	43 001	43 340
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	9	8 977	9 189
S:a immateriella anläggningstillgångar		51 977	52 529
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader	10	8 905	9 505
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	127 344	143 702
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	417 580	398 610
Pågående nyanläggningar	13	750	
S:a materiella anläggningstillgångar		554 579	551 817
Finansiella anläggningstillgångar	18		
Andelar i del- och helägda företag		9 665	9 926
Andra långfristiga värdepappersinnehav		58 962	53 624
Andra långfristiga fordringar		115 253	120 091
S:a finansiella anläggningstillgångar		183 880	183 641
Varulager			
Varulager och förråd	19	3 592	3 173
Fordringar			
Kundfordringar	20	79 098	82 052
Fordringar hos andra myndigheter	21	54 287	72 373
Övriga fordringar	22	3 949	5 212
S:a fordringar		137 334	159 637
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	23	145 984	150 473
Upplupna bidragsintäkter	24	178 876	137 186
Övriga upplupna intäkter	25	19 135	19 034
S:a periodavgränsningsposter		343 996	306 693
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	26	0	-36
Kortfristiga placeringar			
Värdepapper och andelar	27	0	991
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	28	2 726 981	2 377 049
Kassa och bank	29	53 920	95 438
S:a kassa och bank		2 780 901	2 472 487
SUMMA TILLGÅNGAR		4 056 259	3 730 932

Balansräkning (tkr)

KAPITAL OCH SKULDER	Not	2012-12-31	2011-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital	30	5 140	1 084
Donationskapital	31	8 678	9 040
Resultatandelar i del- och helägda företag	32	9 926	8 431
Balanserad kapitalförändring	33	796 740	752 061
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	17	43 661	46 173
S:a myndighetskapital		864 144	816 790
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	34	51 427	50 848
Övriga avsättningar	35	32 052	26 052
S:a avsättningar		83 479	76 900
Skulder m. m.			
Lån i Riksgäldskontoret	36	480 218	434 423
Skulder till andra myndigheter	37	104 595	99 824
Leverantörsskulder	38	309 526	139 157
Övriga skulder	39	115 266	152 058
Depositioner	40	436	438
Summa skulder m.m.		1 010 040	825 900
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	41	347 372	312 802
Oförbrukade bidrag	42	1 585 969	1 530 235
Övriga förutbetalda intäkter	43	165 255	168 306
S:a periodavgränsningsposter		2 098 596	2 011 343
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		4 056 259	3 730 932
ANSVARSFÖRBINDELSER	44	0	0

Anslagsredovisning (tkr)

Redovisning mot anslag	Årets tilldeln enl. regl.brev	Tot. disp belopp	Utgifter
UO 16 Utbildning och universitetsforskning			
2:7 Grundutbildning	1 788 883	1 788 883	
2:7 ap 1 Grundutbildning takbelopp (a)			-1 788 883
2:8 Forskning och forskarutbildning			
2:8 ap 7 Basresurs (a)	1 351 830	1 351 830	-1 351 830
2:8 ap 9 Havsmiljöinstitutet (a)	10 451	10 451	-10 451
Summa	1 362 281	1 362 281	-1 362 281
2:71 Särskilda åtaganden för universitet och högskolor			
2:71 ap.7 Nationellt resurscentrum i matematik (a)	3 747	3 747	-3 747
2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning			
2:72 ap 3 ALF (a)	414 685	414 685	-414 685
2:72 ap 7 TUA (a)	69 279	69 279	-69 279
	483 964	483 964	-483 964
UO 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid			
11:2 ap 1 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen (a)	2 593	2 593	-2 593
Summa	3 641 468	3 641 468	-3 641 468

a = Ramanslag

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Villkor för anslag 2:7 Grundutbildning ap.1 Takbelopp Anvisningar för avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer finns i bilaga 1 till regleringsbrevet avseende universitet och högskolor.

Villkor för anslag 2:8 Forskning och forskarutbildning ap.9 Havsmiljöinstitutet. Anslagsposten får användas av universitetet för analyser, utvärderingar och synteser samt för ökad samverkan inom havsmiljöinstitutet.

Villkor för anslag 2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning ap.3. Från anslaget utgår ersättning till vissa landsting enligt avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. ap.7. Från anslaget utgår ersättning till vissa landsting enligt avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvård.

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Villkor för anslag 11:2 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen, ap.1 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen. Anslaget ska användas för kostnader för information om forskningsresultat, för att utarbeta mediestatistik och dokumentera ägar- och marknadsförhållanden inom svenska massmedier m.m. vid den svenska avdelningen av Nordiskt Informationscenter för Medie- och Kommunikationsforskning (Nordicom). Rapporten Mediebarometern med en räckviddsundersökning av svenska medievanor ska ges ut under 2012.

Inkomsttitel	Inkomster
2394 201 Övriga ränteinkomster	0

Medel som redovisas mot inkomsttitel avser ränta på valutakonto för EU-medel. Räntan på valutakontot får inte disponeras av universitetet utan ska tillföra en inkomsttitel på statsbudgeten. Erhållen ränta betalas till konto hos Riksgälden.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Övergripande mål för universitetens och högskolornas verksamhet finns i högskolelagen (1992:1434). Årsredovisningen är upprättad i enlighet med regleringsbrev, förordningen (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag (FÅB), förordning (2000:606) om myndigheters bokföring (FBF), studiedokumentationsförordningen (1993:1153), Förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll och donationsförordningen (1998:140) samt tillkommande regeringsbeslut. Redovisning vid universitetet följer god redovisningssed enligt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till FÅB. I regleringsbrevet medges undantag från bestämmelser i förordningar enligt nedan;

1. Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen om redovisning av anslagsmedel enligt 12 § anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonton i Riksgäldskontoret ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.
2. Universitet och högskolor, dock inte Försvarshögskolan, medges undantag från 7 § anslagsförordningen (2011:223) på så sätt att lärosätet får överföra såväl överproduktion som outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst tio procent av takbeloppet till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.
3. Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska i stället lämna uppgifter enligt bilaga 6 Väsentliga uppgifter.

Universitet och högskolor ska i samband med upprättandet av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av

- låneram i Riksgäldskontoret uppdelad på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut, och
- beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret.

4. Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelserna om budgetunderlag i 9 kap. 3 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Regeringen beslutar om särskilda anvisningar om vilka uppgifter som ska redovisas i budgetunderlaget.
- 5a. Luleå tekniska universitet, Karlstads universitet, Linnéuniversitetet, Örebro universitet, Mittuniversitetet, Malmö högskola och Mälardalens högskola medges undantag från bestämmelsen enligt 1 kap. 3 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att upprätta och lämna en delårsrapport till regeringen.
- 5b. Av 2 kap. 4 a § högskoleförordningen följer att styrelsen för ett universitet eller en högskola får uppdra åt ordföranden att efter samråd med rektorn fatta beslut om delårsrapport. Vidare följer det av 8 kap. 1 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag att delårsrapporten ska skrivas under av myndighetens ledning. Med undantag från nämnda bestämmelse får styrelsen för ett universitet eller en högskola som ska lämna en delårsrapport uppdra åt ordföranden att efter samråd med rektorn underteckna delårsrapporten.

6. Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen enligt 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) andra stycket om årsredovisning och budgetunderlag om att i årsredovisningen upprätta och lämna en finansieringsanalys till regeringen.
7. Universitet och högskolor medges undantag från 2 kap. 1 § första stycket och 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar. En anläggningstillgång som används i myndighetens verksamhet får helt eller delvis finansieras med bidrag som har mottagits från ickestatliga givare. Detta gäller även för bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet.
8. Lunds universitet, Stockholms universitet, Göteborgs universitet, Karolinska institutet och Kungl. Tekniska högskolan har rätt att enligt 12 § donationsförordningen (1998:140) förvalta medel i aktier och andra värdepappersfonder. Universiteten ska redovisa hur avkastningen har utvecklats i förhållande till marknadsindex.
9. Universitet och högskolor medges undantag från 25 a § andra och tredje stycket avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet.
Uppgår det ackumulerade överskottet till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning under räkenskapsåret, ska myndigheten i årsredovisningen redovisa hur överskottet ska disponeras. Har det uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår, ska myndigheten i årsredovisningen lämna ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.

Redovisning av verksamhetens resultat

Enligt 3 kap. 1 § förordningen (2000: 605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheterna kommentera verksamhetens resultat i förhållande till

de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och till vad regeringen i förekommande fall, har angett i regleringsbrev eller i något annat beslut. Resultatredovisningen ska främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader. Redovisningen ska lämnas enligt den indelning som myndigheten bestämmer om inte regeringen beslutat annat. Enligt ESV föreskrifter till 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheten översiktligt beskriva sin verksamhet och resultatet av verksamheten, företrädesvis de viktigaste prestationerna, deras volym och kostnader. Enligt de allmänna råden kan kostnad per prestation avse såväl kostnad per prestationstyp och år som enskild prestations totala kostnad. I årsredovisningen redovisas en rad olika uppgifter om verksamhetens volymer, såsom helårsstudenter och forskarexamina, samt de totala kostnaderna med uppdelning på utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå. De uppgifter som redovisas i sammanställningen "Väsentliga uppgifter" har för universitet och högskolor i huvudsak utvecklats utifrån de perspektiv som anges i ovan nämnda förordning. Av högskolelagen framgår att universitet och högskolor har tre huvuduppgifter, nämligen att:

- bedriva utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet,
- bedriva forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt annat utvecklingsarbete samt
- samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet samt verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta.

Att beräkna kostnaden per prestationstyp kräver klara definitioner för att uppgifterna ska vara meningsfulla. Arbetet är under utveckling med att definiera vad som avses med prestationer och hur kostnaden ska beräk-

nas för dessa. Ytterligare insatser för att förbättra redovisningen av verksamhetens prestationer med avseende på kostnader kommer därför att genomföras. Universitetet har valt att använda den definition av prestationer inom utbildning som de svenska lärosätena gemensamt har tagit fram, nämligen kostnad per helårsstudent och kostnad per helårsprestation. Ett mått på prestationerna inom forskningen är kostnad per publikation, och har definierats som den totala kostnaden för forskning fördelat på antal artiklar, böcker och kapitel i böcker som universitetets forskare har publicerat. I redovisningen av väsentliga uppgifter redovisas dock publikationerna exklusive böcker och kapitel i böcker i enlighet med återrapporteringskraven i regleringsbrevet.

Redovisning av indirekta kostnader

Den rekommenderade SUHF-modellen för redovisning av indirekta kostnader tillämpas av universitetet från och med 2009. Indirekta kostnader fördelas löpande, baserat på nedlagda kostnader vilket medför full kostnadstäckning och en korrekt periodisering.

Transfereringar

Lämnade bidrag har i enlighet med ESV:s anvisningar redovisats som transferering i resultaträkningen. Finansiering motsvarande kostnaderna har hämtats från intäkter av anslag, avgifter respektive bidrag. Exempel på transfereringar är överföring av medel till studentkårerna, stipendier, medel från EU till projekt där universitetet är koordinator samt överföring av strategiska forskningsmedel till andra lärosäten.

Värdering av anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar utgörs främst av balanserade utgifter för IT-relaterade stödsystem.

För aktivering av egenutvecklade anläggningstillgångar ska anskaffningsvärdet överstiga 100 000 kronor och den ekonomiska livslängden ska vara lägst tre år eller högst fem år.

De immateriella tillgångarna avser aktiverade utgifter främst utveckling av befintlig infrastruktur för att säkerställa framtida ekonomiska och kvalitativa fördelar för verksamheten genom bättre service till studenterna, användning av nyare, effektivare IT-teknologi och arbetsprocesser.

Övriga anläggningar med ett anskaffningsvärde på minst 20 000 kronor och en ekonomisk livslängd på lägst tre år redovisas som anläggningstillgång. Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Följande bedömda ekonomiska livslängder tillämpas:

Byggnader	40 år
Barockorgel	25 år
Inredningsinventarier	10 år
Transportmedel	5 år
Immateriella tillgångar	
– Balanserade utgifter för utveckling, ekonomisk livslängd efter individuell bedömning	3–5 år
– Datorprogram	3 år
Datorer, kontorsmaskiner	3 år
Bärbara datorer	2–3 år
Övriga maskiner och inventarier	5–10 år

Några avskrivningar görs inte på Ågrenska villan då fastigheten bedöms vara tillräckligt avskriven. *Ny-, om- och tillbyggnad* på annans fastighet redovisas som förbättringsutgift på annans fastighet. Som förbättringsutgift på annans fastighet redovisas även reparations- och underhållskostnader överstigande 100 000 kronor och med en livslängd överstigande tre år. Avskrivningstiden begränsas så att investeringen skall vara slutavskriven när hyresförhållandet kan antas upphöra.

Värdering av *finansiella anläggningstillgångar*. Marknadsvärdet för aktie- och fondandelsinnehavet i donationsförvaltningen överensstämmer med det bokförda per 31 december 2012.

GU Holding AB

Göteborgs universitet övertog den 1 januari 1998 holdingbolaget Göteborgs universitets utveckling AB från Näringsdepartementet. I årsredovisningen redovisas uppgifter om andelar i dotterföretag och resultatandel enligt kapitalandelsmetoden. Innehavet redovisas i balansräkningen under posterna andelar i dotterföretag, statskapital samt resultatandelar i dotterföretag. Påverkan på universitetets kapitalförändring framgår av resultaträkningsposten resultat från andelar i dotterföretag. GU Holding har under 2012 fått 4 miljoner kronor i kapitaltillskott från regeringen. Kapitaltillskottet ska finansiera uppbyggnad så kallad idébunker.

Värdering av fordringar och skulder

Kundfordringar uppgår till 79 miljoner kronor, vilket är en nedgång med 3 miljoner jämfört med föregående år. Kundfordringar har efter individuell bedömning värderats till de belopp varmed de beräknas inflyta. Leverantörsskulderna uppgår till 309 miljoner kronor, en ökning med 170 miljoner kronor jämfört med föregående år. Ökningen förklaras av att registrerat förfallodatum före årsskiftet, främst gällande universitetets hyresfakturer, inföll på helgdagar. Detta medförde att betalningarna skedde första vardagen i januari i stället för i december. Skulder i utländsk valuta har omräknats till balansdagens kurs. Omräkningen visade att skulden var cirka 16 000 kronor för lågt värderad i universitetets redovisning. Den realiserade kursförlusten har inte bokförts.

Skuld för inarbetad tid. I bokslutet för 2012 redovisas en skuld för inarbetad mer-/övertid uppgående till 31 miljoner kronor inklusive sociala avgifter. Skulden består delvis av nämndernas redovisade övertidsskuld och delvis av en övergripande beräknad skuld. Universitetet har under 2012 inte vidtagit specifika åtgärder för att kunna presentera ett mer genomarbetat underlag då systemmässiga förutsättningar till stor del fort-

Moderbolaget GU Holding AB

Aktieinnehav	Andel i %
Dotterbolag	
Biomatcell AB	100
Botaniska Analysgruppen i Göteborg AB	100
Gastrolink AB	100
GU School of Executive Education AB	100
Mivac Development AB	75
Alzinova AB	50
Intressebolag	
BioPix AB	48
Cervrite AB	42
Nemerpharma AB	33
Marine Biofouling Research i Göteborg AB	30
RoadIT AB	30
Tendera AB	29
Strongbone AB	25
Oncorena AB	24
Kocken och jag AB	23
Innovidis AB	22
Talkamatic AB	22
Vigor Wave Energy AB	22
MetaboGen AB	20
Övriga innehav	
Ortoma AB	19
Larsson Bergh Pharmaceuticals AB	18
Uvis Light AB	18
SeaTwirl AB	17
Cereduce AB	15
Cewatech AB	13
Crop Tailor AB	13
Kaponjären 1 AB	10
Blue Mobile Systems AB	5
Ostrea Sverige AB	3
LC-Tech Holding AB	2
I-Tech AB	1
Surgical Science Sweden AB	0
Dotterbolag till portföljbolag	
Dotterbolag till MIVAC Development AB	
Toleranza AB	58
Alzinova AB	50

farande saknas. Frågan är uppmärksammas sedan tidigare och arbete pågår med att införa systemstöd och utarbeta rutiner för tjänstgöringsplanering och rapportering av tid inom ramen för projektet "IT-stöd för bemanning, individuell tjänstgöringsplanering och tjänstgöringsuppföljning". Projektet kommer under 2013 att gå in i en ny fas med upphandling och tester av det nya systemet.

Under posten *Övriga avsättningar* redovisas avsättning för kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder enligt avtal.

Värdering av varulager

Varulagren är värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och återanskaffningsvärdet. Avdrag för bedömd faktisk inkurans har gjorts.

Värdering av bankmedel i utländsk valuta

Behållning på EUR-konto per 2012-12-31 har värderats till balansdagens kurs.

Upplupna och oförbrukade bidrag

Helt eller delvis externfinansierade forskningsprojekt redovisas på institutionsnivå. För pågående projekt tas intäkter upp motsvarande upparbetade kostnader under året. Projekt med nedlagda kostnader, där bidrag enligt kontrakt ännu ej erhållits, redovisas som upplupna bidragsintäkter i, det vill säga som en typ av fordran på bidragsgivaren. Erhållna medel från bidragsgivare som ännu inte har använts i verksamheten redovisas som oförbrukade bidrag i balansräkningen. För under året avslutade projekt redovisas skillnaden mellan intäkter och kostnader som över/underskott i resultaträkningen.

Brytdag och periodavgränsningsposter

Löpande redovisning har gjorts fram till och med 5 januari 2013. Som periodavgränsningspost bokförs belopp överstigande 50 000 kronor.

Uppgifter om styrelsen enligt kap 7 FÅB

Styrelsen	tkr
Ordförande	
Bennet Carl	66
<i>Carl Bennet AB</i>	
<i>Elanders AB</i>	
<i>Getinge AB</i>	
<i>Holmen AB</i>	
<i>Lifco AB</i>	
<i>L E Lundbergföretagen AB</i>	
Rektor	
Fredman Pam	1 414
<i>Arbetsgivarverket</i>	
<i>Göteborg & Co</i>	
<i>Stiftelsen Korsvägen/Universeum</i>	
Företrädare för allmänna intressen	
Falck Anna	28
<i>GöteborgsPosten Nya AB</i>	
<i>Bok & Bibliotek i Norden AB</i>	
Halvarsson Eva	28
<i>Norrporten AB</i>	
<i>Vasakronan AB</i>	
<i>Kollegiet för Svensk Bolagsstyrning</i>	
<i>FinanskompetensCentrum</i>	
<i>Stiftelsen Handelshögskolans 80årsfond</i>	
Johns Lärke	28
Sörlin Sverker	28
<i>Chora AB</i>	
<i>NIFUSTEP, Oslo</i>	
Törsäter Bertil	28
<i>Almi Företagspartner AB</i>	
<i>Almi Företagspartner Väst AB</i>	
<i>Almi Invest Väst AB</i>	
<i>Sahlgrenska Science Park AB</i>	
<i>Svenska Ostindiska Companiet AB</i>	
Wenblad Axel	28
<i>Ostrea AB</i>	
Företrädare för verksamheten	
Dahlgren Claes	
Gustafsson Jan-Eric	
<i>Institutet för arbetsmarknadspolitisk</i>	
<i>utvärderings vetenskapliga råd</i>	
Holmström Olsson Helena, (t.o.m. 120630)	
Boyd Sally, (fr.o.m. 120701)	
Företrädare för de studerande	
Gustafsson Klara	28
Larsson Thomas	28
Schmidt Leonard	28
Norman Marie (ersättare)	28

Noter

1 Intäkter av anslag*

Belopp i tkr	2012	2011
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 792 630	1 770 474
Forskning och utbildning på forskarnivå	1 362 281	1 319 593
Övriga anslag	486 557	478 938
Anslag från statsbudgeten för transferering (lämnade bidrag)	-22 501	-11 840
Summa intäkter av anslag	3 618 967	3 557 165

*För specifikation av enskilda anslag – se anslagsredovisning

2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Belopp i tkr	2012	2011
Uppdragsforskning		
Svenska företag och affärsverk	26 105	27 176
Statliga myndigheter	77 041	64 782
Utländska organisationer och företag	12 595	22 905
Kommuner och landsting	12 016	5 961
Övriga uppdragsgivare	1 252	9 775
Uppdragsutbildning		
Statliga myndigheter	39 857	28 728
Kommuner och landsting	10 519	16 665
Svenska företag och affärsverk	14 476	18 284
Statliga universitet och högskolor, grundutbildning	868	1 768
Övriga uppdragsgivare	3 224	5 452
Resurssamordning	93 343	89 850
Försäljningsintäkter	155 803	160 483
Studieavgifter	9 780	4 425
Högskoleprovet	2 584	2 702
Periodisering försäljningsintäkter	1 929	1 663
Periodisering av uppdragsforskningsinkomster	680	-692
Periodisering av uppdragsutbildningsinkomster	-6 085	6 513
Summa intäkter av avgifter och ersättningar	455 988	466 441

Forts. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Avgifter tas ut med stöd av 4 § Avgiftsförordningen.

Bland dessa ingår följande huvudgrupper:

	2012	2011
Resurssamordning	93 343	89 850
Uthyrning av lokaler m.m.	56 558	59 284
Administrativa-, laboratorie- och IT-tjänster	13 749	13 487
Konsultation av lärare/forskare	28 854	24 711
Kompendier och andra publikationer	10 709	14 603
Analysarbete	8 365	11 792
Kurser och konferenser	15 548	15 309
Övriga varor och tjänster	23 952	22 960
	251 078	251 996
Varav från statliga myndigheter	13 023	17 869

Specifikation av avgiftsinkomster enl regleringsbrev, se not 46.

3 Intäkter av bidrag

Belopp i tkr	2012	2011
Forskningsråd (VR, FAS, FORMAS,VINNOVA)	625 226	540 928
Svenska organisationer m.m.	359 027	370 687
Övriga statliga myndigheter	151 090	149 319
Svenska företag och affärsdrivande verk	69 302	81 989
EU	106 245	105 228
Kammarkollegiet	31 500	23 842
Kommuner och landsting	32 482	37 429
Utländska organ	38 925	37 634
Utländska företag	8 791	16 449
Lönebidrag	7 757	10 654
Periodisering av avsättningar till bidragsfinansierade anlägg.	-17 432	-6 073
Periodisering av pågående bidragsfinansierade projekt	2 810	-43 769
Bidragsintäkter som använts för transferering (lämnade bidrag)	-114 052	-80 733
Summa intäkter av bidrag	1 301 670	1 243 584

4 Finansiella intäkter

Belopp i tkr	2012	2011
Ränteintäkter på räntekonto i riksgäldskontoret	36 338	42 419
Reavinst vid försäljning av finansiella anläggningstillgångar	4 303	744
Avkastning på egna fonder	6 386	5 605
Ränteintäkter på banktillgodohavande m.m.	2 893	1 123
Summa finansiella intäkter	49 919	49 892

5 Kostnader för personal

Belopp i tkr	2012	2011
Lönekostnader exkl arbetsavgifter, pensionspremier och avgifter	-2 118 513	-2 081 952
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier och avgifter	-1 026 902	-1 011 349
Övriga personalkostnader, såsom företagshälsovård, traktamenten och kurs och konferensavgifter	-89 887	-97 397
Utbetalda pensioner	-17 248	-18 811
Förändring pensionsavsättning	11 991	29 296
Summa kostnader för personal	-3 240 559	-3 180 214

6 Kostnader för lokaler

Belopp i tkr	2012	2011
Hyrer exkl el och värme	-588 126	-580 749
Driftkostnader (el, gas, fjärrvärme, vatten)	-32 058	-32 482
Renhållning, bevakning och övriga lokal-kostnader	-15 377	-16 402
Summa kostnader för lokaler	-635 561	-629 633

7 Övriga driftkostnader

Belopp i tkr	2012	2011
ALF och TUA-avtal samt Botaniska trädgården	-488 579	-490 245
Övriga tjänster	-107 706	-103 727
Resekostnader	-95 686	-93 395
Datatjänster	-123 732	-117 806
Utbildning samt praktikkostnader i lärar och psykologutbildningarna	-68 379	-63 487
Övriga varor	-89 432	-92 663
Kostnader för de med Chalmers samverkande institutionerna samt för hantverksutbildning lokaliserad i Mariestad	-49 862	-46 309
Konsulttjänster	-83 083	-77 011
Böcker, tidskrifter och övriga publikationer	-43 119	-53 269
Laboratoriekemikalier	-32 450	-28 854
Hyra av kontorsmaskiner m.m. samt service och underhållsavtal	-16 003	-17 961
Tryckning	-13 075	-15 374
Centralt antagningssystem och studeranderegistreringssystem	-27 872	-24 300
Post och fraktkostnader	-14 114	-14 478
Forskningsuppdrag	-21 121	-23 571
Telekostnader, abonnemang och samtalsavgifter	-5 635	-5 403
Korttidsinvesteringar, livslängd 1-3 år, anskaffningsvärde 500 euro	-21 005	-19 228
Summa driftkostnader	-1 300 854	-1 287 083

8 Finansiella kostnader

Belopp i tkr	2012	2011
Räntekostnad för lån på anläggnings-tillgångar	-6 731	-7 659
Reaförlust vid försäljning av finansiella anläggningstillgångar	-2 153	-1 043
Övrigt	-2 690	-1 964
Summa övriga finansiella kostnader	-11 574	-10 666

9 Immateriella anläggningstillgångar

Belopp i tkr	2012	2011
Balanserade utgifter för utveckling		
IB anskaffningsvärde	181 162	154 336
Årets anskaffningar	35 212	31 942
Avgår anskaffningsvärde på utrangerade tillgångar	-1 069	-5 116
UB anskaffningsvärde	215 305	181 162
IB ack avskrivningar	-137 822	-122 529
Årets avskrivningar	-35 551	-20 409
Avgår årets avskrivningar på utrangerade tillgångar	1 070	5 116
UB ack avskrivningar	-172 303	-137 822
Bokfört värde för balanserade utgifter för utveckling	43 001	43 340
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
IB anskaffningsvärde	29 064	25 094
Årets anskaffningar	5 233	6 442
Avgår anskaffningsvärde på utrangerade tillgångar	-192	-2 472
UB anskaffningsvärde	34 105	29 064
IB ack avskrivningar	-19 875	-17 544
Årets avskrivningar	-5 445	-4 802
Avgår årets avskrivningar på utrangerade tillgångar	192	2 472
UB ack avskrivningar	-25 128	-19 874
Bokfört värde för rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	8 977	9 189
Bokfört värde immateriella anläggningstillgångar	51 977	52 528

10 Byggnader

Belopp i tkr	2012	2011
IB anskaffningsvärde	17 803	17 803
Årets anskaffningar	0	0
UB anskaffningsvärde	17 803	17 803
IB ack avskrivningar	-8 297	-7 694
Årets avskrivningar	-600	-603
UB ack avskrivningar	-8 897	-8 297
Bokfört värde byggnader	8 905	9 505

11 Förbättringsutgifter på annans fastighet samt reparationer och underhåll över 100 tkr på annans fastighet

Belopp i tkr	2012	2011
IB anskaffningsvärde	297 363	299 415
Årets anskaffningar	11 340	27 957
Avgår anskaffningsvärde för utrangerade inventarier	-5 350	-30 009
UB anskaffningsvärde	303 353	297 363
IB ack avskrivningar	-153 661	-159 697
Årets avskrivningar	-27 299	-23 556
Avgår årets avskrivningar på utrangerade inventarier	4 951	29 592
UB ack avskrivningar	-176 009	-153 661
Bokfört värde förbättringsutgifter på annans fastighet	127 344	143 702

12 Maskiner, inventarier och övriga anläggningar

Belopp i tkr	2012	2011
IB anskaffningsvärde	1 910 618	1 976 233
Årets anskaffningar	145 741	148 709
Avgår anskaffningsvärde för utrangerade inventarier	-106 957	-209 957
UB anskaffningsvärde	1 949 402	1 914 985
IB ack avskrivningar	-1 516 375	-1 610 643
Årets avskrivningar	-121 179	-115 437
Avgår avskrivningar på utrangerade inventarier	105 732	209 705
UB ack avskrivningar	-1 531 822	-1 516 375
Bokfört värde maskiner, inventarier och övriga anläggningar	417 580	398 610

13 Pågående nyanläggning

Belopp i tkr	2012
IB anskaffningsvärde	
Årets anskaffningar	750
Avgår anskaffningsvärde för utrangerade inventarier	
UB anskaffningsvärde	750
Bokfört värde pågående nyanläggning	750

Den pågående nyanläggningen avser anskaffning av ett fartyg.

9–13 Summa årets avskrivningar

Belopp i tkr	2012	2011
Summa årets avskrivningar	-190 074	-164 808

14 Resultat från andelar i hel- och delägda företag

Belopp i tkr	2012	2011
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	-4 261	1 495

Avser GU Holdingbolaget AB se vidare not 18.

15 Uppbördsverksamhet

Intäkterna i uppbördsavsnittet består av ränta som genererats på bank-placerade EU-medel, för vilka Göteborgs universitet är koordinator. Medlen har tillförts inkomsttitel.

16 Transfereringar

Lämnade bidrag utgörs främst av förmedlade bidrag till statliga myndigheter och stipendier. Modellen för redovisning av finansiering av lämnade bidrag har förbättrats under 2012, uppgifterna för 2011 har justerats för jämförbarhet.

17 Årets kapitalförändring

Belopp i tkr	2012	2011
Resultat från förvaltning av donationskapitalet	820	-273
Resultat från andel i hel- och delägda företag	-4 261	1 495
Resultat från avgiftsfinansierad verksamhet	5 472	17 501
Resultat från bidragsfinansierad verksamhet	-3 200	25 854
Resultat anslagsfinansierad verksamhet	44 830	1 596
Summa årets kapitalförändring	43 661	46 173

Redovisning av kapitalförändring enligt regleringsbrev

	Balanserad kapital-förändring	Årets kapital-förändring	Summa
Verksamhetsgren			

Grundläggande högskoleutbildning

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt uppdrag i regleringsbrev	326 589	12 361	338 950
Uppdragsverksamhet	10 473	8 254	18 727

Forskning/forskarutbildning/konstnärligt utvecklingsarbete

Utbildning på forskarnivå och forskning	440 010	23 375	463 385
Uppdragsforskning	19 667	-328	19 339
Summa	796 739	43 661	840 400

Omföringar av balanserat kapital mellan verksamhetsgrenar har utförts under året i syfte att korrigera felaktiga fördelningar från tidigare år, exempelvis av lokalkostnader 2001–2011.

18 Finansiella anläggningstillgångar

Belopp i tkr	2012	2011
Andelar i hel- och delägda företag		
IB anskaffningsvärde	9 926	8 431
Årets resultatandel	-4 261	1 495
Årets anskaffningar – kapitaltillskott	4 000	0
UB anskaffningsvärde andelar	9 665	9 926

Kapitaltillskott till GU Holding AB enligt regeringsbeslut I.13. För kommentarer – se avsnittet om GU Holding AB.

Andra långfristiga värdepappersinnehav utgörs av

Aktier och andelar:		
IB anskaffningsvärde	29 376	30 005
Årets anskaffningar	29 975	3 149
Årets försäljningar	-29 812	-3 778
UB anskaffningsvärde aktier och andelar	29 539	29 376
Marknadsvärde aktier och andelar	29 789	29 980

Obligationer och andra värdepapper:

IB anskaffningsvärde	24 248	22 893
Årets anskaffningar	21 105	6 697
Årets försäljningar	-15 930	-5 342
UB anskaffningsvärde obligationer och andra värdepapper	29 423	24 248
Marknadsvärde obligationer och andra värdepapper	29 303	23 720

Värdepapperens sammanlagda marknadsvärde	59 092	53 700
I särskilt appendix specificeras fondförvaltningens värdepappersinnehav.		
Summa andra långfristiga värdepapper	58 962	53 624

Andra långfristiga fordringar (avser Akademiska Hus)

Ingående balans	120 091	124 928
Årets återbetalningar	-4 838	-4 838
Utgående balans	115 254	120 091
Summa finansiella tillgångar	184 142	183 641

19 Varulager

Belopp i tkr	2012	2011
Avser i huvudsak varulager för intern försäljning.	3 592	3 173
Summa varulager	3 592	3 173

20 Kundfordringar

Belopp i tkr	2012	2011
Fordringar på svenska kunder	71 637	75 313
Fordringar på utländska kunder	6 594	6 218
Reservering osäkra fordringar	867	521
Summa kundfordringar	79 098	82 052

21 Fordringar hos andra myndigheter

Belopp i tkr	2012	2011
Fordran avseende mervärdeskatt	36 457	56 657
Kundfordringar hos statliga myndigheter	17 830	15 716
Summa fordringar hos andra myndigheter	54 287	72 373

22 Övriga fordringar

Belopp i tkr	2012	2011
Övriga fordringar	3 949	5 213

Posten består av diverse kortfristiga fordringar.

23 Förutbetalda kostnader

Belopp i tkr	2012	2011
Förutbetalda kostnader	145 984	150 473

Posten består huvudsakligen av förutbetalda lokalhyror.

24 Upplupna bidragsintäkter

Belopp i tkr	2012	2011
Upplupna bidragsintäkter avseende icke statliga givare	145 844	109 309
Upplupna bidragsintäkter avseende statliga myndigheter	33 032	27 877
Summa upplupna bidragsintäkter	178 876	137 186

25 Övriga upplupna intäkter

Belopp i tkr	2012	2011
Upplupna uppdragsintäkter	14 127	13 555
Upplupna ränteintäkter	88	284
Övriga interimfordringar	4 919	5 196
Summa övriga upplupna intäkter	19 133	19 034

26 Avräkning med statsverket

Belopp i tkr	2012	2011
Uppbörd		
Ingående balans	36	7
Redovisat mot inkomsttitel	0	36
Uppbördsmedel som betatlats till icke räntebärande flöde		
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	-36	-7
Skuld avseende uppbörd	0	36

Anslag i räntebärande flöde

Ingående balans		
Redovisat mot anslag	3 641 468	3 569 005
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-3 641 468	-3 569 005
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	0	0

Anslag i icke räntebärande flöde

Ingående balans	-371	-393
Redovisat mot anslag		
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	371	393
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde		0
Summa avräkning med statsverket	0	36

27 Kortfristiga placeringar

Belopp i tkr	2012	2011
Statsskuldväxlar m.m. i Riksgäldskontoret	0	991
Summa kortfristiga placeringar	0	991

28 Tillgodohavande hos Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2012	2011
Behållning på universitetets räntekonto	2 726 981	2 377 048
Summa tillgodohavande hos Riksgäldskontoret	2 726 981	2 377 048

De enskilt viktigaste faktorerna som påverkar saldots utveckling är tillflödet av externa bidrag samt ökningen av myndighetskapalet. År 2012 påverkas saldot även av att leverantörfakturer, främst avseende hyror, blivit betalda efter årsskiftet på grund av hur helgdagar infallit vid förfalldatum.

29 Kassa, plusgiro och bank

Belopp i tkr	2012	2011
Banktillgodohavande avseende fondförvaltningen (specifikation – se appendix)	1 243	3 650
Övriga banktillgodohavanden (EUR-konton)	52 677	91 788
Summa kassa, plusgiro och bank	53 920	95 438

30 Statskapital

Belopp i tkr	2012	2011
Statskapital	5 140	1084

Avser konst som deponerats av Statens Konstråd samt kapitaltillskott, 4 miljoner kronor, till GU Holding AB enligt regeringsbeslut I.13.

31 Donationskapital

Belopp i tkr	2012	2011
Donationskapital	8 678	9040

Kapitalet motsvarar universitetets fastigheter.

32 Resultatandelar i dotterföretag

Belopp i tkr	2012	2011
Resultatandelar i dotterföretag	9 926	8 431

Avser GU Holding.

33 Balanserad kapitalförändring

Belopp i tkr	2012	2011
Ingående balanserad kapitalförändring	752 061	520 564
Föregående års kapitalförändring	46 173	231 882
Ombokning av balanserat resultat för GU Holding	-1 495	-385
Summa balanserad kapitalförändring	796 739	752 061

34 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Belopp i tkr	2012	2011
Ingående avsättning	50 848	46 509
Årets avsättning från LOP	12 570	12 587
Omförda medel	0	4 272
Anspråktagande av avsättning för finansiering av SPV-faktura	-11 063	-11 585
Förändring av pensionsskuld	-928	-936
Utgående avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	51 427	50 848

Värdet av pensionsskulden är beräknat enligt de försäkringstekniska grunder som Nämnden för statens avtalsförsäkringar har fastställt. I beloppet ingår särskild löneskatt med 24,26%.

35 Övriga avsättningar

Belopp i tkr	2012	2011
Övriga avsättningar	32 052	26 052

Avsättning för kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder enligt avtal.

36 Lån i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2012	2011
Lån vid årets början	434 423	419 629
Under året upptagna lån	192 597	146 367
Årets amorteringar	-146 802	-131 573
Summa lån	480 218	434 423
Beviljad låneram	600 000	600 000
Beviljad kreditram på räntekonto	279 213	279 213
Utnyttjad kredit	0	0

37 Skulder till andra myndigheter

Belopp i tkr	2012	2011
Skuld avseende avgifter och försäkringar för anställda	70 905	71 288
Leverantörsskulder	33 690	28 536
Summa skulder till andra myndigheter	104 595	99 824

38 Leverantörsskulder

Belopp i tkr	2012	2011
Svenska leverantörsskulder	299 406	132 775
Utländska leverantörsskulder	10 120	6 382
Summa leverantörsskulder	309 526	139 157

39 Övriga skulder

Belopp i tkr	2012	2011
Personalens källskatt	51 986	52 473
Forskningsbidrag	3 890	3 967
Koordinatorsmedel EU-projekt	52 677	92 015
Övrigt	6 713	3 602
Summa övriga skulder	115 266	152 058

40 Depositioner

Belopp i tkr	2012	2011
Depositioner	436	438

Depositionsavgifter från studenter för nycklar/kodkort.

41 Upplupna kostnader

Belopp i tkr	2012	2011
Semesterskuld inkl LOP	239 657	228 678
Upplupna löner och arvoden inkl LOP (varav övertidsskuld 31 mnkr)	70 832	48 120
Övriga upplupna kostnader	25 363	22 665
Avräkning mot Chalmers avseende samverkande institutioner	11 520	13 338
Summa upplupna kostnader	347 372	312 802

42 Oförbrukade bidrag

Belopp i tkr	2012	2011
Oförbrukade bidrag från icke statliga givare	585 112	554 874
Oförbrukade bidrag från statliga myndigheter	654 829	645 912
Oförbrukade bidrag tillhörande donationsförvaltningen	185 299	186 361
Avsättningar till bidragsfinansierade anläggningstillgångar	160 731	143 088
Summa oförbrukade bidrag	1 585 969	1 530 235

43 Övriga förutbetalda intäkter

Belopp i tkr	2012	2011
Oförbrukade uppdragsmedel	161 914	155 202
Förutbetalda intäkter	3 341	13 104
Summa övriga förutbetalda intäkter	165 255	168 306

44 Ansvarsförbindelser

Belopp i tkr	2012	2011
Ansvarsförbindelser	0	0

45 Redovisning enl 25a § Avgiftsförordningen

Belopp i tkr	2012	2011
A. Ackumulerat överskott i avgiftsfinansierad verksamhet	28 370	24 049
B. Årets totala omsättning i avgiftsfinansierad verksamhet	455 988	466 411
A i procent av B	6,2	5,2

46 Redovisning av avgifter enligt FÅB 3 kap 2 §

Verksamhet	Över/ underskott, t.o.m. 2010 ¹⁾	Över/ underskott, 2011	Intäkter 2012	Kostnader 2012	Över/ underskott, 2012	Ack. över/ underskott, utg 2012
Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå						
Beställd utbildning	-1 434	46	19 425	-21 792	-2 367	-3 755
Yrkeshögskolan KY mm						
Uppdragsutbildning ²⁾	3 066	8 796	67 940	-57 318	10 622	22 484
Utbildning studieavgiftsskyldiga studenter ²⁾	-1 480	-1 063	8 302	-8 443	-141	-2 684
Övrigt						
Forskning eller utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning ²⁾	8 092	11 575	140 630	-140 957	-327	19 340
Övrigt						
Verksamhet där krav på full kostnadtäckning inte gäller						
Högskoleprovet	-2 085	-814	2 585	-3 322	-737	-3 637
Upplåtande av bostadslägenhet – utbytesprogram och forskare ³⁾	-762	-1 039	21 462	-23 038	-1 576	-3 378
Upplåtande av bostadslägenhet – regeringsbeslut						

1) Redovisade överskott i uppdragsverksamhet t.o.m 2010 har justerats. Saldot som redovisas utgörs av balanserat kapital 2012 minskat med redovisat resultat 2011.

2) I intäkterna ingår tjänsteexport med 1,5 miljoner kronor i uppdragsutbildning, 8,3 miljoner kronor i utbildning av avgiftsskyldiga studenter och 12,8 miljoner kronor i uppdragsforskning. I intäkterna i uppdragsverksamhet ingår även vissa försäljnings- och räntetäkter.

3) Universitetets bestånd av gästbostäder har under 2012 ökat i antal från 65 till 84 lägenheter. Beståndet av studentbostäder har varit konstant, dvs 425 lägenheter.

Beläggningsgraden var för gästbostäder för hela året ca 70%, en liten minskning från föregående år (76%). Studentbostäderna har haft i stort sett samma beläggningsgrad som tidigare år, 100% under höstterminen och ca 85% under vårterminen (en liten ökning från 80% fg år) samt ca 10% under sommarmånaderna (juli–aug).

Bilaga 3

Redovisning av takbelopp

Tabell 1. Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)

Utfall avseende perioden 2012-01-01–2012-12-31

Enligt bilaga 2 Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer m.m. Summan Utfall total ersättning ska avse den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för, dvs. oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.

Utbildningsområde	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättning (tkr)	HPR Ersättning (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora	4 148	3 070	97 195	58 778	155 973
Teologi		0	0	2	2
Juridik	1 087	875	25 470	16 752	42 222
Samhällsvetenskap	7 784	6 163	182 394	117 985	300 380
Naturvetenskap	3 551	2 829	177 874	119 495	297 369
Teknik	2	1	79	47	126
Farmaci	265	267	13 276	11 280	24 556
Vård	1 752	1 680	93 312	77 468	170 780
Odontologi	535	497	23 569	25 505	49 074
Medicin	2 206	2 035	131 267	147 270	278 537
Undervisning	2 554	2 337	88 782	95 692	184 474
Övrigt	340	311	13 682	10 156	23 838
Design	455	455	64 586	39 350	103 936
Konst	115	115	23 175	9 949	33 124
Musik	390	390	47 760	30 198	77 957
Opera	24	24	6 893	4 190	11 083
Teater	30	30	8 466	4 217	12 683
Media	20	20	5 760	4 614	10 374
Dans			0	0	0
Idrott	43	41	4 428	1 946	6 373
Summa	25 300	21 140	1 007 966	774 895	1 782 861
Takbelopp (tkr)					1 788 883
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)					0
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)					6 022

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden

Totalt antal utbildade helårsstudenter 588 inom **design**. Högst får 455 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom design har avräknats mot utbildningsområdet naturvetenskap.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 188 inom **konst**. Högst får 115 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom konst har avräknats mot utbildningsområdet naturvetenskap.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 433 inom **musik**. Högst får 390 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom musik har avräknats mot utbildningsområdet naturvetenskap.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 24 inom **opera**. Högst får 24 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom opera har avräknats mot utbildningsområdet naturvetenskap.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 42 inom **teater**. Högst får 30 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom teater har avräknats mot utbildningsområdet naturvetenskap.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 35 inom **media**. Högst får 20 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom media har avräknats mot utbildningsområdet naturvetenskap.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 0 inom **dans**. Högst får 0 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom dans har avräknats mot utbildningsområdet —.

Tabell 2. Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)

Årets takbelopp	1 788 883
+ Ev. ingående anslagssparande	
Summa (A)	1 788 883

B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Ersättning för HPR från december föregående budgetår	
Utfall total ersättning enligt tabell 1	1 782 861
+ Ev. utnyttjande av tidigare överproduktion	2 938
Summa (B)	1 785 799
Summa (A–B)¹	3 084

1. Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan. Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

Tabell. Anslagssparande

Totalt utgående anslagssparande (A–B)	3 084
– Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående anslagssparande	3 084

Tabell Överproduktion

Total utgående överproduktion	114 238
– Ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående överproduktion	114 238

2. Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

Appendix (tkr)

Bilagor till notföreteckning för resultat och balansräkning

Förvaltade donationer

Tillgångar

Donationer som samförvaltas i diskretionär form

Aktieindexfond (SEB)	8 939
Upplupen ränta	26
Riksgälden	2 372
Ränteplacering Kammarkollegiet	16 838
Summa tillgångar	28 175

Donationer	Don. kapital totalt	Oförbr. donationer	Bal. kapital- förändring	Årets kapital- förändring
Donationer för vilka särskild förbrukningsplan är eller skall upprättas				
Sigrid Bredings Fond	1 752	1 092	660	
J Karlssons donation	620	600	20	
T o R Söderbergs professur	17 203	16 231	330	642
Ofördelade Rantemedel ¹⁾	8 600		8 882	-282
Summa donationskapital	28 175	17 923	9 892	360

Tillgångar och skulder

Aktieindexfond (SEB)	3 786
Medel på bankkonto	218
Ränteplacering Kammarkollegiet	3 753
Summa tillgångar och skulder	7 757

Donationer	Don. kapital totalt	Oförbr. donationer	Bal. kapital- förändring	Årets kapital- förändring
Gbg univ Jubileumsfond	7 757	4 243	2 809	705
Summa donationskapital	7 757	4 243	2 809	705

Tillgångar och skulder

Aktieindexfond (SEB)	4 417
Medel på bankkonto	146
Ränteplacering Kammarkollegiet	4 381
Summa tillgångar och skulder	8 944

Donationer	Don. kapital totalt	Oförbr. donationer	Bal. kapital- förändring	Årets kapital- förändring
Handelshögskolan fastighetsdonation	8 944	5 542	2 869	533
Summa donationskapital	8 944	5 542	2 869	533

¹⁾ Av ofördelade rantemedel ingår 84 tusen kronor som 2013 ska fördelas till Naturvetenskapliga fakulteten.

Förvaltade donationer forts.**Tillgångar och skulder**

Aktieindexfond (SEB)	2 629
Medel på bankkonto	66
Ränteplacering Kammarkollegiet	2 605
Summa tillgångar och skulder	5 300

Donationer	Don. kapital totalt	Oförbr. donationer	Bal. kapital- förändring	Årets kapital- förändring
Oceanografi, fastighetsdon.	5 300	4 428	419	453
Summa donationskapital	5 300	4 428	419	453

Tillgångar och skulder

Aktieindexfond	10 202
Medel på bankkonto	180
Ränteplacering Kammarkollegiet	10 112
Summa tillgångar och skulder	20 494

Donationer	Don. kapital totalt	Oförbr. donationer	Bal. kapital- förändring	Årets kapital- förändring
Lundberglaboratoriet	20 494	17 323	3 359	-188
Summa donationskapital	20 494	17 323	3 359	-188

Tillgångar**Donationer som återförts till universitetet i samband med Akademiska Hus AB's köp av vissa fastigheter**

Placering i Akademiska Hus AB	115 253
Medel på räntekonto i riksgälden	18 026
Summa tillgångar	133 279

Donationer	Don. kapital totalt	Oförbr. donationer	Bal. kapital- förändring	Årets kapital- förändring
Donationer för fastigheter	133 279	131 829	2 463	-1 013
Summa donationskapital	133 279	131 829	2 463	-1 013

Förvaltade donationer forts.

Tillgångar

Donationer som givits till universitetet för främst forskningsändamål

Medel på räntekonto hos riksgälden 4 372

Summa tillgångar 4 372

Donationer	Don. kapital totalt	Oförbr. donationer	Bal. kapital- förändring	Årets kapital- förändring	
Al Larssons Don	295	0	295		
Gbg univ forskningsfond (SHB)	0	0	0		
Eina Schortz Donation	507	477	60	−30	
Torsten & Marianne Johanssons donation	454	454			
Ulla Peterssens donation	1 628	1 628			
Lisa Peterssens donation	1 450	1 450			
Summa donationskapital	4 334	4 009	355	−30	
	Tillgångar totalt	Don. kapital totalt	Oförbr. donationer totalt	Bal. kapital- förändring totalt	Årets kapital- förändring totalt
Summering	208 283	208 283	185 297	22 166	820

Donationsförvaltningens värdepappersinnehav 2012-12-31

Aktier och andelar	Bokf. värde	Markn. värde
Aktieindexfond (SEB)	29 537	29 789
Summa aktier och andelar	29 537	29 789
Obligationer och andra räntepapper	Bokf. värde	Markn. värde
Kammarkollegiets räntekonsortium	29 423	29 303
Summa obligationer och andra värdepapper	29 423	29 303
Övriga långfristiga placeringar	Bokf. värde	Markn. värde
Akademiska Hus	115 253	115 253
Övriga kortfristiga placeringar	Bokf. värde	Markn. värde
Medel på bankkonto	1 243	1 243
Summa finansiella anläggningstillgångar	175 456	175 456
Summa värdepapperstillgångar	175 456	175 456

Donationsförvaltningens tillgångar och skulder 2012-12-31 fördelade per kapitalförvaltare/bank

	SHB	Akademiska Hus	RGK	Kammar- kollegiet	Summa
Aktieindexfond	29 537				29 537
Räntekonsortium				29 423	29 423
Övriga långfristiga placeringar		115 253			115 253
Kassa/ banktillgodohavanden	1 243				1 243
Medel på räntekontot			32 827		32 827
Summa	30 780	115 253	32 827	29 423	208 283

Avkastning 2012 för förvaltat donationskapital

	Direkt- avkastning	Realisations- resultat	Summa avkastning	Värdeföränd- ring 2012 i % markn.värde	Benchmark
Donationer som förvaltas i diskretionär form					
Jubileumsfonden	352	365	717	5,21%	4,54%
Handelshögskolan, fastigh.donation	410	137	547	5,25%	4,54%
Oceanografi, fastighetsdonation	252	207	459	5,28%	4,47%
Lundberglaboratoriet	985	703	1 688	5,29%	4,47%
Torsten och Ragnar Södbergs professur	667	738	1 405	5,14%	4,47%

Donationsförvaltningens avkastning mäts mot sammanvägda jämförelseindex (benchmark) bestående av:

- SBX Ethical Cap GI
- OMRX Bond All 1–3 years

Den övre och undre gränsen för båda jämförelseindexen är 40–60%.

	Ränte- intäkter	Ränta	Benchmark RGK avista
Donationer placerade hos Akademiska Hus AB	3 157	2,87%	1,47%

Specifikation av kostnader och ersättningar för donationsförvaltningen 2012

Kostnader som uppstått i förvaltningen av Göteborgs universitets donationer under 2012	
Lönekostnader för universitetsanställd personal	285
Div. material, telefon, kopiering mm	90
Summa	375
Ersättning till Göteborgs universitet 2012 för förvaltning av Göteborgs universitets donationer	
Ersättning lönekostnader för universitetsanställd personal	285
Ersättning för div. material, telefon, kopiering mm	90
Summa	375

Specifikation av kostnader och ersättningar för förvaltning av stiftelser 2012

Kostnader som uppstått i förvaltningen av till Göteborgs universitet anknutna stiftelser 2012	
Lönekostnad för universitetsanställd personal	1 617
Div. material, telefon, kopiering mm	508
Summa	2 125
Ersättning till Göteborgs universitet 2012 för förvaltning av till Göteborgs universitet anknutna stiftelser	
Ersättning lönekostnad för universitetsanställd personal	1 617
Ersättning för div. material, telefon, kopiering mm	508
Summa	2 125

Årsredovisning för Göteborgs universitet 2012

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Göteborg den 20 februari 2013

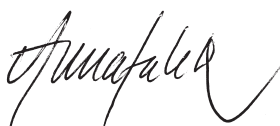
Carl Bennet
ordförande

Pam Fredman
rektor

Börje Haraldsson

Anna Falck

Lisbeth Larsson

Malin Henriksson

Eva Halvarsson

Angela Wulff

Lärke Johns

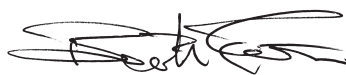
Marie Norman

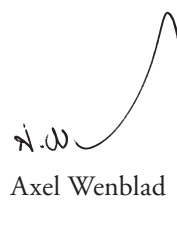
Nils Rudqvist

Sverker Sörlin

Bertil Törsäter

Axel Wenblad

GÖTEBORGS UNIVERSITET